

ПОГОДЖЕНО

Міністерство праці та
соціальної політики України
1 грудня 2009 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ МНС України
від 01.12.2009 № 808

ДОВІДНИК
кваліфікаційних характеристик професій працівників
МНС України

Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України затверджено і введено в дію наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи за погодженням з Міністерством праці та соціальної політики України.

До Довідника увійшли кваліфікаційні характеристики посад керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців та робітників, які є специфічними для органів управління та підрозділів МНС і враховані у Національному класифікаторі України ДК 003:2005 «Класифікатор професій».

Довідник підготовлено Державною установою НДІ соціально-трудова відносин спільно з фахівцями Управління освіти і науки МНС.

Порядок застосування професійних норм, наведених у кваліфікаційних характеристиках цього Довідника, визначено його Загальними положеннями.

Розробники: О.Євсюков, к.психол.н.; С.Мельник, к.е.н.; О.Назаров, к.психол.н., доцент; В.Сова, О.Стельмах, к.т.н., доцент; Ю.Уваров, к.т.н., доцент; Т.Чікаліна, О.Шевченко, Ю.Юров.

Видання офіційне.

Довідник не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

- (с) Управління освіти і науки Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, 2009
- (с) Державна установа
НДІ соціально-трудова відносин Міністерства праці та соціальної політики України, 2009

ЗМІСТ

Вступна частина	6
Загальні положення	7
Кваліфікаційні характеристики	
Керівники	
1. Завідувач курсів цивільного захисту	10
2. Завідувач навчально-консультаційного пункту цивільного захисту	11
3. Капітан аварійно-рятувального судна	12
4. Капітан пожежного корабля (катера)	13
5. Керівник з координації аварійно-рятувальних робіт на акваторіях	14
6. Командир взводу аварійно-рятувального	15
7. Командир взводу оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	16
8. Командир взводу спеціалізованої протифонтанної служби	17
9. Командир загону аварійно-рятувального	18
10. Командир загону гірського пошуково-рятувального	19
11. Командир загону оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	20
12. Командир (начальник) частини пожежно-рятувальної (навчальної пожежно-рятувальної)	22
13. Майстер (старший майстер) аварійно-рятувальних робіт	23
14. Майстер (старший майстер) аварійно-рятувального загону	24
15. Майстер (старший майстер) виробничого навчання курсів цивільного захисту	26
16. Майстер (старший майстер) газодимозахисної служби пожежно-рятувального підрозділу	27
17. Начальник варті окремого пожежного поста	28
18. Начальник караулу (зміни, поста) навчальні пожежно-рятувальної частини	29
19. Начальник караулу (зміни, поста) оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	31
20. Начальник караулу (зміни, поста) аварійно-рятувальної частини	32
21. Начальник (командир) підрозділу (спеціалізованого аварійно-рятувального)	34
22. Начальник спеціалізованої протифонтанної служби	36
23. Начальник лабораторії хіміко-радіометричної	37
24. Начальник навчального центру (пункту) підготовки працівників аварійно-рятувальних підрозділів	38
25. Начальник окремого поста оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	39
26. Начальник підрозділу оперативно-рятувальної служби з профілактичних заходів цивільного захисту	41
27. Начальник підрозділу постійної готовності до аварійно-рятувальних дій	42
28. Начальник полігону (навчального полігону)	43
29. Начальник пересувного пункту управління ліквідацією надзвичайних ситуацій	44
30. Начальник інженерно-технічної служби	44
31. Начальник медичної служби	45

32. Начальник оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	46
33. Начальник служби радіаційного та хімічного захисту	48
34. Начальник центру (сектору) психологічного забезпечення та роботи з особовим складом	49
35. Начальник штабу (головного штабу) оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	50
36. Начальник оперативного відділу	51
37. Начальник штабу цивільного захисту	52

Професіонали

1. Інженер з аварійно-рятувальних робіт	55
2. Інженер з профілактичних робіт	56
3. Інженер з піротехнічних, саперних та вибухових робіт	57
4. Інженер з пожежної безпеки	59
5. Інженер з пожежно-рятувальних робіт	60
6. Інженер з радіаційної безпеки	62
7. Інженер з радіаційної та хімічної розвідки	63
8. Інженер з техногенно-екологічної безпеки	64
9. Інженер оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	66
10. Інженер-енергетик (аварійно-рятувальні роботи)	69
11. Інженер-радіолог	70
12. Інженер-радіофізик	71
13. Лікар аварійно-рятувального підрозділу	72
14. Лікар з забезпечення водолазних робіт	73
15. Лікар повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи	75
16. Психолог (екстремальна та кризова психологія)	76
17. Фахівець (головний, провідний) із забезпечення оперативно-рятувальних служб цивільного захисту	78
18. Фахівець з дізнання у сфері цивільного захисту	79
19. Фахівець з дізнання у справах про пожежі та порушення правил пожежної безпеки	80

Фахівці

1. Диспетчер пожежного зв'язку	82
2. Інспектор державний з питань цивільного захисту та техногенної безпеки	82
3. Інспектор державний з пожежного нагляду	84
4. Інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду	85
5. Інструктор аварійно-рятувального (спеціального) підрозділу	87
6. Інструктор (старший інструктор) з радіаційної та хімічної розвідки	88
7. Інструктор парашутно-десантної підготовки (аварійно-рятувальні роботи)	89
8. Інструктор (старший інструктор) газодимозахисної служби	90
9. Парашутист-рятувальник	90
10. Парашутист-укладальник парашутів аварійно-рятувального підрозділу (частини, загону тощо)	91
11. Помічник начальника пожежно-рятувального підрозділу з матеріально-технічного забезпечення	91

12.	Помічник начальника чергової зміни (караулу) пожежно-рятувального підрозділу	92
13.	Технік з аварійно-рятувальних робіт	93
14.	Технік (старший технік) електрозв'язку оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	96
15.	Фахівець з протипожежної безпеки	97
16.	Фахівець з радіаційного та хімічного захисту	98
17.	Фахівець оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	99
18.	Фельдшер аварійно-рятувального підрозділу	100
19.	Черговий оперативний оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	103
20.	Черговий (старший черговий) оперативний аварійно-рятувального підрозділу (частини, загону тощо)	103

Технічні службовці

1.	Радіотелефоніст аварійно-рятувального підрозділу (частини, загону та ін.)	105
----	--	-----

Робітники

1.	Водій автотранспортних засобів (спеціальні автомобілі)	106
2.	Дозиметрист	106
3.	Кінолог (рятувальні роботи)	107
4.	Контролер на контрольно-пропускному пункті (служба цивільного захисту)	108
5.	Командир відділення гірничорятувального (аварійно-рятувального) підрозділу	109
6.	Командир відділення навчальні пожежно-рятувальної частини	110
7.	Командир відділення оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	111
8.	Командир відділення спеціалізованої протифонтанної служби	112
9.	Командир відділення пожежно-рятувальної частини	113
10.	Командир пункту (газорятувального, гірничорятувального, підземного, аварійно-рятувального, пожежно-рятувального)	114
11.	Машиніст автопідіймача (автодрабини) пожежного (пересувного)	115
12.	Машиніст насосних установок пожежно-рятувального транспортного засобу	116
13.	Машиніст насосної станції пожежної пересувної	117
14.	Набирач проб у шахті	118
15.	Начальник групи гірської пошуково-рятувальної	118
16.	Пожежний (респіраторник)	119
17.	Пожежний-рятувальник	120
18.	Респіраторник аварійно-рятувального підрозділу	121
19.	Рятувальник	123
20.	Рятувальник-верхолаз	124
21.	Рятувальник з пошуку і рятування туристів	125
22.	Рятувальник-кінолог	126
23.	Сапер (розмінування)	127

ВСТУП

Розроблення Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України обумовлено необхідністю опису професій осіб рядового і начальницького складу та працівників органів та підрозділів цивільного захисту (далі – працівників МНС) з метою забезпечення єдності кваліфікаційних вимог щодо певних посад, створення належної правової основи для розроблення посадових інструкцій та складання положень про структурні підрозділи органів, підрозділів, закладів та установ МНС, упорядкування типових посад працівників органів та підрозділів МНС у відповідності до Національного класифікатора України «Класифікатор професій ДК 003:2005» (КП) та актуалізацією кваліфікаційних характеристик посад до сучасних вимог організації і технології робіт щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, захисту населення і територій від їх негативного впливу.

Під час розроблення Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС використовувалися окремі матеріали, що містяться у галузевих випусках Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників:

випуск 1, «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності», затверджений наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 р. за № 336;

випуск 78, «Охорона здоров'я», затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.03.2002 р. № 117.

Кваліфікаційні вимоги до професій працівників МНС відповідають нормам Законів України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру», «Про правові засади цивільного захисту», «Про аварійно-рятувальні служби», «Про пожежну безпеку», «Про Цивільну оборону України», «Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту», «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту» та «Про вищу освіту».

У процесі розроблення Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України враховувалися зауваження та пропозиції фахівців МНС та Міністерства праці та соціальної політики, які здійснювали його експертну оцінку.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України (далі – Довідник) містить кваліфікаційні характеристики керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців та робітників територіальних органів, спеціальних підрозділів і формувань оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, пошуково-рятувальних та аварійно-рятувальних служб, навчальних закладів та наукових установ, державних підприємств і організацій, що належать до сфери його управління (далі – органи та підрозділи, що належать до сфери управління МНС), та їх структурних підрозділів, що виконують наскрізні функції. Працівники МНС виконують функції, що пов'язані: з державним управлінням у сфері цивільного захисту, з запобіганням, реагуванням та ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природного та військового характеру, поводженням з радіоактивними відходами, рятувальною справою, техногенною і пожежною безпекою, з функціонуванням відомчої системи зв'язку та інформаційних мереж, виконують інші спеціальні функції, передбачені законодавством; із економічними та фінансовими роботами, обліком, контролем та господарським обслуговуванням; освітою та наукою, охороною здоров'я.

2. Довідник визнається нормативним документом для користування у всіх органах, та підрозділах, що належать до сфери управління МНС і служить підставою під час вирішення питань, що пов'язані з:

- розробленням деталізованих посадових інструкцій посад працівників МНС, які закріплюють їх обов'язки, права та відповідальність;

- добором та розстановкою кадрів, здійсненням контролю за їх використанням у відповідності з фахом, кваліфікацією та досвідом роботи;

- розробленням штатних нормативів;

- атестацією та службовою кар'єрою посадової особи;

- формуванням дієвого кадрового резерву;

- організацією роботи посадових осіб МНС;

- організацією навчально-виховного процесу в вищих навчальних закладах МНС, які здійснюють підготовку фахівців за професіями відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів;

- розробленням навчальної, нормативної, технологічної та сертифікаційної документації;

- розробленням та вдосконаленням програм підготовки та підвищення кваліфікації посадових осіб МНС відповідно до змісту їх професійної діяльності;

- організації грошового забезпечення.

3. Найменування типових професій працівників МНС, кваліфікаційні характеристики яких вміщено до Довідника, установлені у відповідності до організаційних структур органів та підрозділів, що належать до сфери управління МНС, затверджених згідно з чинним законодавством.

4. Кваліфікаційні характеристики розроблено на основі нормативно-правових актів з організації діяльності органів та підрозділів, що належать до сфери управління МНС, положень про структурні підрозділи, конкретних посадових інструкцій працівників МНС.

5. У кваліфікаційних характеристиках визначено перелік основних завдань, які притаманні тій або іншій професії. Тому при їх використанні допускається виключення завдань, що не є притаманними тій або іншій посаді у певному структурному підрозділі. Конкретний перелік посадових обов'язків визначається посадовими інструкціями, які розроблюються і затверджуються на основі цього Довідника, виходячи із завдань, обов'язків та повноважень за певною посадою, встановлених відповідними нормативними актами. Під час розроблення посадових інструкцій, якщо виникає необхідність, завдання та обов'язки, які включені до кваліфікаційної характеристики тієї чи іншої професії, можуть бути розподілені між окремими виконавцями, або коло завдань та обов'язків за окремою посадою може бути розширено з дорученням завдань, передбачених для різних груп посад, рівних або нижчих за складністю, виконання яких не потребує іншої спеціальності чи кваліфікації.

6. Структура кваліфікаційних характеристик Довідника відповідає структурі, передбаченій типовими кваліфікаційними характеристиками професій працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності.

Кожна кваліфікаційна характеристика має три розділи: «Завдання та обов'язки», «Повинен знати», «Кваліфікаційні вимоги».

У розділі «Завдання та обов'язки» наведено типові професійні завдання, обов'язки та повноваження вказаної професії (групи посад), подібних за професійними ознаками.

У розділі «Повинен знати» наводяться основні вимоги до спеціальних знань, а також знань нормативно-правових актів (у тому числі положень, інструкцій, тощо) та інших нормативних документів, методів і засобів, які необхідні для виконання посадових завдань та обов'язків.

У розділі «Кваліфікаційні вимоги» містяться вимоги, які стосуються освіти, освітньо-кваліфікаційних рівнів, а також досвіду роботи, достатніх для повного і якісного виконання робіт за посадою. Наведені у цьому розділі вимоги, носять загальноприйнятий характер. У разі необхідності, з урахуванням специфіки служби, складу кадрового резерву, можливостей системи підготовки та підвищення кваліфікації, кваліфікаційні вимоги під час добору осіб рядового чи начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту можуть бути підвищені з метою призначення на відповідні посади найбільш кваліфікованих і досвідчених кандидатів.

7. Оцінювання компетентності працівників МНС, продуктивності виконання службових завдань, рівня знань та навичок, її ділових якостей стосовно посади, що обіймається, здійснюється у встановленому порядку. Особи, які не мають відповідної освіти або стажу роботи, встановлених кваліфікаційними вимогами, але мають достатній практичний досвід та успішно виконують у повному обсязі покладені на них завдання та обов'язки, можуть бути, як виняток, залишені на посаді, яку вони займають за рішенням керівника, якому надано право призначати на цю посаду або вищого керівництва.

8. Працівники МНС (крім робітників) зобов'язані періодично підвищувати свою кваліфікацію у вищих навчальних закладах, навчальних та навчально-методичних установах МНС за професійними програмами у терміни, визначені відповідними нормативними положеннями.

Безперервний характер навчання має сприяти постійному поєднанню теоретичних знань з практичними навичками, оволодінню ефективними методами та засобами роботи.

9. Працівники, робота яких пов'язана з транспортом, зберіганням і застосуванням вибухових матеріалів та отруйних речовин, обслуговуванням підйомно-транспортних механізмів, установок, що працюють під тиском або зайняті на інших роботах, для яких чинними правилами та інструкціями встановлено особливі вимоги виконання, у тому числі безпечного ведення робіт, запобігання аварійності, виробничому травматизму та професійним захворюванням, повинні знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці, виробничих і експлуатаційних інструкцій, технологічних інструкцій, технологічних регламентів, а також мати офіційний документ, що засвідчує завершену та успішну спеціальну підготовку до виконання цих робіт та своєчасну перевірку знань з охорони праці.

Усі без винятку робітники повинні проходити систематичне навчання з питань охорони праці і підвищувати свою кваліфікацію.

10. Робітники, безпосередньо зайняті обслуговуванням машин та устаткування, повинні мати професійну підготовку в обсязі, достатньому для участі в їх ремонті, безпечного усунування несправностей та відмов, що можуть виникнути у процесі роботи.

11. Посадові особи рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, служба яких пов'язана із значними фізичними та психологічними навантаженнями, повинні мати висновки військово-лікарської комісії щодо їх придатності до служби у подібних умовах, а також зобов'язані щорічно проходити диспансеризацію (комплексний медичний огляд) в порядку, встановленому МНС.

12. Поряд із завданнями та обов'язками, які внесені до змісту кваліфікаційних характеристик, для працівників МНС визначаються загальні вимоги:

12.1. Для керівників та їх заступників (помічників): знання основ конституційного права, нормативно-правових актів, що стосуються діяльності органів та підрозділів цивільного захисту, основ психології та педагогіки; вміння вільно орієнтуватися у соціально-політичному просторі, консолідувати, аналізувати та узагальнювати інформацію; аналітичне мислення, володіння технікою управлінської (адміністративної) роботи; здатність генерувати нові ідеї та управлінські рішення, брати участь у формуванні державної політики у сфері діяльності МНС;

12.2. Для професіоналів та фахівців усіх категорій: знання основ конституційного права, нормативно-правових актів, що стосуються діяльності органів та підрозділів цивільного захисту, основ психології, високий рівень професіональних знань, умінь та навичок; вміння консолідувати, аналізувати та узагальнювати інформацію; аналітичне мислення;

13. Внесення змін та доповнень до Довідника здійснюється в установленому порядку та погоджується з Міністерством праці та соціальної політики України.

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

КЕРІВНИКИ

1. ЗАВІДУВАЧ КУРСІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує діяльність курсів відповідно до законодавства та галузевих нормативно-правових актів. Розподіляє функції управління між заступниками та затверджує посадові обов'язки працівників курсів. Здійснює керівництво навчально-методичною роботою на курсах та забезпечує належний рівень практичної підготовки слухачів курсів з підготовки та проведення на підприємствах, в установах та організаціях комплексних, штабних, тактико-спеціальних навчань і тренувань з цивільного захисту. Керує розробленням навчальних планів, навчальних програм та методичних рекомендацій, організовує та контролює розроблення поточних та перспективних планів роботи курсів. Особисто проводить заняття із слухачами курсів протягом навчального року. Очолює педагогічну раду курсів, діє від імені курсів та представляє їх в установах, підприємствах та організаціях. Здійснює заходи щодо створення, удосконалення навчально-матеріальної бази курсів та впровадження у навчальний процес новітніх навчальних технологій. Розпоряджається майном і коштами курсів згідно із законодавством України та іншими нормативно-правовими актами, затверджує правила внутрішнього розпорядку і забезпечує їх дотримання. Видає накази та розпорядження з питань найму, звільнення, переміщення працівників, фінансово-економічної та господарської діяльності курсів. Відкриває розрахункові (поточні) рахунки в установах банків України, видає доручення на одержання коштів, майна та інших матеріальних цінностей. Організовує методичну і професійну підготовку постійного складу курсів. Укладає договори (контракти) в межах законодавства та забезпечує подання встановленої звітності.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти та документи що регламентують питання цивільного захисту, післядипломної освіти та професійно-технічного навчання; нормативно-методичні та керівні документи МНС та МОН України з організації та проведення навчально-методичної роботи з функціонального навчання керівного складу і фахівців органів управління і сил цивільного захисту, підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях, навчально-виробничого процесу з професійно-технічного навчання робітничих кадрів; основи педагогіки, психології, діловодства, управління, фінансово-економічної та господарської діяльності; трудове законодавство.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж педагогічної діяльності – не менш 5 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

2. ЗАВДУВАЧ НАВЧАЛЬНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОГО ПУНКТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Здійснює планування та облік роботи пункту. Забезпечує його навчально-матеріальну базу у належному стані та постійну готовність до проведення занять і консультацій. Взаємодіє з органами місцевого самоврядування за місцем розташування пункту організовує та здійснює навчально-методичну роботу з підготовки об’єктів закріпленого району до дій в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій. Проводить практичні заняття з організації та проведення на підприємствах, в установах та організаціях об’єктових навчань і тренувань з цивільного захисту та здійснює під час їх проведення посередницькі функції. Надає постійну консультаційно-методичну допомогу та бере участь у проведенні занять з особовим складом невоєнізованих формувань цивільного захисту, працівниками підприємств, установ та організацій учнями та вихованцями навчальних закладів освіти за програмами підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Здійснює методичне керівництво роботою консультаційних пунктів житлово-експлуатаційних органів та сільських рад, інформує місцеве населення про потенційно небезпечні об’єкти та зони можливого ураження, що ними утворюються, небезпечні сезонні явища й заходи особистої безпеки, наявний фонд захисних споруд, місця розташування пунктів видачі засобів індивідуального захисту, збірних евакуаційних пунктів, засобів централізованого та локального оповіщення населення, аварійно-рятувальних служб тощо. Бере участь у розробленні та розповсюдженні серед населення рекомендацій, пам’яток, наочних матеріалів щодо основних способів дій при аваріях на об’єктах підвищеної небезпеки та правил поведінки при виконанні заходів цивільного захисту. Забезпечує пункт необхідною літературою, зразками наочної інформації, сприяє виконанню робіт за договорами щодо надання платних послуг юридичним та фізичним особам.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти з питань цивільного захисту, професійно-технічної освіти; нормативно-методичні та керівні документи МНС та МОН України з розроблення планів та інструкцій щодо реагування на надзвичайні ситуації на об’єктах закріпленого району, проведення функціонального навчання фахівців органів управління і сил цивільного захисту, підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях; навчальні програми з виробничого (практичного) навчання, керівництва з проведення на підприємствах, в установах та організаціях об’єктових навчань і тренувань з цивільного захисту; тактико-технічні характеристики приладів, спеціального обладнання і спорядження яким оснащуються невоєнізовані формування, правила його технічної експлуатації та застосування при проведенні аварійно-рятувальних робіт; основи педагогіки, психології, діловодства, фінансово-економічної та управлінської діяльності; правила та норми з охорони праці, трудове законодавство.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом на керівних посадах нижчого рівня – не менш 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

3. КАПІТАН АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО СУДНА

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво особовим складом аварійно-рятувального судна. Несе відповідальність за постійну готовність його до аварійно-рятувальних робіт на водних об'єктах, до дій за призначенням в умовах виникнення надзвичайної ситуації на акваторіях та безпосередньо організовує ліквідацію техногенних аварій та катастроф на воді. Здійснює рятування людей, збереження суден, матеріальних цінностей на них та ліквідує наслідки забруднення поверхні води нафтопродуктами та іншими шкідливими речовинами. Проводить спеціальну підготовку та тренування особового складу з приведення аварійно-рятувального судна у готовність до рятувальних та інших робіт із запобігання (профілактики) виникненню надзвичайних ситуацій на водних об'єктах. Особисто керує аварійно-рятувальним судном у роботах з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на акваторіях. Взаємодіє з іншими наземними аварійно-рятувальними підрозділами, які забезпечують ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій на акваторіях. Організовує роботи щодо систематизації, узагальнення досвіду проведення аварійно-рятувальних робіт на воді та робіт з ліквідації наслідків таких надзвичайних ситуацій. Контролює стан професійної підготовки особового складу аварійно-рятувального судна до виконання завдань за призначенням. Забезпечує створення та ведення інформаційного банку даних про стан небезпечності водних об'єктів і територій, які до них прилягають. Бере участь у розробленні проектів оперативних планів ліквідації надзвичайних ситуацій на водних об'єктах, обґрунтувань, пояснювальних записів та звітів. Збирає, обробляє, аналізує та пояснює дані про стан небезпечних водних об'єктів, виявляє можливості, тенденції, що складаються, та прогнозує розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій на водних об'єктах.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України; Цивільний кодекс України, інші законодавчі та нормативно-правові акти України з питань захисту населення і водних територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування аварійно-рятувальних служб на водних об'єктах; рятувальні плавзасоби та техніку, які є на оснащенні аварійно-рятувальних підрозділів на водних об'єктах; правила морської навігації та управління судном в складних погодних умовах (туман, льодохід, шторм), вимоги правил та інструкцій щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на водах, організацію проведення аварійно-рятувальних робіт на акваторіях; методiku прогнозування сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій на воді; типові плани реагування на надзвичайні ситуації (локалізація та ліквідація аварійних ситуацій та аварій); організацію праці та управління; основи трудового законодавства; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом (на акваторіях) на керівних посадах нижчого рівня – не менше 3 років або на аналогічних посадах – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

4. КАПІТАН ПОЖЕЖНОГО КОРАБЛЯ (КАТЕРА)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво діяльністю корабля (катера), розподіляє обов'язки між працівниками, очолює та контролює їх роботу, забезпечує виконання покладених на особовий склад завдань. Організовує взаємодію з іншими підрозділами, організаціями з питань, що стосуються його компетенції. Забезпечує безаварійне плавання судна, суворе дотримання судноводійським складом та іншими членами екіпажу правил, що регламентують безпеку плавання, технічної експлуатації суден; відпрацювання та виконання усіх заходів із боротьби за живучість судна; постійну готовність до виконання поставлених завдань, заправку паливно-мастильними матеріалами і вогнегасними засобами, роботу газодимозахисної служби. Організовує і здійснює контроль за проведенням міжнавігаційних ремонтів корабля (катера) і технічних обслуговувань. У небезпечних та важких умовах плавання (туман, шторм, льодохід), випадках хвороби або відсутності заступника командира корабля (катера), особисто керує кораблем (катером). В аварійних ситуаціях, після прийняття заходів щодо рятування корабля (катера), якщо на його думку судну загрожує неминуча загибель, дозволяє судовому екіпажу залишити судно, сам покидає його останнім. Забезпечує виконання вказівок та вимог органів Держфлотінспекції України, санітарної інспекції тощо, подання корабля (катера) до огляду та отримання свідоцтва. Аналізує ефективність роботи команди корабля (катера), вживає необхідних заходів щодо вдосконалення організації роботи. Здійснює планування роботи і забезпечення контролю за виконанням запланованих заходів. Розробляє та контролює виконання працівниками функціональних обов'язків, вивчає ділові і моральні якості працівників та готує матеріали для їх атестування атестаційною комісією. Подає пропозиції безпосередньому керівництву про призначення на посади, звільнення з посад та переміщення працівників, своєчасне заміщення вакансій, заохочення та накладання стягнень, сприяє підвищенню кваліфікації працівників. Організовує, проводить службові та оперативні наради, навчально-методичні збори, семінари тощо. Організовує і контролює проведення професійної підготовки особового складу, роботу з питань забезпечення вимог безпеки праці працівників. Організовує навчання та перевірку знань працівників з питань охорони праці. Виконує обов'язки керівника гасіння пожежі, бере участь у дослідженні пожеж, розслідуванні нещасних випадків, що сталися з працівниками під час виконання ними службових обов'язків. Надає першу невідкладну медичну допомогу потерпілим на пожежах. Здійснює контроль за веденням діловодства, збереженням документів.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі, нормативно-правові акти, що регулюють діяльність у сфері цивільного захисту, морського та річкового флоту; тактико-технічні характеристики корабля (катера), район акваторії, що охороняється і її спецлоцію; місце розташування і оперативно-тактичну характеристику найбільш важливих і пожежонебезпечних об'єктів, у тому числі і берегових; тактичні можливості пожежних кораблів (катерів), пожежно-рятувальних підрозділів, прийоми і способи їх використання при спільному веденні дій під час гасіння пожеж; організацію гасіння пожеж, методи

керівництва і управління силами і засобами пожежно-рятувальних підрозділів; форми та методи роботи із засобами масової інформації; правила ділового етикету; правила і норми з охорони праці та пожежної безпеки; порядок організації гарнізонної та караульної служби; документацію пожежно-рятувального підрозділу; порядок організації пожежогасіння на об'єктах і в населених пунктах; дислокацію сил та засобів підрозділу, порядок їх залучення до ліквідації пожеж, наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха згідно з планами залучення сил та засобів; дислокацію сил цивільного захисту на території акваторії, що охороняється, порядок їх залучення до ліквідації пожеж, наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха; методи ведення дій аварійно-рятувальними підрозділами під час ліквідації пожеж, наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха, проведенні аварійно-рятувальних робіт; вимоги безпеки праці; організацію та порядок проведення всіх видів підготовки особового складу, наставництва над молодими працівниками; методику перевірки працездатності систем пожежної автоматики, внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання; будову, тактико-технічні характеристики, правила експлуатації та порядок обслуговування протипожежної техніки і пожежного устаткування; організацію діяльності газодимозахисної служби; будову, тактико-технічні характеристики, принципи роботи та обслуговування захисних дихальних апаратів, які є на оснащенні підрозділу; основи службових відносин і принципи управління; порядок дій за сигналом пожежної тривоги та місця зосередження техніки і особового складу.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом (на акваторіях) на керівних посадах нижчого рівня – не менше 3 років або на аналогічних посадах – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

5. КЕРІВНИК З КООРДИНАЦІЇ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ НА АКВАТОРІЯХ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво оперативно-рятувальними силами та координує виконання аварійно-рятувальних робіт на водних об'єктах. Організовує роботи з постійної готовності аварійно-рятувальних суден аварійно-рятувальних підрозділів на водних об'єктах до дій в умовах виникнення надзвичайних ситуацій на акваторіях та організації безпосередньої ліквідації техногенних аварій та катастроф на воді. Здійснює розроблення та коригування планів приведення у готовність аварійно-рятувальних суден до рятувальних та інших робіт з попередження (профілактики) виникнення надзвичайних ситуацій на водних об'єктах, підготовки особового складу аварійно-рятувальних суден до дій за призначенням. Бере участь у роботі штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на водних об'єктах; комісій з визначення можливостей виникнення таких надзвичайних ситуацій. Здійснює координацію взаємодії між аварійно-рятувальними суднами та іншими наземними аварійно-рятувальними підрозділами, які забезпечують проведення ліквідації наслідків

надзвичайних ситуацій на акваторіях. Здійснює роботи щодо систематизації та узагальнення досвіду проведення аварійно-рятувальних робіт на воді та робіт з ліквідації наслідків таких надзвичайних ситуацій. Організовує та здійснює контроль за станом професійної підготовки особового складу аварійно-рятувальних суден до виконання завдань за призначенням. Надає методичну та практичну допомогу аварійно-рятувальним суднам щодо підвищення готовності до дій за призначенням, проведення рятувальних робіт. Готує проекти планів, наказів, інструкцій, нормативно-методичних документів щодо ліквідації надзвичайних ситуацій на водних об'єктах. Забезпечує створення та ведення інформаційного банку даних про стан небезпечності водних об'єктів і територій, які до них прилягають. Бере участь у розробленні проектів оперативних планів ліквідації надзвичайних ситуацій на водних об'єктах, обґрунтувань, пояснювальних записів та звітів. Збирає, обробляє, аналізує та пояснює дані, виявляє тенденції, причини, що виникають. Прогнозує розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій на водних об'єктах. Може здійснювати свої функціональні обов'язки за посадою як із координаційного аварійно-рятувального судна, так і з наземного штабу ліквідації надзвичайної ситуації на акваторії.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти України з питань захисту населення і водних територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування аварійно-рятувальних служб на водних об'єктах; рятувальні плавзасоби та техніку, яка стоїть на оснащенні аварійно-рятувальних підрозділів на водних об'єктах; вимоги правил та інструкцій з попередження виникнення надзвичайних ситуацій на водах, організацію проведення аварійно-рятувальних робіт на акваторіях; методiku прогнозування сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій на воді; типові плани реагування на надзвичайні ситуації (локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій); організацію праці і управління, основи трудового законодавства; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на керівних посадах нижчого рівня – не менше 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

6. КОМАНДИР ВЗВОДУ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботу взводу, розподіляє обов'язки між підрозділами. Здійснює керівництво особовим складом під час несення служби, ліквідації надзвичайних ситуацій, аварій та катастроф, рятування людей на аварійних об'єктах і територіях. Забезпечує постійну готовність підлеглих до виїзду на ліквідацію аварій, надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Організовує виконання графіків несення служби та спеціальної підготовки особового

складу. Забезпечує стан готовності, правильне використання і зберігання аварійно-рятувальної техніки та спорядження. Контролює дотримання заходів щодо забезпечення пожежної безпеки під час проведення вогневих робіт, підготовку даних про стан протипожежного захисту. Здійснює аналіз та інженерну оцінку готовності до рятування людей, можливість ліквідації аварій оперативним підрозділом. Забезпечує укомплектованість, готовність та розстановку членів допоміжних дільничних аварійно-рятувальних команд відповідно до діючого порядку та регламенту. Бере участь в аналізі та оцінці аварійної ситуації, розробленні заходів, спрямованих на ліквідацію аварії, запобігання аварійним ситуаціям на відповідних об'єктах та територіях. Організовує та проводить спільно з керівництвом підприємств та організацій тактичні ігри-навчання за планами ліквідації аварій, здійснює аналіз їх можливих наслідків. Бере участь у вимірюванні необхідних аеродинамічних параметрів виробок під час ліквідації аварій на шахтах, узагальненні результатів депресійних і газових зйомок, розробленні та втіленні рекомендацій, спрямованих на впровадження ефективних заходів протиаварійного характеру; у роботі комісій з приймання в експлуатацію потенційно небезпечних об'єктів, стаціонарних машин і механізмів. Контролює дотримання підлеглими вимог безпеки праці під час виконання ними робіт. Сприяє навчанню особового складу щодо надання першої медичної допомоги постраждалим під час аварій, створенню в підрозділі обстановки взаємної допомоги та вимогливості при виконанні аварійно-рятувальних робіт.

П о в и н е н з н а т и: закони, постанови, укази, положення, інструкції та статuti, що регламентують діяльність аварійно-рятувального взводу; плани ліквідації аварій, порядок проведення вогневих робіт; тактико-технічні можливості та принципи дії аварійно-рятувального оснащення та устаткування, які є на оснащенні; порядок ведення документації за видами оперативної та технічної діяльності взводу; державні будівельні норми щодо вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення, показники небезпеки та стану рівня підготовленості об'єктів, які обслуговуються взводом, готовності до ліквідації аварій, рятування постраждалих людей; положення про аварійно-рятувальну службу; можливі під'їзні шляхи до обслуговуваних небезпечних об'єктів; порядок оплати праці особового складу взводу; речові та інші види постачання; штатну чисельність та укомплектованість взводу; порядок ведення табельного обліку особового складу; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки, електробезпеки, безпечного ведення робіт.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом – не менше 3 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

7. КОМАНДИР ВЗВОДУ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботу взводу, розподіляє обов'язки між підлеглими. Здійснює керівництво на одному з напрямків оперативно-рятувальної служби. Бере участь в організації відповідних заходів щодо запобігання та

реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру із застосуванням сучасних методів захисту населення і територій. Забезпечує участь підпорядкованих йому сил та засобів у межах їх тактико-технічних можливостей під час проведення аварійно-рятувальних робіт у районі виникнення надзвичайної ситуації. Сприяє організації роботи за договорами на платній основі стосовно надання додаткових платних послуг клієнтам, що не суперечить та не заважає основній діяльності оперативно-рятувального підрозділу. Забезпечує підготовку особового складу взводу до дій за призначенням. Контролює належне утримання та зберігання техніки та обладнання, які знаходяться на оснащенні. Бере участь у розробленні проектів оперативних планів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, обґрунтувань, пояснювальних записок та звітів. Накопичує, аналізує та оцінює відповідні дані щодо розвитку техногенних процесів. Готує відповідні аналітичні матеріали та подає їх керівництву. Визначає виникнення можливих ризиків надзвичайних ситуацій, доводить їх до відома підлеглих. Бере участь у проведенні аварійно-рятувальних робіт, впроваджує заходи щодо використання існуючих резервів та можливостей, контролює дотримання вимог безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних робіт. Сприяє створенню у підрозділі обстановки взаємної допомоги та вимогливості, розвитку у підлеглих почуття високої відповідальності за виконання оперативно-рятувальних робіт.

П о в и н е н з н а т и: правила, норми, стандарти, технічні регламенти, інші нормативні документи з питань, що належать до його компетенції; статuti, розпорядження, накази, та інші керівні документи, що регулюють діяльність підрозділів оперативно-рятувальних формувань; техніку, технічні засоби та обладнання, які є на оснащенні взводу, правила їх експлуатації; правила та способи користування засобами індивідуального захисту; способи надання першої медичної допомоги постраждалим; характеристики потенційно небезпечних об'єктів та матеріалів; організацію аварійно-рятувальних робіт; основи трудового законодавства; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом – не менше 3 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

8. КОМАНДИР ВЗВОДУ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ПРОТИФОНТАННОЇ СЛУЖБИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботу взводу, розподіляє обов'язки між особовим складом. Забезпечує відповідний рівень готовності особового складу, матеріально-технічних засобів взводу до виїзду для виконання робіт з ліквідації нафтогазоводопроявлень, відкритих нафтових та газових фонтанів, наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Здійснює керівництво особовим складом та бере особисту участь під час виконання робіт з ліквідації нафтогазоводопроявлень, відкритих нафтових та газових фонтанів, у рятуванні людей на аварійних об'єктах і територіях. Організовує та керує роботами неаварійного характеру,

що потребують застосування спеціальних засобів захисту і оснащення. Організовує навчання з професійної підготовки з особовим складом взводу, в тому числі із застосуванням засобів індивідуального захисту в учбово-тренувальних комплексах, на учбових полігонах з опрацюванням прийомів рятування людей, надання першої медичної допомоги потерпілим тощо. Забезпечує стан постійної готовності, належне використання і зберігання аварійно-рятувальної техніки та спорядження. Контролює дотримання правил пожежної безпеки під час проведення вогневих робіт та забезпечує підготовку відповідних даних про стан протипожежного захисту. Бере участь в аналізі та оцінці аварійної ситуації, розробленні заходів, спрямованих на ліквідацію нафтогазоводопроявлень, відкритих нафтових та газових фонтанів, рятуванні людей на аварійних об'єктах і територіях. Проводить інструктаж особового складу взводу перед початком робіт, забезпечує оформлення письмового дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки, контролює їх безпечне виконання. Проводить в установлені терміни відповідні інструктажі та навчання працівників безпечним прийомам і методам праці. Забезпечує виконання вимог охорони праці щодо створення здорових та безпечних умов праці, виконання вимог виробничої санітарії та пожежної безпеки. Складає плани дооснащення та переоснащення взводу новою технікою, спеціальним устаткуванням, пристроями та засобами індивідуального захисту. Організовує та контролює ведення необхідної службової документації взводу.

П о в и н е н з н а т и: правила, норми, стандарти, технічні регламенти, інші нормативні документи з питань, що належать до його компетенції; статuti, розпорядження, накази, та інші керівні документи, що регулюють діяльність взводу, плани локалізації та ліквідації газонафтоводопроявлень, викидів відкритих нафтових та газових фонтанів та інших аварій та наслідків надзвичайних ситуацій, що виникають на об'єктах які обслуговуються загоном; техніку та технологію бурових робіт, організацію та порядок проведення робіт з ліквідації відкритих нафтогазових фонтанів, аварійно-рятувальних робіт, способи і методи ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, засоби індивідуального і колективного захисту; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом – не менше 3 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

9. КОМАНДИР ЗАГОНУ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботу загону, розподіляє обов'язки між підлеглими. Здійснює керівництво особовим складом загону під час проведення аварійно-рятувальних робіт і ліквідації наслідків аварій на закріплених об'єктах і територіях. Забезпечує укомплектованість загону кадрами, їх розстановку у відповідності з професійною підготовкою та кваліфікацією. Підтримує режим цілодобової

готовності загону до виїзду за сигналом про надзвичайну ситуацію та ефективну взаємодію його підрозділів. Бере участь в обстеженні та оцінці аварійної ситуації, підготовці та виконанні заходів щодо її ліквідації, розробленні та погодженні планів ліквідації аварій. Організовує виконання аварійно-рятувальних робіт відповідно до оперативних планів, стежить за дотриманням особовим складом вимог безпеки праці під час виконання робіт, здійснює коригування тактики та технології їх проведення у разі зміни ситуації. Надає необхідну допомогу іншим аварійно-рятувальним загонам відповідно до диспозиції. Організовує роботу реанімаційно-протишокових груп, газоаналітичних лабораторій, служби депресійних і газових зйомок та інших служб, які входять до складу аварійно-рятувального загону. Забезпечує розроблення і виконання виробничо-профілактичних заходів щодо зниження аварійної небезпеки на обслуговуваних об'єктах і поліпшення підготовленості до ліквідації аварій. Здійснює необхідне матеріально-технічне забезпечення загону. Забезпечує належний рівень технічного оснащення загону, його справність та постійну готовність, контролює дотримання правил технічної експлуатації та зберігання. Організовує та контролює проведення технічного обслуговування та ремонту засобів технічного оснащення. Здійснює аналіз виконаних аварійно-рятувальних робіт з командним та рядовим складом, проведення тактичних навчань на закріплених об'єктах і територіях. Забезпечує регулярні тренування з використанням аварійно-рятувальних засобів та спеціального оснащення. Здійснює банківські операції за договорами, укладеними з підприємствами, організаціями та територіями, які обслуговуються підрозділом. Контролює стан складання планів фінансування на утримання загону. Забезпечує підготовку звітності за встановленим порядком та термінами.

П о в и н е н з н а т и: закони, постанови, укази, інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність аварійно-рятувальних служб; накази, інструкції, статuti, нормативні та інші керівні документи; технологічні схеми ведення будівельних та інших капітальних робіт; будівельні норми і правила; норми проектування; перспективи розвитку галузей економіки; основи економіки, організації виробництва, праці та управління; методи визначення економічної ефективності впровадження нової техніки та технології, раціоналізаторських пропозицій та винаходів; характеристики потенційно небезпечних об'єктів; основи трудового законодавства; правила і норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки, електробезпеки, безпечного ведення робіт.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на керівних посадах нижчого рівня – не менше 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

10. КОМАНДИР ЗАГОНУ ГІРСЬКОГО ПОШУКОВО-РЯТУВАЛЬНОГО

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботу загону, розподіляє обов'язки між підлеглими. Здійснює оперативне керівництво особовим складом загону під

час проведення пошукових (аварійно-рятувальних) робіт і ліквідації наслідків стихійних лих та аварій в зоні відповідальності. Забезпечує укомплектованість загону кадрами, їх розстановку у відповідності з професійною підготовкою та кваліфікацією. Підтримує режим готовності загону до виїзду при надзвичайних ситуаціях, забезпечує ефективну взаємодію загону, а в разі необхідності, з іншими загонами та службами. Організовує виконання пошукових (аварійно-рятувальних) робіт, контролює за дотриманням особовим складом правил безпеки праці під час виконання робіт, здійснює коригування порядку та тактики їх проведення у разі зміни ситуації. Забезпечує організацію та виконання профілактичних робіт із запобігання виникнення та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій у місцях масового відпочинку людей, активної туристичної діяльності в гірських, лісових та спелеологічних районах в зоні відповідальності. Здійснює необхідне матеріально-технічне забезпечення загону. Забезпечує належний рівень технічного оснащення та спеціального спорядження загону, його справність, контролює дотримання правил експлуатації та зберігання. Організовує та контролює проведення технічного обслуговування та ремонту засобів технічного оснащення. Здійснює аналіз виконання пошукових (аварійно-рятувальних) робіт з особовим складом, проведення тактичних навчань. Забезпечує регулярні тренування з використання спеціального спорядження на різному рельєфі. Контролює стан складання планів фінансування на утримання загону. Забезпечує підготовку звітності за встановленим порядком та термінами.

П о в и н е н з н а т и: закони, постанови, укази, інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність аварійно-рятувальних служб; накази, інструкції, статuti, інші нормативні документи; технології та методи рятування у гірських умовах, правила експлуатації технічних засобів рятування та засобів зв'язку, правила надання долікарської допомоги; основи трудового законодавства; правила і норми з охорони праці.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом на керівних посадах нижчого рівня – не менше 3 років.

11. КОМАНДИР ЗАГОНУ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботу загону оперативно-рятувальної служби, розподіляє обов'язки між підлеглими. Здійснює керівництво та організовує виконання заходів щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру. Забезпечує участь підпорядкованих сил та засобів у межах їх тактико-технічних можливостей у проведенні аварійно-рятувальних робіт та стежить за дотриманням особовим складом вимог безпеки праці під час їх виконання. Організовує розроблення проектів оперативних планів ліквідації надзвичайних ситуацій, обґрунтувань, пояснювальних записів та звітів, подає їх на розгляд керівництву. Збирає, обробляє та готує аналітичні матеріали з питань оперативно-рятувальних робіт. Аналізує стан аварійної ситуації, виявляє потенційні види небезпеки, готує висновки, прогнозує

виникнення надзвичайних ситуацій та розвиток можливих подій. Бере участь у проведенні аварійно-рятувальних робіт, впровадженні заходів щодо ефективного використання існуючих резервів та можливостей при локалізації надзвичайних ситуацій. Забезпечує надання першої медичної постраждалим. Бере участь у розслідуванні причин виникнення надзвичайних ситуацій, аналізує ці причини, у тому числі, що виникли внаслідок невиконання заходів щодо запобігання таким ситуаціям. Організовує виконання робіт за договорами з надання додаткових платних послуг юридичним та фізичним особам з питань оперативно-рятувальних робіт, якщо це не суперечить основній діяльності загону. Вживає необхідних заходів щодо матеріального забезпечення та технічного оснащення загону у відповідності з напрямками його діяльності. Забезпечує проведення технічного обслуговування та ремонту закріпленого за загonom устаткування та оснащення. Контролює дотримання правил технічної експлуатації та зберігання техніки. Організовує та здійснює підготовку особового складу загону до дій за призначенням, вживає необхідних заходів щодо підвищення їх кваліфікації. Сприяє своєчасному та якісному виконанню підлеглими функціональних обов'язків.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативні акти України з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; правила, норми, стандарти, технічні регламенти, інші нормативні документи з питань, що належать до його компетенції; статuti, розпорядження, та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали документи, що регулюють діяльність воєнізованих аварійно-рятувальних служб та загонів; техніку, технічні засоби та обладнання, які є на оснащенні загону; способи надання першої медичної допомоги постраждалим; ділові, професійні та моральні якості командирів взводів та відділень, їх заступників, рятувальників; основи економіки, організації праці та управління, основи трудового законодавства; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на керівних посадах нижчого рівня – не менше 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Командир спеціалізованого аварійно-рятувального загону.

Здійснює комплекс заходів щодо проведення підпорядкованими силами і засобами спеціалізованих аварійно-рятувальних робіт. Готує вихідні дані, розрахунки та обґрунтування до планів ліквідації надзвичайних ситуацій та відповідно організовує їх ліквідацію.

Командир загону спеціалізованої протифонтанної служби.

Здійснює комплекс заходів щодо проведення підпорядкованими силами і засобами аварійно-рятувальних робіт на об'єктах нафтогазового комплексу. Готує вихідні дані, розрахунки та обґрунтування до планів ліквідації (реагування)

газонафтоводовиявлень, викидів та відкритих фонтанів. Бере участь у роботі комісії із розслідування причин виникнення відкритих нафтових та газових фонтанів.

Командир транспортного загону.

Здійснює комплекс заходів, спрямованих на підтримання технічних засобів у готовності до використання за призначенням. Організує роботу з обліку наявності та руху техніки, обладнання, складання та оформлення технічної та звітної документації. Здійснює транспортні роботи з евакуації із небезпечної зони людей та матеріальних цінностей. Організовує доставку до зони надзвичайної ситуації необхідних спеціалізованих вантажів, засобів рятування та захисту.

12. КОМАНДИР (НАЧАЛЬНИК) ЧАСТИНИ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ (НАВЧАЛЬНОЇ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює загальне керівництво роботою особового складу, розподіляє обов'язки та контролює їх виконання. Організовує та забезпечує якісне виконання завдань, покладених на частину, координує всі види її діяльності. Забезпечує виїзд на місце події, керує діями особового складу під час ліквідації пожежі, аварії, стихійного лиха. Здійснює планування роботи частини, контролює стан виконання запланованих заходів, сприяє раціональному використанню робочого часу особовим складом під час виконання навчально-пожежних робіт. Розробляє заходи щодо підвищення готовності частини та подає їх на розгляд вищому керівництву. Готує проекти наказів, доповідні записки, огляди та інші аналітичні документи з питань, що стосуються діяльності частини. Розробляє службову документацію, контролює її ведення та зберігання у встановленому порядку, вносить необхідні корективи до документації. Здійснює проведення відповідних заходів щодо підвищення професійної майстерності особового складу частини. Організовує навчально-виробничу практику (стажування) змінного складу за відповідними програмами, здійснює практичні заходи щодо їх реалізації у навчальному процесі. Забезпечує контроль за організацією караульної служби. Здійснює зміну чергових караулів, затверджує наряд на службу, перевіряє готовність начальницького складу до проведення занять та несення караульної служби. Контролює та несе відповідальність за роботу газодимозахисної служби частини, особисто проводить заняття з особовим складом на свіжому повітрі та у теплодимокамері в апаратах захисту органів дихання. Контролює та несе відповідальність за забезпечення постійної готовності протипожежної техніки, пожежно-технічного оснащення, засобів зв'язку. Здійснює контроль за обліком витрат пально-мастильних та інших експлуатаційних матеріалів. Забезпечує контроль за станом систем протипожежного водопостачання. Вживає заходів, спрямованих на поліпшення матеріально-технічної бази частини. Сприяє виконанню робіт за договорами щодо надання додаткових платних послуг юридичним та фізичним особам, якщо це не заважає основній діяльності частини. Проводить індивідуально-виховну роботу з особовим складом. Аналізує та контролює дотримання дисципліни у пожежній

частині та впроваджує заходи щодо її зміцнення. Контролює дотримання підлеглими норм та правил з охорони праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії в частині.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; постанови, укази, розпорядження, рішення та інші керівні документи, що регламентують діяльність оперативно-рятувальної служби з питань організації навчально-виховного процесу, несення гарнізонної та караульної служби, професійної підготовки рядового і начальницького складу; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення, правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки; норми матеріально-технічного забезпечення; тактико-технічні можливості протипожежної техніки та правила їх технічної експлуатації; правила зберігання та списання протипожежної техніки, пожежно-технічного оснащення та інших матеріальних цінностей; порядок укладання та оформлення договорів з організаціями з надання платних послуг; правила експлуатації та тактико-технічні можливості пожежних автомобілів, які є на оснащенні підрозділу; оперативну обстановку, стан систем протипожежного водопостачання, проїздів і зв'язку в районі.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на керівних посадах нижчого рівня – не менше 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

13. МАЙСТЕР (СТАРШИЙ МАЙСТЕР) АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво працівниками аварійно-рятувального підрозділу. Забезпечує якісне виконання завдань та готовність рятувальників та техніки до проведення аварійно-рятувальних робіт. Контролює дотримання правил технічної експлуатації спеціального, аварійно-рятувального спорядження та обладнання, використання його технічних можливостей, раціональне витрачання сировини, матеріалів, палива та енергії. Організовує підготовку до проведення аварійно-рятувальних робіт, забезпечує розміщення рятувальників та технічних засобів на напрямках роботи з ліквідації надзвичайних ситуацій, контролює дотримання технології проведення аварійно-рятувальних робіт, оперативно виявляє та ліквідує причини їх порушення. Бере участь у прийманні закінчених аварійно-рятувальних робіт та робіт, пов'язаних з ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій; у розробленні нових та вдосконаленні діючих технологій ліквідації аварій та катастроф. Бере участь у організації атестації робочих місць. Забезпечує ефективне використання устаткування, оргтехніки, оснащення та інструменту. Здійснює формування аварійно-рятувальних підрозділів, доводить завдання підрозділам та окремим працівникам відповідно до затверджених планів та графіків робіт. Забезпечує перевірку спеціального та аварійно-рятувального обладнання та спорядження, здійснює усування несправностей та технічне обслуговування у встановлені терміни. Виконує, у разі необхідності, обов'язки постового

контрольно-пропускного пункту. Проводить інструктаж та здійснює контроль щодо дотримання правил з охорони праці, виробничої санітарії, технічної експлуатації устаткування та інструменту. Організовує роботу з підвищення кваліфікації та професійної майстерності працівників, оволодіння суміжними професіями, сприяє розвитку наставництва. Бере участь у тарифікації робіт і присвоєнні кваліфікаційних розрядів (класів) працівникам підрозділу. Аналізує результати діяльності підрозділу, здійснює заходи щодо її поліпшення. Забезпечує правильне ведення службової документації та оформлення первинних документів з обліку робочого часу та виконаних робіт. Бере участь у розробленні заходів для створення сприятливих умов праці. Сприяє створенню у колективі обстановки взаємної допомоги та відповідальності за виконання завдань. Подає пропозиції керівництву щодо заохочення працівників підрозділу та притягнення порушників дисципліни до відповідальності.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту, вимоги статутів, наказів, вказівок, інструкцій, що регламентують організацію аварійно-рятувальної служби у підрозділі; основи процесів розвитку і ліквідації пожеж та інших надзвичайних ситуацій; державні будівельні норми щодо вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; обов'язки підпорядкованого особового складу; порядок використання та правила технічної експлуатації засобів індивідуального захисту та відповідного інженерно-технічного устаткування; будову ізолюючих апаратів, компресорного обладнання, балонів та терміни і порядок їх обслуговування; принципи роботи в ізолюючому апараті та розрахунок запасу кисню (повітря) і часу роботи в них; порядок спорядження регенеративних патронів, наповнення кисневих (повітряних) балонів; порядок організації та проведення занять з підготовки рятувальників; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки; порядок роботи із засобами зв'язку; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший майстер. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на посаді майстра – не менше 2 років.

Майстер. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту не менше 3 років.

14. МАЙСТЕР (СТАРШИЙ МАЙСТЕР) АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО ЗАГОНУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво працівниками аварійно-рятувального загону. Забезпечує виконання індивідуальних та групових завдань, поставлених перед загonom шляхом використання основних, спеціальних та допоміжних технічних засобів при ліквідації аварій та катастроф, рятуванні людей та матеріальних цінностей. Контролює дотримання встановлених правил допуску громадян до приміщень

загону, приймає від них повідомлення щодо надзвичайних ситуацій. Здійснює візуальний огляд на підконтрольній території, доповідає керівництву у разі виявлення надзвичайних подій. Забезпечує правильне використання апаратів захисту органів дихання під час виконання робіт, виконує завдання за допомогою розвідувального спорядження і приладів. Виявляє людей, які перебувають у небезпеці, ознаки вогню та диму у приміщеннях та пустотах конструкцій будівлі та доповідає про це керівнику, який очолює розвідку. Забезпечує подавання вогнегасних речовин безпосередньо до осередків пожежі, розбирає конструкції будівлі із застосуванням спеціального інструменту та устаткування, забезпечуючи найменше їх пошкодження. Залишає об'єкт у випадках, передбачених відповідними правилами (інструкціями). Здійснює швидку та безпечну евакуацію людей з осередків і зони небезпеки. Забезпечує надання першої медичної допомоги потерпілим. Здійснює контрольний огляд території після ліквідації пожежі чи катастрофи і в разі виявлення нових осередків повідомляє керівництво та розпочинає їх ліквідацію. Забезпечує дотримання правил технічної експлуатації пожежних рятувальних пристроїв та інших технічних засобів, що використовуються у роботі, її справність та зберігання. Контролює стан та обслуговування протипожежної техніки. Бере участь у тактичних заняттях та навчаннях. У разі відсутності командира відділення виконує його обов'язки. Визначає зони дії та маршрути виїздів загону, розташування особливо важливих небезпечних об'єктів, джерела протипожежного водопостачання.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти України з питань цивільного захисту; вимоги статутів, положень, наказів, інструкцій та інших керівних документів, що регламентують організацію, проходження і несення служби в аварійно-рятувальних підрозділах; правила з охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, інженерно-технічного устаткування, якими оснащено загін; правила застосування засобів зв'язку; державні будівельні норми щодо безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; експлуатації установок пінного, порошкового та інших способів гасіння; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок дій за сигналом про надзвичайну ситуацію, порядок та засоби надання першої медичної допомоги; відомості про профілактичну роботу та її завдання; технічні характеристики потенційно небезпечних об'єктів та матеріалів; особливості перевірки протипожежного стану житлових будинків та інших об'єктів; технічні характеристики та правила роботи в апаратах захисту органів дихання; обов'язки та умови взаємозамінності майстрів та рятувальників, які входять до складу відділення, під час роботи на основних, спеціальних та допоміжних автомобілях.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший майстер. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на посаді майстра – не менше 2 років.

Майстер. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту – не менше 3 років.

15. МАЙСТЕР (СТАРШИЙ МАЙСТЕР) ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ КУРСІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Проводить протягом навчального року уроки виробничого навчання на курсах, на виробництві чи в сфері послуг, практику з підготовки і проведення комплексних, штабних та тактико-спеціальних об’єктових навчань і тренувань з цивільного захисту на підприємствах, в установах та організаціях, а також залучається до викладання курсу теоретичної підготовки. Забезпечує виконання навчального плану та навчальних програм, дотримання норм і правил безпечного ведення робіт тими, хто навчається. Підготовлює навчальну техніку, обладнання, інструмент, прилади, засоби індивідуального захисту, матеріали до занять, перевіряє його стан і комплектність після закінчення робіт, у разі необхідності організовує його технічне обслуговування та ремонт, удосконалює навчально-матеріальну базу курсів. Обирає ефективні форми і методи навчання, творчо використовує кращий педагогічний досвід. Надає консультаційно-методичну допомогу керівництву підприємств, установ та організацій у проведенні занять з працівниками за спеціальними програмами підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях, а також керівництву професійно-технічних, середніх навчальних закладів, дитячих таборів оздоровлення і відпочинку в організації змагань, вікторин, інших практичних заходів з популяризації основ безпеки життєдіяльності та набуття навичок із самозахисту і рятувальної справи. Бере участь в просвітницько-інформаційній роботі та пропаганді знань серед населення з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти у сфері цивільного захисту, професійно-технічної освіти; нормативно-методичні та керівні документи МНС та МОН України з планування заходів цивільного захисту на підприємствах, в установах та організаціях, проведення функціонального навчання фахівців органів управління і сил цивільного захисту, підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях та навчально-виробничого процесу з професійно-технічного навчання робітничих кадрів; навчальні програми з виробничого навчання та теоретичної підготовки, керівництва з проведення на підприємствах, в установах та організаціях об’єктових навчань і тренувань з цивільного захисту; тактико-технічні характеристики приладів, спеціального обладнання і спорядження яким оснащуються невоєнізовані формування, правила його технічної експлуатації та застосування при проведенні аварійно-рятувальних робіт; трудове законодавство, основи педагогіки, психології, методики професійного навчання, правила з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший майстер. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на посаді майстра – не менше 2 років. Стаж педагогічної роботи – не менше 3 років.

Майстер. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту – не менше 3 років. Спеціальна навчально-курсознавча підготовка.

16. МАЙСТЕР (СТАРШИЙ МАЙСТЕР) ГАЗОДИМОЗАХИСНОЇ СЛУЖБИ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ

З а в д а н н я та о б о в ' я з к и. Забезпечує роботу бази газодимозахисної служби. Контролює стан і правильність експлуатації захисних дихальних апаратів, захисного одягу пожежного, інших засобів захисту працівників газодимозахисної служби, повну їх дезінфекцію, справність і наповнюваність резервних повітряних (кисневих) балонів та регенеративних патронів. Проводить перевірки повітряних дихальних апаратів (регенеративних дихальних апаратів), резервних протигазів, профілактичні огляди компресорних установок та спорядження, заповнення повітрям (киснем) балонів, та регенеративних патронів хімічним вапняним поглиначем. Планує та забезпечує метрологічне обслуговування засобів вимірювальної техніки, яка є на базі газодимозахисної служби. Аналізує стан захисних дихальних апаратів та обладнання, закріплених за базою, витрати запасних частин та матеріалів, вносить пропозиції, що спрямовані на покращання роботи бази газодимозахисної служби та експлуатації захисних дихальних апаратів. Забезпечує заміну, ремонт, обслуговування на базі газодимозахисної служби резерву захисних дихальних апаратів, повітряних (кисневих) балонів, регенеративних патронів, приладів для перевірки захисних дихальних апаратів. Надає допомогу в оснащенні контрольних постів газодимозахисної служби і в організації підготовки особового складу підрозділу. Тримає в справному стані й у чистоті довірене йому устаткування. Забезпечує дотримання заходів безпеки при його експлуатації. Веде у встановленому порядку документацію щодо обліку захисних дихальних апаратів, запасних частин до них, наявності балонів з повітрям (киснем) та хімічного вапняного поглинача. Забезпечує випробування повітряних (кисневих) балонів та корпусів регенеративних патронів. Робить перевірки реометрів-манометрів у пожежних підрозділах, що обслуговуються відповідною базою газодимозахисної служби. Під час пожеж, аварій і стихійних лих забезпечує: доставку з бази газодимозахисної служби необхідної кількості кисневих балонів, регенеративних патронів і приладів для перевірки ізолюючих протигазів; нагляд за технічним станом ізолюючих протигазів; заміну балонів і регенеративних патронів. На місці ліквідації пожеж, наслідків аварій і стихійного лиха надає допомогу в організації роботи контрольно-пропускного пункту, кваліфікованого проведення хімічної розвідки, газоаналітичного та дозиметричного контролю.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та інші нормативно-правові акти України, а також накази, нормативні й методичні документи, що регламентують діяльність газодимозахисної служби. Технічні характеристики обладнання що використовується під час зберігання, технічного обслуговування, перевірок засобів захисту органів дихання. Порядок роботи на компресорному обладнанні під час заправлення повітряних (кисневих) балонів. Правила експлуатації, ремонту захисних дихальних апаратів, захисного одягу пожежного, повітряних (кисневих) балонів, регенеративних патронів. Принципи роботи в ізолюючих апаратах та розрахунок запасу кисню (повітря) і часу роботи в них; порядок спорядження регенеративних патронів, наповнення кисневих (повітряних) балонів. Основні несправності ізолюючих протигазів, причини, обставини виходу з ладу та

порядок їх усунення. Порядок ведення документації бази газодимозахисної служби. Порядок організації та проведення занять з підготовки рятувальників; правила застосування засобів зв'язку; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; засоби надання долікарської допомоги. Правила з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший майстер. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на посаді майстра – не менше 2 років.

Майстер. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

О с о б и с т і в и м о г и. Допуск до проведення робіт з експлуатації установок, що працюють під тиском. Придатність за станом здоров'я та результатами випробувального терміну до робіт з використанням індивідуальних засобів захисту.

17. НАЧАЛЬНИК ВАРТИ ОКРЕМОГО ПОЖЕЖНОГО ПОСТА

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво діяльністю варти окремого пожежного поста. Забезпечує виконання поставлених перед окремим пожежним постом завдань. Керує його діями за сигналом пожежної тривоги та під час проведення робіт із гасіння пожеж, рятування людей та евакуації матеріальних цінностей з використанням спеціальної техніки та обладнання. Підтримує взаємодію з іншими службами стосовно ліквідації пожеж, аварій та стихійного лиха. Забезпечує підтримання готовності до дій у надзвичайних ситуаціях варти окремого пожежного поста, виконання планових заходів та розпорядку дня. Перевіряє несення караульної служби особовим складом варти окремого пожежного поста, контролює дотримання ними вимог безпеки під час несення караульної служби та при виконанні установлених завдань. Забезпечує утримання у справному стані протипожежної техніки, пожежно-технічного оснащення, засобів зв'язку і сигналізації, систем водопостачання. Вживає термінових заходів щодо усунення виявлених несправностей та проведення ремонтних робіт. Контролює дотримання вимог до зовнішнього вигляду особового складу варти. Розробляє та веде оперативну, службову та облікову документацію щодо діяльності варти окремого пожежного поста, готує звітні матеріали з цих питань та подає їх в установленому порядку за призначенням. Аналізує стан службової підготовки підрозділу щодо виконання поставлених перед вартою завдань, планує та реалізує заходи щодо її поліпшення. Організовує та здійснює службову підготовку та перепідготовку, контролює проходження стажування. Сприяє підвищенню кваліфікації особового складу підрозділу. Складає навчально-методичні документи з проведення тактичних занять. Організовує забезпечення особового складу спеціальним одягом та спорядженням. Здійснює надання першої медичної допомоги потерпілим при пожежах. Забезпечує контроль за дотриманням особовим складом вимог безпеки при надзвичайних ситуаціях, під час навчань, занять та

інших робіт. Проводить виховну роботу серед особового складу варті окремого пожежного поста.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти України, інші документи, що регламентують організацію та проходження служби у підрозділах цивільного захисту; порядок організації та несення гарнізонної та караульної служби; організацію професійної підготовки особового складу, форми та методи проведення занять; обов'язки особового складу варті окремого пожежного поста; порядок допуску сторонніх осіб до приміщень окремого пожежного поста; дії особового складу варті за сигналом пожежної тривоги; порядок перевірки караульної служби; тактико-технічні характеристики пожежних машин, пожежно-технічного оснащення, підрозділу пожежної охорони; порядок і терміни їх обслуговування та випробування; порядок взаємодії з іншими підрозділами під час гасіння пожеж; особливості організації та гасіння пожеж на різних об'єктах, у різних умовах та обставинах; будову та правила застосування засобів зв'язку, автоматичних установок пожежогасіння та сигналізації; державні будівельні норми щодо вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; порядок ведення документації; організацію служби особового складу варті окремого пожежного поста та обслуговування протипожежної техніки та устаткування; правила утримання та експлуатації джерел протипожежного водопостачання, особливості їх експлуатації у зимовий період; правила ведення радіообміну; технічні характеристики апаратів захисту органів дихання та правила роботи в них; основи управління силами та засобами на пожежі; порядок дій за сигналом пожежної тривоги; порядок надання першої медичної допомоги; правила з охорони праці; загальні положення профілактичної роботи.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Стаж роботи у сфері цивільного захисту – не менше 1 року. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

О с о б и с т і в и м о г и. Придатність за станом здоров'я та результатами випробувального терміну до роботи з використанням індивідуальних засобів захисту.

18. НАЧАЛЬНИК КАРАУЛУ (ЗМІНИ, ПОСТА) НАВЧАЛЬНОЇ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво караулом (змінною) навчальної пожежно-рятувальної частини. Забезпечує чітку організацію несення караульної служби та готовність до ліквідації пожеж, аварій, стихійних лих. Організовує та здійснює професійну підготовку особового складу, практичне навчання змінного складу під час проходження стажування. Готує методичні документи із службової підготовки особового складу. Керує виконанням робіт, покладених на особовий склад караулу згідно із спеціалізацією та напрямом оперативно-службової діяльності пожежно-рятувальної частини. Контролює дотримання особовим складом вимог безпеки праці під

час несення служби, ліквідації надзвичайних ситуацій, навчань, занять та при виконанні інших робіт. Здійснює контроль за утриманням у належному стані протипожежної техніки, пожежно-технічного оснащення, засобів зв'язку і сигналізації, джерел водопостачання, вживає термінових заходів щодо усунення виявлених несправностей та проведення ремонтних робіт. Контролює дотримання вимог до зовнішнього вигляду особового складу караулу. Веде службову документацію у встановленому порядку. Організовує та керує діями особового складу під час ліквідації пожеж, аварій, стихійного лиха безпосередньо на місці події до прибуття старшого начальника. Оцінює обстановку за зовнішніми ознаками та даними розвідки, стежить за її зміною. Визначає вирішальний напрямок дій, приймає відповідні рішення, віддає накази, розпорядження караулу. Забезпечує постійний зв'язок з частиною, періодично повідомляє керівництво про прийняті рішення та обстановку на пожежі. Забезпечує надання першої медичної допомоги постраждалим. Несе відповідальність за організацію робіт із гасіння пожеж, збереження протипожежної техніки. Забезпечує приведення у готовність до виїзду особовий склад караулу та протипожежну техніку, повідомляє в оперативно-диспетчерську службу про готовність до виїзду. Аналізує службову підготовку особового складу караулу, готує відповідні пропозиції щодо її поліпшення. Надає методичну та практичну допомогу викладачам під час проведення практичних занять із спеціальної фізичної, загальнопрофільної та тактичної підготовки. Забезпечує проведення практичних занять з використанням протипожежної техніки, пожежно-технічного оснащення. Сприяє поліпшенню побутових умов особового складу караулу. Забезпечує контроль за дотриманням особовим складом вимог безпеки праці під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, навчань та інших робіт. Проводить індивідуально-виховну роботу серед особового складу караулу. Здійснює заходи щодо дотримання особовим складом караулу дисципліни.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти України, інші нормативні та керівні документи, що регламентують організацію та проходження служби у підрозділах цивільного захисту; порядок організації та несення гарнізонної та караульної служби; порядок організації стажування курсантів; організацію професійної підготовки особового складу, форми та методи проведення занять; обов'язки посадових осіб та осіб внутрішнього наряду караулу; порядок допуску сторонніх осіб до приміщень пожежної частини; дії особового складу караулу за сигналом пожежної тривоги; особливості організації служби у пожежних частинах, що охороняють об'єкти на договірних засадах; порядок перевірки караульної служби; закріплений район виїзду пожежно-рятувальної частини; тактико-технічні характеристики пожежних машин, пожежно-технічного оснащення та спеціального обладнання, якими оснащено підрозділ, порядок і терміни їх обслуговування та випробування; тактичні можливості підрозділу, порядок взаємодії з іншими підрозділами під час гасіння пожеж; порядок ведення аварійно-рятувальних та інших робіт; особливості організації та гасіння пожеж на різних об'єктах, у різних умовах та обставинах; державні будівельні норми щодо вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення,

будову та правила застосування засобів зв'язку, автоматичних установок пожежогасіння, пожежної сигналізації; порядок ведення документації; організацію служби особового складу чергового караулу та обслуговування протипожежної техніки та обладнання; порядок розміщення особового складу частини та вимоги до приміщень; будову, правила утримання та експлуатації джерел протипожежного водопостачання, особливості їх експлуатації у зимовий період; порядок проведення перевірки водопровідних мереж на водовіддачу; правила ведення радіообміну; будову, технічні характеристики апаратів захисту органів дихання та правила роботи в них; обов'язки особового складу підрозділів під час ліквідування пожеж, аварій, стихійних лих; основи управління силами та засобами на пожежі; порядок дій за сигналом пожежної тривоги; порядок надання першої медичної допомоги; правила з охорони праці; загальні положення профілактичної роботи.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова вища освіта відповідного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту – не менше 2 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

О с о б и с т і в и м о г и. Придатність за станом здоров'я та результатами випробувального терміну до роботи з використанням індивідуальних засобів захисту.

19. НАЧАЛЬНИК КАРАУЛУ (ЗМІНИ, ПОСТА) ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво діяльністю підрозділу. Забезпечує підтримання постійної готовності караулу до дій за призначенням та дотримання розпорядку дня. Оцінює оперативну обстановку до прибуття старшого начальника, визначає головний напрямок дій особового складу караулу. Керує особовим складом караулу на всіх етапах дій щодо ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. В межах службової підготовки організовує та проводить заняття з особовим складом щодо роботи в апаратах захисту, з технічними засобами зв'язку, реєстрації інформації. Контролює дотримання особовим складом караулу вимог безпеки праці в аварійних ситуаціях, на заняттях, навчаннях тощо. У разі відсутності старшого начальника виконує його функції під час ліквідації надзвичайної ситуації. Здійснює заходи щодо взаємодії з аварійними службами та службами життєзабезпечення. Забезпечує надання першої медичної допомоги потерпілим на пожежах. Забезпечує аналіз аварійної обстановки на закріплених об'єктах, стану роботи із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. Розробляє та впроваджує заходи щодо посилення несення служби залежно від обставин, що склалися. Контролює якісне несення служби вартувими та особами внутрішнього наряду чергового караулу. Забезпечує підтримання порядку у службових приміщеннях, носіння встановленого форменого одягу підлеглими. Забезпечує утримання та належну експлуатацію спеціальної техніки, обладнання, засобів зв'язку і сигналізації, їх облік, ремонт та випробування. Контролює дотримання працівниками вимог керівних документів з питань службової діяльності. Сприяє підвищенню кваліфікації особового складу. Складає індивідуальні плани, плани-конспекти, інші навчально-методичні

документи. Забезпечує правильну експлуатацію службових та побутових приміщень підрозділу, дотримується інструктивних вимог щодо роботи з документацією, збереження документів.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти з питань, що стосуються напрямку діяльності підрозділу; закріпленій за підрозділом район, розташування важливих і аварійно небезпечних об'єктів, ступінь їх небезпеки, конструктивні особливості будівель і споруд, протипожежне водопостачання, проїзди і зв'язок у районі, що обслуговується; ідентифікацію вибухонебезпечних предметів; тактичні можливості аварійно-рятувальних підрозділів; організацію дій щодо ліквідації надзвичайних ситуацій; методи керівництва та управління силами і засобами аварійно-рятувальних підрозділів; порядок створення та функціонування комунальних аварійно-рятувальних підрозділів; тактико-технічні характеристики аварійно-рятувальної техніки; табельну належність спеціальної техніки, устаткування, спорядження і засобів зв'язку підрозділу; організацію планування діяльності підрозділів оперативно-рятувальної служби; організацію та методи профілактичної роботи; особливості основних технологічних процесів підприємств; інженерно-технічні рішення, спрямовані на запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру; порядок складання, заповнення, ведення і контролю документів за формами обліку оперативно-службової діяльності; порядок надання першої медичної допомоги; методику вивчення аварій та дій аварійно-рятувальних підрозділів; організацію служби караулів, розпорядок дня особового складу чергових змін; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Стаж роботи у сфері цивільного захисту – не менше 2 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

О с о б и с т і в и м о г и. Придатність за станом здоров'я та результатами випробувального терміну до роботи з використанням індивідуальних засобів захисту.

20. НАЧАЛЬНИК КАРАУЛУ (ЗМІНИ, ПОСТА) АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво караулом аварійно-рятувальної частини. Забезпечує підтримання постійної готовності караулу до дій за призначенням, високої організованості та дисципліни підлеглих, виконання планових заходів та розпорядку дня. Здійснює оцінку аварійної обстановки, визначає вирішальні напрямки дій. Приймає тактичні рішення, здійснює керівництво особовим складом караулу на всіх етапах дій щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятування людей, евакуації матеріальних цінностей до прибуття старшого начальника. Організовує виконання робіт в апаратах захисту органів дихання, із спеціальними агрегатами та технічними засобами зв'язку. Здійснює контроль за дотриманням особовим складом караулу вимог безпеки праці під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій,

практичних занять, навчання та виконання інших робіт. Виконує функції старшого начальника щодо керівництва ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій до його прибуття на об'єкт. Здійснює заходи взаємодії з аварійними службами та службами життєзабезпечення під час ліквідації наслідків аварій та катастроф. Організовує надання першої медичної допомоги потерпілим. Аналізує аварійну обстановку, стан службової підготовки особового складу, частини. Здійснює заходи із запобігання та ліквідації наслідків аварій та катастроф, наглядово-профілактичну діяльність на об'єктах. У разі необхідності розробляє та застосовує додаткові заходи щодо посилення несення служби в залежності від конкретної обстановки. Контролює несення служби постовими, дозорними та особами внутрішнього наряду і дотримання встановлених правил носіння форменого одягу. Здійснює профілактичні заходи на закріплених об'єктах частини. Забезпечує належний облік, експлуатацію та утримання у технічно справному стані протипожежної техніки, аварійно-рятувального та пожежно-технічного оснащення, засобів зв'язку та сигналізації, ремонт і випробування. Проводить перевірки стану джерел протипожежного водопостачання та готує заходи з усунення недоліків. Організовує впровадження сучасних форм і методів службової підготовки особового складу. Складає індивідуальні плани, плани-конспекти, а також іншу навчальну та методичну документацію. Забезпечує виконання і дотримання підлеглими організаційних і методичних вимог керівних документів з питань професійної підготовки. Забезпечує належну експлуатацію службових і побутових приміщень.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти України, вимоги наказів, статутів, настанов, методичних та інших керівних документів, що стосуються його напряму діяльності; закріплений район виїзду частини; розташування важливих і потенційно небезпечних об'єктів, їх пожежну безпеку, конструктивні особливості будівель і споруд; протипожежне водопостачання, проїзди та зв'язок у районі, що обслуговується; тактичні можливості аварійно-рятувальних підрозділів і способи їх використання; організацію гасіння пожеж, методи керівництва і управління силами та засобами аварійно-рятувальних підрозділів; тактико-технічні характеристики спеціальних та пожежних автомобілів, які є у гарнізоні; табельну належність спеціальної та протипожежної техніки, устаткування і засобів зв'язку частини; особливості основних технологічних процесів потенційно небезпечних об'єктів, що обслуговуються; організацію і методи аварійно-рятувальної та профілактичної роботи; порядок складання, заповнення, ведення і контролю документів за формами обліку оперативно-службової діяльності; порядок і методику розроблення, оброблення та коригування планів ліквідації надзвичайних ситуацій, пожежогасіння; тактику ліквідації пожеж та інших надзвичайних ситуацій на різних об'єктах та способи ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф; організацію та розрахунок подавання вогнегасних засобів, основи розрахунку сил і засобів для гасіння пожеж; особливості пожеж та їх гасіння у будівлях різного призначення, на основних об'єктах господарської діяльності; організацію служби караулів аварійно-рятувальної частини в гарнізоні; методику підготовки до занять та їх проведення, складання план-конспектів та методичних розробок, критерії оцінки рівня підготовки

особового складу тощо; засоби та порядок надання першої медичної допомоги; організацію та порядок технічного обслуговування, ремонту і випробовування спеціальної та протипожежної техніки, аварійно-рятувального та пожежно-технічного оснащення і засобів зв'язку.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Стаж роботи у сфері цивільного захисту – не менше 2 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

О с о б и с т і в и м о г и. Придатність за станом здоров'я та результатами випробувального терміну до роботи з використанням індивідуальних засобів захисту.

21. НАЧАЛЬНИК (КОМАНДИР) ПІДРОЗДІЛУ (СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво та забезпечує належну роботу спеціалізованого аварійно-рятувального підрозділу за всіма напрямками його діяльності. Організовує виробничо-господарську діяльність підрозділу на основі застосування методів планування нормативних матеріалів, фінансових і трудових витрат, широкого розповсюдження передового досвіду. Вирішує питання у межах наданих повноважень, розподіляє обов'язки між підлеглими. Забезпечує додержання законності, активне використання правових засобів удосконалення управління, зміцнення договірної дисципліни і обліку. Представляє підрозділ у взаємовідносинах з державними установами, організаціями та фізичними особами у межах своєї компетенції. Вживає заходів щодо соціального розвитку колективу підрозділу, бере участь у розробленні, укладанні і виконанні колективного договору, проводить роботу щодо зміцнення трудової і виробничої дисципліни, сприяє розвитку творчої ініціативи і трудової активності працівників. Здійснює заходи щодо соціального захисту колективу підрозділу. Вживає заходів щодо забезпечення підрозділу кваліфікованими кадрами. Їх підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, ефективного використання знань та досвіду працівників, створення безпечних і сприятливих умов праці, додержання вимог законодавства про охорону праці і навколишнього середовища. Забезпечує морально-сприятливу обстановку у підрозділі, належне утримання техніки та спеціального устаткування оперативно-рятувального підрозділу. Несе персональну відповідальність за виконання покладених на підрозділ завдань та визначає ступінь відповідальності всього підлеглого керівного складу. Аналізує стан оперативно-службової діяльності підрозділу визначає основні чинники, що негативно впливають на результати його роботи та приймає відповідні рішення. Здійснює підготовку та подає у встановленому порядку на затвердження керівництву плани робіт підрозділу. Забезпечує постійну готовність особового складу до ведення дій з ліквідації аварій та катастроф природного та техногенного характеру та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Керує силами і засобами підрозділу під час ліквідації надзвичайних ситуацій при ефективній взаємодії з

аварійно-рятувальними формуваннями. Розглядає матеріали документальних ревізій та перевірок, вносить керівництву пропозиції щодо усунення недоліків і покарання винних. Відповідає за стан законності, дисципліни та роботу щодо запобігання надзвичайним подіям і правопорушенням серед особового складу підрозділу. Вживає відповідних заходів реагування. Розглядає та приймає відповідні рішення за висновками атестаційної комісії загону. На підставі Закону України "Про державну таємницю", інших нормативних актів організовує та координує діяльність, пов'язану із забезпеченням режиму секретності в підрозділі. Організовує службові відрядження, контролює ефективність роботи працівників у відрядженнях, розглядає та заслуховує звіти за їх результатами. Відповідає за організацію та якість проведення профілактичної роботи на закріплених за підрозділом об'єктах. Здійснює взаємодію з правоохоронними органами з питань протиаварійної безпеки. Організовує та контролює роботу із впровадження засобів протиаварійної автоматики на закріплених об'єктах. Проводить роботу із залучення добровільних аварійно-рятувальних формувань об'єктів для профілактики надзвичайних ситуацій на них. Організовує та контролює роботу із проведення протиаварійної агітації та пропаганди серед працівників закріплених об'єктів, запобігання загибелі людей під час аварій та катастроф і виявлення основних причин їх виникнення. Контролює стан дотримання вимог законодавства у разі застосування адміністративних санкцій, проведення перевірок протиаварійного стану та розгляд заяв на видавання дозволів на початок роботи. У межах своєї компетенції реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, організовує виконання відповідних законодавчих і нормативно-правових актів, організаційних та науково-технічних заходів, загальнодержавних і регіональних програм їх забезпечення. Вносить пропозиції керівництву щодо нагородження працівників державними нагородами і відзнаками, заохочує та притягає до дисциплінарної відповідальності працівників особового складу підрозділу, робітників і службовців підрозділу. Організовує відповідно до законодавства розгляд депутатських запитів, листів, заяв та скарг громадян з питань, що належать до його компетенції. Забезпечує правильну експлуатацію та ремонт спеціальної техніки і засобів зв'язку, економію пально-мастильних матеріалів та дотримання особовим складом та водіями транспортної дисципліни. Забезпечує повне кількісне та якісне збереження матеріальних цінностей, організовує приймання та відпускання матеріальних цінностей.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України, законодавчі та інші нормативно-правові акти з організації роботи аварійно-рятувальних формувань, які регламентують організацію, проходження і несення служби в оперативно-рятувальних спеціалізованих підрозділах; сучасні методи господарювання і управління; порядок укладання і виконання господарських договорів; вітчизняні і світові досягнення науки і технології відповідно до галузі виробництва; економіку, організацію праці і управління; правила з охорони праці під час проходження і несення служби та ліквідації надзвичайних ситуацій; тактико-технічні характеристики спеціалізованої техніки, спеціалізованого спорядження та спеціального устаткування, якими оснащено підрозділ; технологію ліквідації надзвичайних ситуацій згідно з їх характеристиками та класифікацією; правила

експлуатації та застосування засобів зв'язку, аварійно-технічного оснащення; засоби та умови протиаварійного постачання; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; питання застосування страхового фонду документації для проведення аварійно-рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт під час ліквідування наслідків надзвичайних ситуацій; порядок та засоби надання першої медичної допомоги; відомості про профілактичну роботу, її завдання, особливості перевірки аварійного стану об'єктів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи в оперативно-рятувальних формуваннях на керівних посадах нижчого рівня – не менше 5 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

22. НАЧАЛЬНИК СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ПРОТИФОНТАННОЇ СЛУЖБИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво спеціалізованою протифонтанною службою та його структурними підрозділами. Організує та здійснює керівництво виконанням заходів щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру. Забезпечує участь підпорядкованих сил та відповідних технічних засобів у проведенні робіт з ліквідації відкритих нафтових та газових фонтанів, аварійно-рятувальних робіт в районі виникнення надзвичайної ситуації. Здійснює контроль за станом службової діяльності у тому числі за проведенням підпорядкованими підрозділами профілактичної роботи із запобігання виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Співпрацює з місцевими органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, суб'єктами господарської діяльності з питань запобігання виникнення надзвичайних ситуацій та мінімізації їх негативних наслідків. Погоджує плани локалізації та ліквідації надзвичайних ситуацій і аварій на підприємствах і територіях, що обслуговуються. Бере участь у розробленні оперативних планів ліквідації аварій та наслідків надзвичайних ситуацій. Керує аварійно-рятувальними роботами під час ліквідації складних аварій та наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Організовує заняття зі спеціальної підготовки з командирами оперативних підрозділів. Здійснює аналіз аварійно-рятувальних, пошуково-рятувальних, відновлюваних робіт, які виконувались під час ліквідації особливо складних аварій та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та розробляє пропозиції щодо підвищення їх ефективності. Керує навчанням з професійної підготовки та підвищенням кваліфікації особового складу. Забезпечує належні умови праці особовому складу служби з дотриманням норм трудового законодавства та охорони праці. Бере участь в комісіях з розслідування нещасних випадків, професійних захворювань, причин виникнення відкритих нафтових і газових фонтанів та інших аварій техногенного і природного характеру. Вживає заходів щодо створення та підтримки у належному стані відповідних матеріально-технічних резервів для забезпечення можливості проведення аварійно-рятувальних робіт в автономному режимі. Поширює позитивний досвід роботи між структурними підрозділами протифонтанної служби.

Забезпечує здійснення капітального та поточного ремонтів будівель та споруд підпорядкованої служби. Забезпечує рішення питань щодо придбання та реалізації основних фондів. Контролює укладання договорів з підприємствами на обслуговування їх аварійно-рятувальними підрозділами. Забезпечує дотримання працівниками законодавства. Розглядає звернення, заяви та скарги фізичних та юридичних осіб з питань, що належать до його компетенції, дає на них відповіді. Вносить пропозиції щодо призначення на посади, звільнення з посад, переміщення підлеглих працівників. Вирішує інші службові завдання у межах своїх повноважень. Забезпечує ведення звітної документації в установлені терміни.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України, закони, укази, постанови, розпорядження, інші нормативно-правові документи, що регулюють діяльність воєнізованих аварійно-рятувальних служб; законодавство з охорони праці та соціального страхування. Можливості використання техніки, устаткування, технічних засобів, які знаходяться на оснащенні підпорядкованої служби, тактику та організацію робіт з рятування людей, ліквідації аварій, надзвичайних ситуацій та їх профілактики; методiku розроблення та погодження планів ліквідації аварій, на об'єктах і територіях, що обслуговуються службою; технологію ведення аварійно-рятувальних робіт, технічні засоби, що використовуються, ступінь аварійної небезпеки, рівень готовності своєї служби до рятування людей та ліквідації аварій; досягнення науки і техніки, які можна використовувати під час проведення аварійно-рятувальних робіт; досвід ліквідації особливо складних аварій на різних об'єктах; перспективи технічного, економічного та соціального розвитку протифонтанної служби; методи господарювання та основи трудового законодавства; економіку, організацію виробництва, праці та управління; правила та норми з охорони праці та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом на керівних посадах нижчого рівня – не менше 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

23. НАЧАЛЬНИК ЛАБОРАТОРІЇ ХІМІКО-РАДІОМЕТРИЧНОЇ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво лабораторією. Планує та організує виконання завдань, покладених на лабораторію. Забезпечує дотримання правильності методів випробування засобів радіаційного та хімічного захисту, здійснення радіометричних досліджень та хімічного аналізу на вміст у продуктах харчування, ґрунті та воді радіоактивних і небезпечних хімічних речовин. Визначає планові та поточні завдання працівникам лабораторії та контролює їх виконання. Забезпечує дотримання працівниками лабораторії заходів безпеки під час роботи з радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами. Організує метрологічну перевірку вимірювальних приладів лабораторії. Вивчає та впроваджує сучасні методи лабораторних досліджень.

П о в и н е н з н а т и: закони, постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні документи у сфері радіаційної безпеки та поведіння з радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами; технічні характеристики, конструктивні особливості технічних засобів, що використовуються для проведення радіометричних досліджень та хімічного аналізу на вміст у пробах радіоактивних та небезпечних хімічних речовин, методику їх градування, еталонування, контролю їх чутливості; властивості радіоактивних та небезпечних хімічних речовин та методики проведення радіометричних досліджень і хімічного аналізу; методи проведення розрахунків, статистичної обробки та інтерпретації результатів; порядок обліку і складання звітності з радіаційної безпеки; застосування програмного забезпечення персональних комп'ютерів в обсягах, необхідних для виконання своїх функціональних обов'язків.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

24. НАЧАЛЬНИК НАВЧАЛЬНОГО ЦЕНТРУ (ПУНКТУ) ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує діяльність навчального центру (пункту) відповідно до законодавства та галузевих, нормативно-правових актів. Здійснює керівництво та забезпечує належний організаційний рівень навчально-методичної та виховної роботи в навчальному центрі (пункті). Керує фінансово-господарською діяльністю центру (пункту), забезпечує належне й заощадливе витрачання матеріальних цінностей і коштів. Здійснює заходи щодо створення і розвитку матеріально-технічної бази. Забезпечує належне утримання та експлуатацію на належному рівні навчальних і житлових приміщень, інших споруд, які входять до складу центру (пункту), дотримання в них санітарно-гігієнічних норм, а також їх пожежну безпеку. У межах наданих повноважень видає накази і розпорядження, застосовує до постійного та змінного особового складу заохочення та дисциплінарні стягнення відповідно до Дисциплінарного статуту, а до вільнонайманого складу – згідно з законодавством України про працю. Представляє навчальний центр (пункт) в установах, підприємствах і організаціях з питань організаційної і фінансово-господарської діяльності. Забезпечує отримання та підтвердження ліцензій на провадження освітньої діяльності за встановленими критеріями, виконання ліцензійних умов, нормативних та законодавчих актів з питань підготовки персоналу. Очолює роботу приймальної комісії зі вступних випробувань кандидатів на навчання. Очолює роботу педагогічної ради центру (пункту). У встановленому порядку порушує клопотання про встановлення працівникам центру (пункту) посадових окладів, надбавок і премій у межах граничних розмірів. Затверджує функціональні обов'язки осіб з числа постійного складу центру (пункту). Забезпечує взаємодію навчального центру (пункту) з практичними підрозділами, залучає провідних

фахівців до проведення занять. Забезпечує підготовку звітів про проведення навчання, передбачені керівними документами. Вживає заходів до підвищення організаційного та методичного рівня теоретичних і практичних видів занять, попередження дисциплінарних проступків з боку постійного особового складу та слухачів центру (пункту). Вживає заходи до відшкодування матеріальних збитків, заподіяних слухачами, або працівниками центру (пункту). Забезпечує надання послуг з навчання робітників сторонніх організацій і підприємств за програмами спеціального навчання, контролює якість їх підготовки, бере участь в їх атестуванні.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти та галузеві нормативні документи, що регламентують діяльність оперативно-рятувальної служби; постанови, розпорядження, накази, методичні та інші документи МНС та МОН України з питань первинної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації робітничих кадрів; основи педагогіки, психології, діловодства, фінансово-економічної та управлінської діяльності; керівні документи, що регламентують організацію і проведення навчально-виховної роботи в навчальних закладах; трудове законодавство стосовно осіб вільного найму, які працюють в навчальному центрі (пункті); порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту – не менше 5 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

25. НАЧАЛЬНИК ОКРЕМОГО ПОСТА ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує дії особового складу поста за сигналами про надзвичайну ситуацію та керує його діями під час ліквідації надзвичайних ситуацій, проведення оперативно-рятувальних робіт з використанням спеціальної техніки та устаткування. Підтримує взаємодію з іншими службами під час ліквідації пожеж, аварій та стихійного лиха. Забезпечує підтримання постійної готовності окремого поста до дій за призначенням, виконання планових заходів і розпорядку дня. Організовує та перевіряє несення караульної служби особовим складом окремого поста, утримання та обслуговування спеціальної техніки. Складає плани та картки ліквідації надзвичайних ситуацій. Здійснює контроль за експлуатацією, технічним станом і випробуванням аварійно-рятувальної техніки та оснащення, засобів зв'язку, закріплених за підрозділом. Виконує роботи з технічного обслуговування спеціальних автомобілів та засобів зв'язку оперативно-рятувальної служби, користування апаратами захисту органів дихання і зору. Виконує нормативи зі спеціальної фізичної підготовки. Розробляє та веде оперативно-службову та облікову документацію щодо несення служби, здійснення підготовки та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, готує звітні матеріали з цих питань. Організовує розроблення, коригування та відпрацювання оперативних документів.

Аналізує стан службової підготовки підрозділу щодо ліквідації надзвичайних ситуацій, планує заходи щодо її поліпшення. Організовує та здійснює службову підготовку та перепідготовку, контролює проходження стажування. Сприяє підвищенню кваліфікації особового складу підрозділу. Складає навчально-методичні документи з проведення тактичних занять. Організовує забезпечення особового складу спеціальним одягом та спорядженням. Організовує надання першої медичної допомоги потерпілим у надзвичайних ситуаціях. Забезпечує контроль за дотриманням особовим складом вимог безпеки праці у надзвичайних ситуаціях, під час навчань, занять та інших робіт. Проводить виховну роботу серед особового складу окремого поста.

П о в и н е н з н а т и: основні положення законодавства України з питань цивільного захисту; накази, статuti та інші нормативні та керівні документи, що регламентують питання організації роботи із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, експлуатації спеціальної техніки; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; правила з питань цивільного захисту; нормативно-правові документи, що регламентують умови проходження служби в оперативно-рятувальних підрозділах; порядок організації гарнізонної та караульної служби; документацію оперативно-рятувальної служби та порядок її ведення; порядок організації робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій на промислових об'єктах і в населених пунктах; методику складання та порядок використання планів і карток ліквідації надзвичайних ситуацій; дислокацію сил та засобів оперативно-рятувальної служби гарнізону та регіону, порядок їх залучення до ліквідації пожеж, наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха; дислокацію сил та засобів підрозділів відомчої, сільської (місцевої) оперативно-рятувальної служби на території району виїзду підрозділу, порядок їх залучення до ліквідації пожеж, наслідків аварій; правила та норми з охорони праці, організацію та порядок проведення всіх видів підготовки особового складу окремого поста оперативно-рятувальної служби, наставництва молодих працівників підрозділу; методику перевірки працездатності систем протипожежної автоматики, внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання; будову, тактико-технічні характеристики, правила експлуатації та порядок обслуговування основної, спеціальної та комп'ютерної техніки і технічного обладнання; організацію діяльності газодимозахисної служби; будову, тактико-технічні характеристики, принципи роботи та обслуговування засобів захисту органів дихання і зору; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію і місця зосередження техніки та особового складу.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту – не менше 3 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

О с о б и с т і в и м о г и. Придатність за станом здоров'я та результатами випробувального терміну до роботи з використанням індивідуальних засобів захисту.

26. НАЧАЛЬНИК ПІДРОЗДІЛУ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ З ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво підрозділом. Організовує роботи із запобігання (профілактичних заходів) виникненню надзвичайних ситуацій на потенційно небезпечних об'єктах. Бере участь у роботі комісій з прийняття в експлуатацію потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної безпеки, що потребують постійного нагляду та аварійно-рятувального обслуговування. Бере участь в обстеженні об'єктів і територій з метою профілактики виникнення надзвичайних ситуацій на відповідність нормам, правилам безпеки, викладеним у чинних на об'єкті нормативних, методичних документах та визначення стану їх протиаварійного захисту. Аналізує стан техногенної безпеки об'єктів та територій, оцінює стан їх протиаварійного захисту, а також готовність підприємства (об'єкта) до проведення робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків. Організовує роботи з посилення (забезпечення) протиаварійного захисту об'єктів і територій. Бере участь у роботах з ліквідації надзвичайних ситуацій, їх наслідків. Організовує виконання робіт на об'єктах за договорами щодо надання додаткових платних послуг юридичним та фізичним особам, що не суперечать та не заважають основній діяльності підрозділу. Готує проекти планів, наказів, інструкцій, нормативних та методичних документів із запобігання (профілактики) виникненню надзвичайних ситуацій на потенційно небезпечних об'єктах. Забезпечує створення та ведення інформаційного банку даних про стан небезпечності об'єктів і територій. Бере участь у розробленні проектів оперативних планів ліквідації надзвичайних ситуацій, обґрунтувань, пояснювальних записів та звітів. Збирає, обробляє, аналізує та пояснює дані, виявляє тенденції, причини, що складаються. Прогнозує розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні документи, які регламентують функціонування аварійно-рятувальних служб; бурову техніку, технологію буріння і випробування свердловин на нафту і газ; державні будівельні норми у щодо безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; вимоги правил та інструкцій з попередження виникнення надзвичайних ситуацій; організацію проведення аварійно-рятувальних робіт; типові плани реагування на надзвичайні ситуації (локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій); питання застосування страхового фонду документації для проведення аварійно-рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт під час ліквідування надзвичайних ситуацій; професійні і моральні якості підлеглих; організацію праці і управління, основи трудового законодавства; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту на керівних посадах нижчого рівня – не менше 1 року. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

27. НАЧАЛЬНИК ПІДРОЗДІЛУ ПОСТІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ ДІЙ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво діяльністю підрозділу. Визначає, формує, планує, координує і здійснює всі види діяльності підрозділу. Визначає напрями розвитку підпорядкованих структур оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, розподіляє обов'язки між працівниками, очолює та контролює їх роботу. Забезпечує ефективне виконання покладених на підрозділ завдань щодо реалізації державної політики у підвідомчій сфері (галузі) управління та в межах компетенції підрозділу та закріплених за підрозділом показників. Визначає ступінь відповідальності заступників начальника підрозділу, формує та погоджує положення про структурні підрозділи, посадові інструкції працівників. Бере участь у розробленні проектів законодавчих і нормативних актів, державних програм, що належать до компетенції підрозділу. Визначає політику та стратегію діяльності підрозділу. Контролює процеси реалізації державної політики у сфері оперативного реагування на надзвичайні ситуації, виконання законодавчих і нормативно-правових актів, розпоряджень і наказів, що належать до його компетенції. Здійснює аналіз стану і тенденції розвитку оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, хід виконання державних програм цивільного захисту, діяльності підпорядкованого підрозділу та приймає відповідні рішення щодо усунення недоліків і закріплення позитивних тенденцій. Організовує, регулює та контролює розгляд працівниками підрозділу звернень громадян, громадських об'єднань, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, органів місцевого самоврядування з питань, які стосуються діяльності підрозділу, а також розробляє за результатами їх аналізу відповідні рішення згідно з законодавством, які вносить на розгляд керівництва. Планує, регулює та контролює взаємодію підпорядкованого підрозділу з іншими підрозділами у т.ч. з громадськими об'єднаннями та науковими організаціями при розв'язанні питань цивільного захисту, що стосуються діяльності підрозділу. За результатами завдань керівництва складає доповідні записки, проекти наказів та розпоряджень. Подає відповідно до законодавства пропозиції керівництву про призначення на посади, звільнення з посад та переміщення працівників підпорядкованого підрозділу, своєчасне заміщення вакансій, заохочення, накладення стягнень та вирішує інші питання службової діяльності. Здійснює перевірку діяльності підпорядкованих структурних підрозділів, підприємств, установ і організацій згідно з законодавством у межах наданих повноважень. Вживає необхідних заходів щодо підвищення кваліфікації підпорядкованих йому працівників.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України; акти законодавства, що стосуються сфери діяльності підрозділу; укази Президента України, постанови та розпорядження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність цивільного захисту; порядок підготовки та подання проектів законодавчих та нормативних актів; питання державного управління; основи економіки, фінансів, ринку праці, права та політології; форми та методи роботи із засобами масової

інформації, правила ділового етикету, ділову мову; правила та норми з охорони праці та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на керівних посадах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту – не менше 3 років, на посадах в центральному апараті МНС – не менше 1 року. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

28. НАЧАЛЬНИК ПОЛІГОНУ (НАВЧАЛЬНОГО ПОЛІГОНУ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво полігоном. Забезпечує роботу з підготовки полігону для проведення навчально-тренувальних занять (підготовка приладів, вогневої смуги психологічної підготовки, теплодимокамер тощо). Здійснює матеріально-технічне забезпечення занять аварійно-рятувальною технікою, пожежно-технічним оснащенням, засобами зв'язку та імітації. Організовує підготовку методичних документів для проведення практичних занять, інструктажів зі слухачами з питань охорони праці та порядку виконання вправ під час проведення практичних занять. Разом з групою психологічного забезпечення під час тестувань і проведення практичних занять визначає ступінь підготовленості слухачів до дій в екстремальних ситуаціях, контролює рівень їх адаптації до фізичних навантажень в умовах теплового впливу та обмеженої видимості тощо та, виходячи з цього вносить відповідні пропозиції щодо проведення навчально-тренувальних занять. За необхідністю здійснює керівництво та забезпечує участь підпорядкованих сил, наявних технічних засобів полігону (у межах їх тактико-технічних можливостей) у проведенні аварійно-рятувальних робіт у районі виникнення надзвичайної ситуації, впроваджує заходи щодо використання існуючих резервів та можливостей. Сприяє виконанню робіт за договорами щодо надання додаткових платних послуг юридичним та фізичним особам, якщо це не заважає основній діяльності полігону. Організовує навчання і здійснює практичну підготовку населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Забезпечує розроблення планів, інструкцій та інших нормативних документів щодо ліквідації надзвичайних ситуацій. Організовує збирання, оброблення та аналіз відповідної інформації. За результатами аналізів разом з відповідними працівниками виявляє можливості та умови виникнення надзвичайних ситуацій, прогнозує розвиток сценаріїв їх виникнення. Контролює розроблення та дотримання інструкцій з безпеки праці під час проведення практичних занять на об'єктах полігону.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші керівні документи, що регламентують діяльність оперативно-рятувальної служби з питань організації навчально-виховного процесу та функціонування воєнізованих аварійно-рятувальних підрозділів, професійної підготовки рядового і начальницького складу; норми матеріально-технічного забезпечення; тактико-технічні можливості протипожежної техніки та правила їх технічної експлуатації; правила зберігання та списання протипожежної техніки, пожежно-технічного оснащення та інших

матеріальних цінностей; порядок укладання та оформлення договорів з організаціями з надання платних послуг; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на керівних посадах в аварійно-рятувальних формуваннях – не менше 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

29. НАЧАЛЬНИК ПЕРЕСУВНОГО ПУНКТУ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДАЦІЄЮ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує постійну готовність пересувного пункту управління ліквідацією надзвичайних ситуацій (далі – ППУ) до дій за призначенням. Організовує матеріально-технічне забезпечення основних робочих груп штабу ліквідації надзвичайних ситуацій та робочих груп штабу ліквідації надзвичайних ситуацій. Аналізує та подає пропозиції щодо підвищення ефективності (оптимізації) роботи пункту. Проводить моделювання розвитку надзвичайної ситуації на робочих місцях та визначає можливі напрями її ліквідації. Забезпечує життєдіяльність особового складу, що залучається до роботи на ППУ. Здійснює оперативну взаємодію з іншими службами (організаціями) щодо забезпечення ліквідації надзвичайної ситуації. Проводить тренування з особовим складом з розгортання ППУ. Забезпечує надійне зберігання та підтримання в робочому стані оргтехніки, засобів зв'язку, радіаційного та хімічного захисту тощо.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі акти України, постанови, укази, розпорядження, рішення та інші керівні документи, що регламентують діяльність з питань забезпечення організації управління під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; норми матеріально-технічного забезпечення; правила зберігання та списання засобів та матеріальних цінностей, що використовуються для забезпечення роботи ППУ; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на керівних посадах в аварійно-рятувальних формуваннях – не менше 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

30. НАЧАЛЬНИК ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ СЛУЖБИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує та контролює готовність структурних підрозділів служби до проведення інженерно-технічних заходів. Організовує та безпосередньо керує роботою та спеціальною підготовкою особового складу служби. Підтримує високу професійну готовність до проведення інженерно-технічних заходів. Забезпечує наявність науково обґрунтованої та достовірної інформації щодо інженерно-

технічного стану досліджуваних об'єктів. Оцінює становище та визначає заходи безпеки особового складу, а також контролює їх дотримання у районі проведення аварійно-рятувальних робіт. Забезпечує умови для належного збереження у справному стані техніки, приладів, спорядження та іншого майна інженерно-технічної служби. Визначає та організовує здійснення заходів щодо проведення інженерно-технічних заходів. Проводить навчання і перевіряє теоретичні знання та практичні навички особового складу під час аварійно-рятувальних робіт. Здійснює контроль за дотриманням підлеглими правил безпеки праці під час робіт. Організовує і проводить заняття з інженерно-технічних заходів з особовим складом оперативно-рятувальної служби. Контролює проведення інженерної розвідки, ведення відповідної документації. Контролює дотримання працівниками правил і норм з охорони праці, трудової дисципліни, проводить виховну роботу в колективі. Взаємодіє з підрозділами інженерно-технічних служб об'єктів.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України; Цивільний кодекс України; укази Президента України, постанови та розпорядження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, інші законодавчі та нормативно-правові акти України про цивільний захист населення і територій; вимоги настанов, положень, наказів, інструкцій, що регламентують організацію, проходження і несення служби в інженерно-технічних підрозділах; правила з охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, спеціального спорядження та устаткування, якими оснащено інженерно-технічні підрозділи; порядок та способи проведення інженерної розвідки; правила застосування інженерно-технічного устаткування; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок та засоби надання першої медичної допомоги; відомості про профілактичну роботу, її завдання, особливості перевірки протиаварійного стану об'єктів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на керівних посадах в аварійно-рятувальних формуваннях – не менше 3 років, в інженерно-технічних підрозділах – не менше 2 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

31. НАЧАЛЬНИК МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво медичною службою відповідно до законодавства України та нормативно-правових актів, що визначають її діяльність. Організовує лікувально-профілактичну, санітарно-гігієнічну, організаційно-методичну, протиепідемічну діяльність медичної служби та заходи з медичного постачання. Організовує та бере участь у проведенні заходів медичного і біологічного захисту населення за надзвичайних ситуацій та ліквідації їх медико-санітарних наслідків. Співпрацює з органами управління, місцевою владою, суміжними медичними службами і закладами та забезпечує взаємодію підрозділів і закладів служби. Організовує роботу з добору, розстановки і використання медичних кадрів, забезпечує своєчасне підвищення їх

кваліфікації. Створює належні виробничі умови, забезпечує додержання співробітниками правил трудового розпорядку, з охорони праці та пожежної безпеки. Аналізує показники роботи закладів охорони здоров'я та медичних підрозділів які входять до складу медичної служби, вживає заходів щодо їх оптимізації, готує відповідні директивні документи з цього питання.

П о в и н е н з н а т и: законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, основи права в медицині, трудове законодавство; директивні документи, що визначають завдання та функції медичних закладів; соціально-демографічну характеристику регіону та показники стану здоров'я населення в місцях дислокації підрозділів служби цивільного захисту а також показники стану здоров'я особового складу цих підрозділів; основи соціальної гігієни та організації охорони здоров'я, загальної і соціальної психології; організацію фінансово-економічної діяльності закладів охорони здоров'я; документи, що визначають потужність, структуру, штатний розклад служби, укомплектованість закладів і підрозділів та потребу в кадрах; нормативні документи щодо підготовки, підвищення кваліфікації та атестації медичних працівників; порядок ведення облікової та звітної документації, оброблення медичної статистичної інформації; потреби в медичній техніці, обладнанні, медикаментах; специфіку менеджменту і маркетингу в галузі медицини.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра за напрямом підготовки "Медицина". Проходження інтернатури за однією зі спеціальностей медичного профілю з наступною спеціалізацією – "Організація і управління охороною здоров'я". Підвищення кваліфікації (курси удосконалення, стажування, передатестаційні цикли тощо). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 5 років.

32. НАЧАЛЬНИК ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво підпорядкованою службою. Забезпечує виконання покладених на службу завдань щодо цивільного захисту населення від надзвичайних ситуацій. Здійснює розроблення на основі наукових прогнозів і соціальних програм перспективних планів розвитку оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Організовує розроблення дислокації оперативних підрозділів, регулює їх діяльність та ефективну взаємодію в режимі цілодобової готовності до рятування людей та ліквідації аварій. Забезпечує виконання завдань, які впливають із функцій єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру. Здійснює роботу з формування необхідних резервів та засобів для проведення аварійно-рятувальних робіт на об'єктах і територіях. Бере участь у розробленні оперативних планів ліквідації аварій та наслідків надзвичайних ситуацій. Організовує групи оперативно-технічного забезпечення аварійно-рятувальних

робіт. Керує аварійно-рятувальними роботами під час ліквідації складних аварій та наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Організовує та проводить з командирами оперативних підрозділів заняття зі спеціальної підготовки. Здійснює аналіз аварійно-рятувальних, пошуково-рятувальних, аварійно-відновлювальних робіт, які були виконані під час ліквідації особливо складних аварій та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; навчання з тактико-технічної підготовки та інспекторські перевірки у підрозділах. Керує підготовкою та підвищенням кваліфікації всього особового складу. Організовує проведення аналізу аварій та готовності суб'єктів господарської діяльності до виконання аварійно-рятувальних робіт, а також розробляє заходи щодо посилення протиаварійного захисту і разом з підприємствами (установами, організаціями тощо) забезпечує їх виконання. Сприяє створенню належних соціально-побутових умов для особового складу та збереженню його здоров'я. Затверджує усім структурним підрозділам служби плани фінансування, кошторис на утримання, структуру та штатний розпис. Забезпечує рішення питань щодо придбання та реалізації основних фондів. Контролює укладання договорів з підприємствами на обслуговування їх аварійно-рятувальними підрозділами (формуваннями). Вирішує питання у межах наданих йому прав, в окремих випадках доручає виконання виробничо-господарських функцій іншим особам командно-керівного складу. Забезпечує дотримання працівниками законодавства. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян, дає на них відповіді. Забезпечує ведення встановленої документації, готує згідно з установленим порядком звітність.

П о в и н е н з н а т и: закони, укази, постанови, розпорядження, інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність аварійно-рятувальної служби; законодавство з охорони праці та соціального страхування; технічні засоби, тактику та організацію робіт з рятування людей, ліквідації аварій, надзвичайних ситуацій та їх профілактики; методику розроблення та погодження планів ліквідації аварій, на об'єктах і територіях, що обслуговуються службою; технологію ведення аварійно-рятувальних робіт, технічні засоби, що використовуються, ступінь аварійної небезпеки, рівень готовності своєї служби до рятування людей та ліквідації аварій; досягнення науки і техніки, які можна використовувати під час проведення аварійно-рятувальних робіт; досвід ліквідації особливо складних аварій на різних об'єктах; перспективи технічного, економічного та соціального розвитку аварійно-рятувальних служб; методи господарювання та основи трудового законодавства; економіку, організацію виробництва, праці та управління; правила та норми з охорони праці, промислової санітарії та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на керівних посадах нижчого рівня в аварійно-рятувальній службі – не менше 3 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

33. НАЧАЛЬНИК СЛУЖБИ РАДІАЦІЙНОГО ТА ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує та безпосередньо керує роботою та спеціальною підготовкою особового складу служби. Підтримує високу професійну готовність до проведення радіаційної та хімічної розвідки, захисту і спеціальної та санітарної обробки. Забезпечує наявність науково обґрунтованої та достовірної інформації щодо радіаційного та хімічного стану досліджуваних об'єктів. Оцінює обстановку та визначає заходи безпеки особового складу, а також контролює їх дотримання у районі проведення аварійно-рятувальних робіт. Створює умови для технічно правильного збереження у справному стані техніки, приладів, спорядження, засобів захисту та іншого майна служби радіаційної та хімічної розвідки. Організовує та здійснює радіаційний і хімічний контроль у місцях дислокації, визначає заходи щодо проведення дезактивації, дегазації техніки, обладнання, майна та санітарної обробки особового складу. Забезпечує та контролює готовність структурних підрозділів служби до проведення розвідки, хімзахисту, спецобробки. Проводить навчання і перевіряє теоретичні знання та практичні навички особового складу під час аварійно-рятувальних робіт, використання приладів радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного контролю, спеціальної та санітарної обробки. Здійснює контроль за дотриманням підлеглими правил техніки безпеки під час роботи з приладами, контрольними джерелами радіоактивного випромінювання, хімічними реактивами, засобами індивідуального захисту. Забезпечує ознайомлення особового складу з вимогами нормативних документів, необхідних для виконання службових обов'язків, довідковою та методичною літературою з радіаційної та хімічної безпеки, характерними конструктивними та технологічними особливостями хімічних виробництв, ядерних та радіаційних об'єктів, вітчизняним та світовим досвідом ліквідації аварій та катастроф на таких об'єктах. Організовує і проводить заняття з особовим складом оперативно-рятувальних служб та населенням щодо радіаційного та хімічного захисту територій, об'єктів тощо. Контролює ведення оперативної та облікової документації, перевіряє документацію з обліку доз радіоактивного опромінення особового складу. Проводить аналіз роботи відділення радіаційної та хімічної розвідки та контрольного поста газодимозахисної служби. Особисто контролює проведення радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричного контролю та спецобробки. Контролює дотримання працівниками правил і норм охорони праці, трудової дисципліни, правил внутрішнього службового розпорядку, проводить виховну роботу в колективі. Взаємодіє з іншими підрозділами радіаційного та хімічного захисту об'єктів.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України; Цивільний кодекс України; укази Президента України, постанови та розпорядження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, інші законодавчі та нормативно-правові акти України з питань цивільного захисту населення і територій; вимоги настанов, положень, наказів, інструкцій, що регламентують організацію, проходження і несення служби в підрозділах; правила з охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, спеціального спорядження та устаткування, якими оснащено

підрозділи радіаційної, хімічної розвідки та хімічного захисту; технології проведення радіаційної та хімічної розвідки згідно з її характеристиками та класифікацією; правила застосування засобів зв'язку, аварійно-технічного обладнання, експлуатації установок пінного, порошкового та інших способів гасіння; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання першої медичної допомоги; відомості про профілактичну роботу, її завдання, особливості перевірки протиаварійного стану об'єктів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи у підрозділах радіаційного та хімічного захисту – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

34. НАЧАЛЬНИК ЦЕНТРУ (СЕКТОРУ) ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РОБОТИ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботу, забезпечує виконання покладених на центр завдань. Бере участь у розробленні проектів законодавчих і нормативних актів, окремих положень з питань, що належать до компетенції центру. Готує рішення за напрямами діяльності центру та у межах наданих йому повноважень. Організовує роботу з психологічного захисту населення. Планує діяльність та використання існуючих сил і засобів підрозділів психологічного забезпечення спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту. Взаємодіє з спеціально уповноваженим центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту. Забезпечує роботу щодо ефективної взаємодії з іншими підрозділами, суміжними сферами, науковими організаціями, провідними експертами з питань, що стосуються діяльності центру. Аналізує стан і тенденції розвитку за напрямом, що належить до компетенції центру, вносить пропозиції щодо усунення негативних та закріплення позитивних тенденцій. Вживає необхідних заходів щодо вдосконалення організації роботи центру. Подає пропозиції керівництву про призначення на посади, звільнення з посад та переміщення працівників центру, своєчасне заміщення вакансій, заохочення та накладання стягнень, сприяє підвищенню кваліфікації працівників. Забезпечує дотримання працівниками центру правил внутрішнього трудового розпорядку. Здійснює контроль за веденням діловодства, збереженням документів. Організовує роботу з документами у відповідності з законодавством.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України; законодавчі акти, що стосуються діяльності МНС; керівні матеріали з практичної психології; психології діяльності в особливих умовах, психології праці та управління, інженерної і соціальної психології; методи вивчення психологічних особливостей професійної діяльності працівників; технічні засоби, які застосовуються в процесі вивчення умов праці; передовий вітчизняний і світовий досвід роботи психологів; основи професійної діяльності підрозділів, праці та управління; профорієнтаційну роботу; основи трудового

законодавства, форми та методи роботи із засобами масової інформації; правила ділового етикету; правила та норми з охорони праці та пожежної безпеки; основні принципи роботи на комп'ютері та відповідні програмні засоби.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

35. НАЧАЛЬНИК ШТАБУ (ГОЛОВНОГО ШТАБУ) ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює керівництво оперативною, профілактичною, господарською та іншою діяльністю структурних підрозділів оперативно-рятувальної служби. Бере участь у розробленні на підставі наукових прогнозів та соціальних програм перспективних планів роботи служби. Планує дислокацію оперативних підрозділів, організовує їх діяльність і взаємодію у режимі цілодобової готовності до рятування людей та ліквідації аварій. Забезпечує виконання завдань, які впливають із функцій єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру. Створює необхідні резерви сил і засобів для проведення аварійно-рятувальних робіт на об'єктах і територіях. Бере участь у розробленні оперативних планів ліквідації аварій, наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Організовує групи оперативно-технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт. Керує аварійно-рятувальними роботами під час ліквідації складних аварій на поверхні землі, води, під землею та в повітрі. Організовує та проводить з командирами оперативних підрозділів заняття зі спеціальної підготовки. Аналізує проведення аварійно-рятувальних, пошуково-рятувальних, аварійно-відновлювальних робіт, які були виконані під час ліквідації особливо складних аварій та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру. Здійснює інспекторські перевірки підрозділів щодо їх підготовки за призначенням. Сприяє підвищенню кваліфікації працівників особового складу. Проводить аналіз можливостей та умов аварій та готовності об'єктів, що обслуговуються, до виконання аварійно-рятувальних робіт, розробляє заходи щодо посилення протиаварійного захисту і разом з керівництвом об'єктів, що обслуговуються, забезпечує їх виконання. Сприяє створенню належних соціально-побутових умов працівникам особового складу. Затверджує структурним підрозділам служби плани фінансування, кошторис їх утримання, структуру та штатний розпис. Вирішує питання придбання та реалізації основних фондів. Контролює укладання договорів з підприємствами на обслуговування їх аварійно-рятувальними підрозділами. Доручає у разі необхідності виконання окремих виробничо-господарських функцій іншим особам командно-керівного складу. Розглядає пропозиції, заяви та скарги громадян, дає на них відповіді. Забезпечує ведення та подання встановленої документації та звітності.

П о в и н е н з н а т и: закони, укази, постанови, інші нормативно-правові документи, що регламентують діяльність аварійно-рятувальної служби; накази, інструкції та інші керівні документи, що визначають реалізацію завдань, поставлених перед службою цивільного захисту; технічні засоби, тактику та організацію робіт з рятування людей, ліквідації аварій, надзвичайних ситуацій та їх профілактики (запобігання); методiku розроблення та погодження планів ліквідації аварій на об'єктах і територіях, що обслуговуються службою; технологію ведення аварійних робіт, застосовувані технічні засоби; ступінь аварійної небезпеки, рівень готовності до рятування людей та ліквідації аварій; досягнення відповідної вітчизняної та зарубіжної науки та техніки; досвід ліквідації особливо складних аварій на підприємствах промисловості та інших галузей; перспективи технічного, економічного та соціального розвитку служби; методи господарювання; основи трудового законодавства; економіку, організацію виробництва, праці та управління, соціального страхування; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки, електробезпеки, безпечного ведення робіт.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи у формуваннях оперативно-рятувальної служби на керівних посадах нижчого рівня – не менше 5 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

36. НАЧАЛЬНИК ОПЕРАТИВНОГО ВІДДІЛУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує пожежогасіння відповідно до вимог нормативних документів. Здійснює керівництво оперативно-службовою діяльністю та підготовкою співробітників відділу. Аналізує роботу підлеглих та вживає необхідних заходів щодо її поліпшення. Здійснює контроль за роботою оперативних груп, вживає заходів щодо удосконалення їх роботи, впровадження передових форм і методів у їх діяльності. Проводить роботу з підвищення готовності підрозділів та удосконалення організації ліквідації пожеж та інших надзвичайних ситуацій. Контролює виконання графіка планових і позапланових перевірок аварійно-рятувальних підрозділів. Здійснює розроблення перспективних та поточних планів роботи у межах покладених завдань. Контролює ведення оперативної документації відділу, здійснює її коригування. Забезпечує вирішення питань матеріально-технічного забезпечення відділу. Контролює виконання підлеглими функціональних обов'язків, у разі необхідності надає їм практичну допомогу. Готує матеріали атестації, проекти наказів щодо заохочення або накладання дисциплінарних стягнень на працівників відділу та подає їх на розгляд керівництву. Проводить роботу щодо комплектування, розстановки та навчання працівників. Організовує стажування новопризначених на посади працівників, готує документи на їх допуск до самостійного чергування. Забезпечує взаємодію з відповідними формуваннями, підрозділами та організаціями інших відомств з питань надійної, безперервної роботи техніки, пожежно-технічного оснащення під час ліквідації пожеж, аварій інших

надзвичайних ситуацій та у повсякденній організації чергування підрозділів. У разі відсутності начальника оперативно-координаційного центру виконує його функції.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України, закони, укази, постанови, інші нормативні документи, що регламентують організацію та проходження служби у підрозділах цивільного захисту; тактику гасіння пожеж та ліквідації інших надзвичайних ситуацій, технічні характеристики пожежних та спеціальних автомобілів, інженерно-технічного устаткування та іншого пожежно-технічного оснащення; оперативно-тактичну характеристику території; місця розташування особливо важливих об'єктів та перелік об'єктів, на які висилаються додаткові сили та засоби; регламент виїзду протипожежної техніки за викликом про пожежу; інструкції взаємодії з іншими службами; місця зосередження основних запасів засобів і матеріалів для гасіння пожеж; правила утримання та експлуатації джерел протипожежного водопостачання, особливості їх експлуатації у зимовий період; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення, технічні характеристики апаратів захисту органів дихання та правила роботи в них; порядок дій за сигналом пожежної тривоги; технологію роботи автоматизованої системи зв'язку та оперативного управління і її характеристики; порядок здійснення комплексних, контрольних і цільових перевірок оперативно-службової діяльності підрозділів; стан дисципліни та дотримання законності серед особового складу підрозділу; вимоги безпеки праці; порядок ведення службової документації за напрямками діяльності.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи у підрозділах оперативно-рятувальної служби на керівних посадах нижчого рівня – не менше 7 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

37. НАЧАЛЬНИК ШТАБУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує ефективне виконання завдань щодо цивільного захисту населення і територій. Визначає напрями розвитку цивільного захисту у підпорядкованому (закріпленому) районі (місті, населеному пункті, на підприємстві, в установі, організації та на іншому потенційно небезпечному об'єкті). Формує бюджетно-фінансову, кредитно-банківську та страхову політику штабу цивільного захисту. Організовує розроблення планів та інструкцій з питань цивільного захисту на об'єктах району, положень, обґрунтувань, пояснювальних записів та звітів щодо потенційно небезпечних об'єктів. Проводить постійну роботу із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. Забезпечує збирання та узагальнення даних щодо стану безпеки у підпорядкованому районі. Виявляє тенденції розвитку подій та прогнозує розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій (аварій, катастроф тощо). Аналізує причини їх виникнення. Розроблює комплексні заходи та пропозиції щодо запобігання та реагування на надзвичайні ситуації. Організовує та контролює підготовку населення закріпленого району до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Забезпечує участь

сил та засобів закріпленого регіону у проведенні аварійно-рятувальних робіт у межах їх тактико-технічних можливостей. Організовує та здійснює керівництво виконанням заходів щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру. Взаємодії з керівництвом району (міста, населеного пункту, підприємства, об'єкта) організовує та здійснює координацію проведення аварійно-рятувальних робіт силами населення та підрозділами оперативно-рятувальної служби. Під час ліквідації надзвичайних ситуацій, використовує існуючі резерви та додаткові можливості. Забезпечує організацію надання негайної медичної допомоги постраждалим у зоні надзвичайної ситуації. Контролює дотримання правил та норм охорони праці під час аварійно-рятувальних робіт. Сприяє підвищенню кваліфікації підлеглих працівників. Організовує виконання робіт за договорами на платній основі щодо надання додаткових платних послуг юридичним та фізичним особам, що не суперечить та не заважає основним напрямам діяльності штабу. Забезпечує розроблення і здійснення заходів щодо удосконалення організації цивільного захисту, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування на них, ліквідації їх наслідків, захисту та життєзабезпечення постраждалого населення. Визначає напрями розвитку цивільного захисту в підпорядкованому (закріпленому) районі (місті, населеному пункті, на підприємстві, в установі, організації та на техногенно-небезпечному об'єкті). Подає пропозиції до проектів державних і регіональних програм щодо удосконалення організації цивільного захисту, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій; пропозиції щодо включення до проекту державного і місцевих бюджетів витрат на функціонування систем зв'язку та централізованого оповіщення, здійснення заходів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, ліквідації їх наслідків, а також наслідків Чорнобильської катастрофи; розробляє плани з питань цивільного захисту, положення, обґрунтування, пояснювальні записи та звіти щодо потенційно небезпечних об'єктів. Здійснює районування територій за наявністю потенційно небезпечних об'єктів і об'єктів підвищеної небезпеки та загрози виникнення стихійного лиха. Бере участь: у прогнозуванні ймовірності виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; в організації аварійно-відновлювальних робіт у зоні надзвичайної ситуації, що проводяться силами цивільного захисту; у впровадженні в практику досягнень науки і техніки з питань запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, зменшення впливу негативних наслідків та проведення робіт з їх ліквідації. Подає пропозиції щодо утворення та складу спеціальних комісій з ліквідації надзвичайних ситуацій, бере участь у їх роботі. Бере участь в організації та проведенні підготовки органів управління та сил територіальної підсистеми цивільного захисту, населення до дій у надзвичайних ситуаціях у мирний час та в особливий період. Забезпечує оповіщення керівного складу органів управління та сил територіальної підсистеми цивільного захисту, населення про загрозу виникнення та виникнення надзвичайної ситуації. Бере участь у розробленні та організації виконання заходів щодо евакуації населення із зон надзвичайних ситуацій. У межах своїх повноважень бере участь у виконанні завдань з мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності. Сприяє накопиченню

матеріальних резервів, контролює його цільове використання. Сприяє під час проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій застосуванню за призначенням сил оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, спеціалізованих та невоєнізованих формувань. Організовує роботу з планування укриття населення у захисних спорудах, веде їх облік, контролює стан утримання таких споруд, бере участь у роботі комісії з питань визначення їх стану.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України; Цивільний кодекс України; укази Президента України, постанови та розпорядження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, інші законодавчі та нормативні акти України з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні документи, які регламентують функціонування штабів цивільного захисту, аварійно-рятувальних служб; можливості техніки, технічних засобів та обладнання, які є на підприємствах, в організаціях та установах району; державні будівельні норми у частині вимог безпеки та захисту об'єктів; порядок надання першої медичної допомоги постраждалим; організацію ліквідації надзвичайної ситуації та її наслідків; питання застосування страхового фонду документації для проведення аварійно-рятувальних та аварійно-відновлювальних робіт під час ліквідування надзвичайних ситуацій; правила ділового етикету; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом на керівних посадах нижчого рівня – не менше 5 років. Післядипломна освіта: магістр управління у сфері цивільного захисту.

ПРОФЕСІОНАЛИ

1. ІНЖЕНЕР З АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботи із запобігання (профілактики) виникненню та з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на потенційно небезпечних об'єктах. Бере участь у роботі комісій з прийняття в експлуатацію об'єктів, що потребують аварійно-рятувального обслуговування та комісій з розслідування джерел і умов виникнення надзвичайних ситуацій. Організовує виконання робіт за договорами на платній основі на об'єктах щодо надання додаткових платних послуг юридичним та фізичним особам, що не суперечать та не заважають основній діяльності служби. Готує проекти планів, наказів, інструкцій, нормативно-методичних документів із запобігання (профілактики) виникненню надзвичайних ситуацій на потенційно небезпечних об'єктах. Забезпечує створення та ведення інформаційного банку даних про стан небезпечності об'єктів і територій. Організовує підтримання у готовності особового складу, аварійно-рятувальної техніки та обладнання до дій за призначенням та забезпечує їх реагування за сигналом про надзвичайну ситуацію. Бере участь у розробленні проектів оперативних планів ліквідації надзвичайних ситуацій, обґрунтувань, пояснювальних записів та звітів. Збирає, обробляє, аналізує та пояснює дані, виявляє тенденції, що складаються. Прогнозує розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій. Організовує проведення занять з особовим складом із спеціальних видів підготовки. Забезпечує виконання вимог законодавства щодо охорони праці. Налагоджує взаємовідносини у колективі та підтримує високий морально-психологічний стан особового складу.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування оперативно-рятувальної служби цивільного захисту; техніку та обладнання, які використовуються під час аварійно-рятувальних робіт; види небезпеки, основні джерела небезпеки, які притаманні потенційно небезпечним об'єктам, характеристики небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; вимоги правил та інструкцій з попередження виникнення надзвичайних ситуацій; організацію проведення аварійно-рятувальних робіт за відповідними напрямками; типові плани реагування на надзвичайні ситуації (локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій); основи трудового законодавства; правила з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Провідний інженер. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера I категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера II категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

2. ІНЖЕНЕР З ПРОФІЛАКТИЧНИХ РОБІТ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організує та здійснює керівництво виконанням заходів щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру із застосуванням основних положень концепції захисту населення і територій, принципів менеджменту ризику. Бере участь у роботі комісій з розслідування джерелел і умов виникнення надзвичайних ситуацій. Організовує і здійснює підготовку особового складу до дій за призначенням. Відповідає за розроблення документів служби та оперативних документів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, планування навчального процесу у оперативно-рятувальному підрозділі. Забезпечує реагування особового складу за сигналами про надзвичайну ситуацію. Організовує проведення занять з особовим складом із спеціальних видів підготовки. Забезпечує виконання вимог законодавства щодо охорони праці в оперативно-рятувальних підрозділах. Здійснює оцінку небезпечності речовин, матеріалів, технологічних процесів, будівель та споруд. Здійснює нагляд за проектуванням будівель, споруд незалежно від виду діяльності та підпорядкованості. Контролює працездатність технічних засобів забезпечення протипожежного та техногенного захисту, пожежної автоматики та виконання інших вимог техногенної безпеки в житлових будинках. На високому рівні організовує роботу з громадськістю щодо пропаганди знань з питань цивільного захисту. Налагоджує взаємовідносини у колективі і підтримує високий морально-психологічний стан особового складу. Здійснює перевірку та доводить до виконавців правила з пожежної безпеки.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування оперативно-рятувальної служби; вимоги статутів, інших документів, що регламентують діяльність органів та підрозділів цивільного захисту; техніку та обладнання, які використовуються під час пожежно-

рятувальних (аварійно-рятувальних) робіт; види небезпеки, основні джерела небезпеки, які притаманні потенційно небезпечним об'єктам, характеристики небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; вимоги чинних правил та інструкцій з попередження виникнення надзвичайних ситуацій; організацію проведення пожежно-рятувальних (аварійно-рятувальних) робіт; типові плани реагування на надзвичайні ситуації (локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій); характеристики пожежонебезпечних матеріалів, спорядження та інженерно-технічного устаткування, якими оснащено оперативно-рятувальні підрозділи; технологію ліквідації надзвичайних ситуацій згідно з їх характеристиками та класифікаціями; правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях, вимоги до установок пожежогасіння; засобів протипожежного водопостачання; засобів пожежної автоматики; основи трудового законодавства; правила з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Провідний інженер з профілактичних робіт. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера I категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з профілактичних робіт I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера II категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з профілактичних робіт II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з профілактичних робіт. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

3. ІНЖЕНЕР З ПІРОТЕХНІЧНИХ, САПЕРНИХ ТА ВИБУХОВИХ РОБІТ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує та здійснює заходи щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на потенційно вибухонебезпечних об'єктах, які обслуговує (зона відповідальності). Організовує інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт на закріплених об'єктах. Проводить роботи із знешкодження та ліквідації застарілих боєприпасів. Бере участь у роботі комісій з прийняття в експлуатацію вибухонебезпечних об'єктів, що потребують спеціального обслуговування, та комісій із розслідування джерел і умов виникнення надзвичайних

ситуацій, пов'язаних з вибухами. Бере участь в обстеженні об'єктів на закріпленій за ним території з метою профілактики виникнення надзвичайних ситуацій. Перевіряє їх на відповідність нормам і правилам безпеки, викладеним у чинних нормативних і методичних документах. Аналізує стан техногенної небезпеки арсеналів, складів, майстерень, підприємств тощо, де застосовуються (зберігаються) вибухонебезпечні речовини, оцінює стан їх противибухового захисту, а також готовність таких об'єктів до проведення робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків. Організовує роботи з посилення (забезпечення) противибухового захисту об'єктів на закріпленій за ним території. Бере участь у роботах з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, пов'язаних з вибухами на об'єктах, які обслуговуються. Організовує виконання робіт на об'єктах за договорами на платній основі щодо надання додаткових платних послуг юридичним та фізичним особам, що не суперечить та не заважає основній діяльності. Готує проекти планів, наказів, інструкцій, нормативно-методичних документів із запобігання (профілактики) виникненню вибухів на потенційно вибухонебезпечних об'єктах закріпленого за ним району. Забезпечує створення та ведення інформаційного банку даних про стан вибухонебезпечності об'єктів на закріпленій території. Бере участь у розробленні проектів оперативних планів ліквідації надзвичайних ситуацій, пов'язаних з вибухами, а також обґрунтувань, пояснювальних записів та звітів. Прогнозує розвиток надзвичайних ситуацій де джерелом є вибух в районі обслуговування.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування оперативно-рятувальних служб; правила зберігання, знешкодження, застосування вибухонебезпечних предметів; техніку та обладнання, які використовуються під час аварійно-рятувальних робіт при вибухах; вимоги чинних правил та інструкцій із запобігання виникненню вибухопожежної небезпеки; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; організацію проведення аварійно-рятувальних робіт вибуховим способом; типові плани реагування на надзвичайні ситуації (локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій) де вид небезпеки є вибух; основи трудового законодавства; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища; розташування та стан потенційно вибухонебезпечних об'єктів; джерела та технологію ліквідації надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Інженер з піротехнічних, саперних та вибухових робіт I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом в оперативно-рятувальній службі на посаді інженера II категорії – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з піротехнічних, саперних та вибухових робіт II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра

(спеціаліста). Стаж роботи за фахом в оперативно-рятувальній службі на посаді інженера – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з піротехнічних, саперних та вибухових робіт. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

4. ІНЖЕНЕР З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує контроль за дотриманням вимог державних стандартів, норм і правил у галузі пожежної безпеки під час проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення та експлуатації будівель, споруд та інших об'єктів незалежно від форм власності і видів діяльності; розробленням та виготовленням пожежонебезпечних приладів, обладнання та іншої продукції, речовин і матеріалів; за усуненням джерелел і умов, що сприяють виникненню та поширенню пожежі, створенню у разі пожежі загрози життю і здоров'ю людей, знищенню чи пошкодженню майна, а також перешкоджають ліквідації пожеж і врятуванню людей. Розглядає матеріали щодо притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у порушенні вимог пожежної безпеки, та призупинення чи заборони роботи підприємств, окремих виробництв тощо. Взаємодіє з центральними та місцевими органами виконавчої влади, добровільними, протипожежними об'єднаннями та громадськими формуваннями. Бере участь та організовує прийняття в експлуатацію будівель, споруд та інших об'єктів, а також відведення територій під будівництво. Розглядає матеріали з видачі дозволів у встановленому порядку на введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів виробничого та іншого призначення; впровадження нових технологій; передавання у виробництво зразків нових пожежонебезпечних приладів, обладнання та іншої продукції; на оренду будь-яких приміщень і початок роботи новоутворених підприємств. Організовує проведення згідно з законодавством перевірки і дізнання за повідомленнями і заявами про злочини, пов'язані з пожежами і порушеннями протипожежних правил. Організовує розроблення комплексу заходів щодо запобігання виникненню пожеж та проведення планових і позапланових перевірок суб'єктів діяльності та протипожежного стану об'єктів. На підставі аналізу пожеж, їх наслідків, показників діяльності органів державного пожежного нагляду визначає основні фактори, що негативно впливають на результати роботи з профілактики пожеж, та забезпечує прийняття відповідних організаційно-управлінських рішень, розроблення проектів комплексних планів, упереджувальних протипожежних заходів, інших документів з питань забезпечення пожежної безпеки, організовує доведення їх до виконавців та здійснює ефективний контроль за реалізацією. Координує діяльність підрозділів місцевої, добровільної та відомчої пожежної охорони, надає їм необхідну методичну допомогу.

П о в и н е н з н а т и: основні вимоги Закону України "Про пожежну безпеку", законодавчу та нормативну базу у сфері пожежної безпеки; статути, розпорядження та

накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування пожежних підрозділів; положення кримінального права та кримінального процесу, прокурорського нагляду; техніку та пожежно-технічне оснащення, які використовуються під час пожежно-рятувальних (аварійно-рятувальних) робіт; види небезпеки, основні джерела небезпеки, які притаманні потенційно небезпечним об'єктам, характеристики небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності; вимоги правил та інструкцій з попередження виникнення пожеж; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; організацію проведення пожежно-рятувальних (аварійно-рятувальних) робіт; характеристики пожежонебезпечних матеріалів, пожежного спорядження та пожежного устаткування, якими оснащено підрозділи; технологію ліквідації пожеж згідно з їх характеристиками та класифікаціями; вимоги до випуску установок пожежної автоматики, основи трудового законодавства; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Провідний інженер з пожежної безпеки. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера I категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з пожежної безпеки I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера II категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з пожежної безпеки II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з пожежної безпеки. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

5. ІНЖЕНЕР З ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и: Аналізує стан відповідного оснащення у пожежних підрозділах, подає пропозиції щодо його перерозподілу. Здійснює контроль за виконанням функціональних обов'язків особовим складом пожежного підрозділу. Готує проекти оснащення підрозділу, служби (відділу) та здійснює їх коригування. Бере участь у роботі підрозділу щодо розроблення необхідної оперативної документації для здійснення чергування керівного складу пожежного підрозділу; підготовки робочих місць у пунктах управління для оперативної групи (служби); уточнення структури, дислокації,

диспозиції виїздів на пожежі та аварії підрозділу у зв'язку з можливим перерозподілом сил та засобів на випадок припинення діяльності деяких пунктів нагляду, що обслуговуються; збору інформації про стан підпорядкованих підрозділу штатних одиниць стосовно готовності їх до дій за призначенням; відпрацювання відповідних документів щодо нарощування зусиль підрозділу (служб) з ліквідації наслідків складних та тривалих надзвичайних ситуацій. Бере участь у розробленні комплексу заходів щодо забезпечення готовності оперативно-рятувального підрозділу до дій за призначенням; оперативному керуванні професійним підрозділом під час гасіння пожежі; планових та позапланових перевірок діяльності особового складу оперативно-рятувального підрозділу та служб з готовності до гасіння пожеж; нарадах, семінарах та заняттях з начальницьким складом оперативно-рятувальних підрозділів. На підставі даних готує річний звіт про наявність пожежно-технічного оснащення і матеріалів оперативного призначення.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; вимоги наказів, положень, настанов, інструкцій та інших керівних документів щодо організації та координації аварійно-рятувальних робіт на пожежах, в інших надзвичайних ситуаціях, до яких він залучається; структуру і дислокацію сил підрозділу, плани реагування на надзвичайні ситуації та плани взаємодії сил підрозділу (служби) з підрозділами інших міністерств і відомств; щодобовий склад і стан сил аварійно-рятувальних формувань (негайне реагування); відповідні керівні оперативні документи на випадок залучення оперативно-рятувального підрозділу до ліквідації надзвичайних ситуацій різного рівня; науково-технічні розробки та зразки засобів гасіння пожеж, рятування і захисту людей вітчизняних і зарубіжних виробників, державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Провідний інженер з пожежно-рятувальних робіт. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера I категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з пожежно-рятувальних робіт I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера II категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з пожежно-рятувальних робіт II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з пожежно-рятувальних робіт. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

6. ІНЖЕНЕР З РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює контроль за дотриманням на підконтрольних об'єктах чинного законодавства, правил, стандартів, норм, положень та інструкцій у сфері радіаційної безпеки. Забезпечує дотримання методів радіаційного контролю на пункті захоронення радіоактивних відходів, станції дезактивації спецодягу та в радіологічній лабораторії. Бере участь в експериментальних роботах з удосконалення методів захоронення радіоактивних відходів, дезактивації спецодягу, розрядження відпрацьованих джерел іонізуючих випромінювань, перетарювання радіоактивних речовин та охорони навколишнього середовища. Утримує в належному стані і забезпечує безпечну експлуатацію приладів, устаткування, інструментів, пристроїв для ведення радіаційного спостереження. Бере участь у розробленні інструкцій з радіаційної безпеки, рекомендацій щодо прийняття рішень про впровадження заходів захисту населення та довкілля. погоджує технічну документацію на радіаційно-небезпечні об'єкти. Проводить необхідні спектрометричні та фізико-хімічні виміри та розрахунки проб виробничого та навколишнього середовища. Виконує статистичну обробку результатів дозиметричних і радіологічних вимірювань. Проводить радіаційний контроль та оцінює радіаційну обстановку, веде облікову документацію виконаних робіт, бере участь у складанні звітів з дозиметричного і радіологічного контролю. Здійснює збирання, узагальнення і збереження інформації про стан радіаційної обстановки для прийняття рішень про реагування на негативні зміни стану довкілля та захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайної ситуації або інших подій з радіоактивними речовинами. Бере участь у складанні необхідної документації на перевезення та захоронення радіоактивних відходів. Забезпечує виконання протирадіаційних та протипожежних заходів. Інженер з радіаційної безпеки належить до персоналу категорії "А" осіб, що опромінюються, працюючи в зоні дії іонізуючого випромінювання.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти України, що регулюють радіаційну безпеку в країні; основи ядерної фізики, радіохімії, теорії взаємодії радіоактивних випромінювань з речовинами; фізичні основи спектрометрії радіоактивних випромінювань за допомогою детекторів, процеси та параметри технологічних режимів; властивості іонізуючих випромінювань і методи їх реєстрації; способи складання схем та вузлів радіометричної апаратури для виконання необхідних досліджень; способи приготування робочих еталонних джерел; способи відбору, приготування і вимірювань проб.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Інженер з радіаційної безпеки I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера з радіаційної безпеки II категорії – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з радіаційної безпеки II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж

роботи на посаді інженера з радіаційної безпеки – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з радіаційної безпеки. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

7. ІНЖЕНЕР З РАДІАЦІЙНОЇ ТА ХІМІЧНОЇ РОЗВІДКИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює спеціальну підготовку підпорядкованих працівників з питань радіаційної та хімічної розвідки. Відповідає за професійну готовність відділення радіаційної та хімічної розвідки, збереження і справний стан приладів, спорядження, засобів та іншого майна служби радіаційної та хімічної розвідки під час чергування. Забезпечує і контролює дотримання правил безпеки праці своїми безпосередніми підлеглими під час робіт з приладами, контрольними джерелами радіоактивного випромінювання, хімічними реактивами, засобами захисту. Організовує і здійснює радіаційний та хімічний контроль у місцях дислокації особового складу загону, визначає заходи захисту. Забезпечує постійну готовність відділення радіаційної та хімічної розвідки до проведення розвідки, хімзахисту і спецобробки при початкових умовах. Проводить заняття з протирадіаційної та протихімічної підготовки з особовим складом. Забезпечує і контролює готовність відділення радіаційної та хімічної розвідки, перевіряє знання і практичні навички особового складу чергової зміни, засобів радіаційної та хімічної безпеки під час проведення аварійно-рятувальних робіт, використання приладів індивідуального дозиметричного контролю, хімічного захисту та спеціальної обробки. Проводить оцінку радіаційного і хімічного стану, визначає заходи безпеки особового складу чергової зміни та контролює їх дотримання в районі проведення аварійно-рятувальних робіт. Відповідає за збереження, справний стан майна та інженерно-технічного устаткування служби радіаційної та хімічної розвідки у черговій зміні, забезпечує його обслуговування, облік та ведення службової документації. Відповідає за стан і безпечну експлуатацію котельного обладнання та установок, що працюють під тиском. Веде облікову та оперативну документацію, у тому числі облік доз радіоактивного опромінення особового складу чергової зміни. Проводить аналіз роботи відділення радіаційної та хімічної розвідки та контрольного посту газодимозахисної служби. Готує інформацію начальнику служби радіаційної та хімічної розвідки і керівнику чергової зміни. Керує діями відділення радіаційної та хімічної розвідки чергової зміни під час роботи, особисто очолює розвідку, дозиметричний контроль, спецобробку в складному радіаційному, хімічному та інженерному стані. Взаємодіє із службами радіаційної та хімічної розвідки об'єктів, з підрозділами пожежної охорони в районі проведення аварійно-рятувальних робіт. Бере участь у плануванні роботи чергової зміни загону, раціоналізаторській роботі. Вивчає нормативні документи, довідкову методичну літературу з радіаційної та хімічної безпеки, характеристики хімічних виробництв, ядерних та радіаційних об'єктів, їх конструктивні та технологічні особливості, досвід

ліквідації наслідків аварій та катастроф на таких об'єктах. Підпорядковується начальнику служби радіаційної та хімічної розвідки, а в оперативному відношенні - керівнику чергової зміни, є безпосереднім начальником старшого інструктора радіаційної та хімічної розвідки, хіміків-дозиметристів у зміні. За відсутності начальника служби радіаційної та хімічної розвідки виконує його обов'язки.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; вимоги настанов, положень, наказів, інструкцій, що регламентують організацію, проходження і несення служби в підрозділах радіаційної та хімічної розвідки; правила охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, спеціального спорядження та обладнання, якими оснащено загін радіаційної та хімічної розвідки; технологію проведення радіаційної та хімічної розвідки згідно з її характеристиками та класифікаціями; правила застосування засобів зв'язку, інженерно-технічного устаткування, експлуатації установок пінного, порошкового та інших способів гасіння; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання долікарської допомоги; відомості про профілактичну роботу, її завдання, особливості перевірки протиаварійного стану об'єктів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Інженер з радіаційної та хімічної розвідки I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом на посаді інженера II категорії – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з радіаційної та хімічної розвідки II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом на посаді інженера – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з радіаційної та хімічної розвідки. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

8. ІНЖЕНЕР З ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує та виконує заходи, спрямовані на запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру. Забезпечує виконання громадянами, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, іноземними юридичними та фізичними особами вимог щодо здійснення передбачених законодавством заходів у сфері цивільного захисту. Контролює додержання підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності вимог державних стандартів, норм, правил у сфері цивільного захисту під час проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення та експлуатації будівель, споруд та інших об'єктів. Аналізує небезпеки підприємств (об'єктів). У межах своїх повноважень

контролює розроблення та впровадження планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій на підприємстві (об'єкті). На підставі аналізу сценаріїв розвитку аварій і масштабів їх наслідків бере участь у оцінці достатності існуючих заходів на підприємстві (об'єкті), які перешкоджають виникненню і розвитку аварії, а також технічних засобів локалізації аварій. Вживає заходів щодо притягнення до відповідальності посадових осіб та працівників підприємств, установ та організацій, громадян, винних у порушенні правил техногенної та екологічної безпеки, а також у разі невиконання розпоряджень (приписів), постанов органів державного нагляду за станом техногенної та екологічної безпеки, використання засобів зв'язку, аварійно-рятувальної техніки та обладнання, створених матеріальних (об'єктових) резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру не за призначенням. Припиняє або забороняє роботу підприємств та окремих виробництв, експлуатацію будівель, споруд, випуск та реалізацію екологічно небезпечної продукції, неякісних систем і засобів захисту людей. Проводить експертизу та перевірку проектної та іншої документації, стан потенційно небезпечних об'єктів, відповідність їх нормативним положенням з екологічної та техногенної безпеки. Дає дозвіл на введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів виробничого та іншого призначення, впровадження нових технологій, передавання у виробництво нових зразків екологічно безпечної продукції.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі, нормативно-правові акти з питань техногенної та екологічної безпеки, інші нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органу державного нагляду у сфері екологічної безпеки; правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту; види небезпеки, основні джерела небезпеки, які притаманні потенційно небезпечним об'єктам, характеристики небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; характеристики спеціального спорядження та інженерно-технічного устаткування, якими оснащено оперативно-рятувальні підрозділи; технологію ліквідації аварій згідно з їх характеристиками; вимоги до установок сигналізації; правила та норми з охорони праці, екологічної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Провідний інженер з техногенно-екологічної безпеки. Повна вища освіта відповідного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера I категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з техногенно-екологічної безпеки I категорії. Повна вища освіта відповідного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера II категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з техногенно-екологічної безпеки II категорії. Повна вища освіта відповідного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра

(спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер з техногенно-екологічної безпеки. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

9. ІНЖЕНЕР ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботи із запобігання (профілактики) виникненню надзвичайних ситуацій на потенційно небезпечних об'єктах та з ліквідації їх наслідків. Бере участь у роботі комісій з прийняття до експлуатації об'єктів, що потребують аварійно-рятувального обслуговування, та комісій із розслідування джерелел і умов виникнення надзвичайних ситуацій. Розробляє методичні та нормативні документи, технічну документацію щодо запобігання (профілактики) виникненню надзвичайних ситуацій на потенційно небезпечних об'єктах. Забезпечує створення, ведення та аналіз інформаційного банку даних про стан безпеки об'єктів і територій, виявлення тенденцій розвитку та можливостей виникнення надзвичайних ситуацій. Бере участь у розробленні оперативних планів ліквідації надзвичайних ситуацій, з визначенням ступеня ризику та послідовності виконуваних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на об'єктах, які обслуговуються. Організовує роботу щодо пропаганди знань з питань цивільного захисту серед працівників підприємств, установ та організацій і населення. Контролює проведення планових тренувань особового складу з відпрацюванням заходів рятування людей практичної взаємодії в аварійній обстановці, способів та варіантних методів ліквідації аварій, раціонального застосування аварійно-рятувального оснащення. Бере участь у проведенні аварійно-рятувальних робіт, впроваджує заходи щодо використання існуючих резервів та можливостей. Організовує виконання робіт за договорами на об'єктах щодо надання додаткових платних послуг юридичним та фізичним особам, як що це не заважає основній діяльності служби.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування оперативно-рятувальної служби цивільного захисту; техніку та оснащення, які використовуються під час аварійно-рятувальних робіт; види безпеки, основні джерела безпеки, які притаманні потенційно небезпечним об'єктам, характеристики небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; вимоги чинних правил та інструкцій із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій; організацію проведення аварійно-рятувальних робіт за відповідними напрямками; типові плани реагування на надзвичайні ситуації (локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій); основи трудового законодавства; порядок укладання та оформлення договорів з організаціями з надання платних послуг;

правила з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Провідний інженер оперативно-рятувальної служби. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера I категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер оперативно-рятувальної служби I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера II категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер оперативно-рятувальної служби II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер оперативно-рятувальної служби. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Інженер оперативно-рятувальної служби на наземних об'єктах.

Організовує та здійснює керівництво виконанням заходів щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру на наземних об'єктах із застосуванням основних положень концепції захисту населення і територій, принципів менеджменту ризиків. Бере участь в обстеженні наземних об'єктів і територій з метою профілактики виникнення надзвичайних ситуацій та їх перевірки на відповідність нормам і правилам техногенної безпеки у сфері цивільного захисту, викладеним у чинних нормативних та методичних документах. Аналізує стан небезпеки об'єктів і територій та їх протиаварійного захисту, а також готовність об'єкта до проведення робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків. Організовує роботи з посилення (забезпечення) протиаварійного захисту об'єктів і територій.

Інженер оперативно-рятувальної служби на водних об'єктах.

Організовує та здійснює керівництво виконанням заходів щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру на водних об'єктах із застосуванням основних положень концепції захисту населення і територій, принципів менеджменту ризиків. Організовує та забезпечує виконання рятувальних робіт на водних об'єктах. Відповідає за утримання у справному стані та постійній готовності до застосування рятувального спорядження.

Інженер оперативно-рятувальної служби на гірничих виробках та інших підземних об'єктах.

У межах своїх повноважень здійснює контроль за готовністю об'єктів і територій, що ним обслуговуються, до проведення робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій; бере

участь проведенні експертизи проектних рішень щодо поліпшення захисту об'єктів і території на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, у роботі комісій з прийняття в експлуатацію об'єктів, які потребують аварійно-рятувального обслуговування, у підготовці рішень з питань створення, розміщення, визначення обсягів матеріальних резервів для ліквідації надзвичайних ситуацій. Організовує ремонт та технічне обслуговування аварійно-рятувальних засобів, розроблення та виробництво їх окремих зразків. Організовує та забезпечує: виконання гірничорятувальних робіт у шахтах і на поверхневих об'єктах та територіях (у тому числі із застосуванням засобів захисту органів дихання і спеціального спорядження); розвідування аварійних виробок та зон; рятування людей; гасіння пожеж активним способом; будування ізоляційних, водотривких та фільтрувальних споруд, постійних та тимчасових перемичок; дегазування гірничих виробок та відновлення вентиляційних пристроїв, відбирання проб рудникового повітря для контролю загазованості та запиленості, заміряння параметрів шахтової атмосфери; розбирання завалів під час проведення аварійно-рятувальних робіт; відновлення виробок, проведення та кріплення пошукових та рятувальних печер; доставляння аварійних матеріалів та обладнання гірничими виробками. Відповідає за утримання у справному стані та постійній готовності до застосування захисних засобів, киснево-дихальної, теплозахисної та реанімаційної апаратури, приладів контролю стану рудникового повітря, вимірювання його витрат, температури та вологості, іншого гірничорятувального та аварійно-рятувального оснащення. Контролює проведення планових тренувань із застосуванням газо- та теплозахисних засобів у навчальних шахтах та шахтах, що обслуговуються, теплових камерах, на полігонах та тренажерах щодо відпрацювання засобів рятування людей, способів та варіантних методів ліквідації аварій, раціонального застосування гірничорятувального та аварійно-рятувального оснащення з метою підвищення професійної майстерності, фізичної працездатності та теплової витривалості. Бере участь в організації та проведенні тактичних навчань з відпрацюванням практичної взаємодії в аварійній обстановці, у технічних, профілактичних та інших роботах на обслуговуваних шахтах щодо перевірки стану запасних виходів та справності засобів протипожежного захисту, ремонту вентиляційного устаткування та будування ізоляційних споруд, перекріплення та розширення гірничих виробок, прокладання пожежних трубопроводів, обстеження діючих виробок з метою їх вивчення. Проводить профілактичний огляд і ремонт, настроювання та перевірку гірничорятувальної та аварійно-рятувальної техніки для застосування її в аварійній ситуації та під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Інженер оперативно-рятувальної служби на нафтогазових об'єктах.

Організовує та здійснює керівництво виконанням заходів щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру із застосуванням основних положень концепції захисту населення і територій, принципів менеджменту ризику. Здійснює профілактичну роботу з попередження виникнення відкритих нафтових і газових фонтанів. Проводить обстеження свердловин які знаходяться в бурінні, випробуванні, освоєнні, експлуатації і ремонті, свердловин

контрольних і нагнітальних і тих, що знаходяться в облаштуванні, виводяться з консервації, та об'єктів підготовки нафти та газу. Проводить інструктаж працівників бригад буріння, освоєння, випробування та ремонту свердловин з питань попередження та ліквідації нафтогазоводопроявлень та контрольні учбові тривоги в цих бригадах за сигналом "викид". Видає керівникам підприємств, що обслуговуються приписи та акти за результатами перевірок стану протифонтанної безпеки на об'єктах, та контролює їх виконання. Бере участь у випробуванні на герметичність обсадних колон з встановленим протифонтанним обладнанням. Перевіряє якість монтажу противикидного обладнання, відповідність його технічного стану вимог діючих правил та нормативних документів і типових схем обв'язки устя свердловин. Видає дозволи на подальше буріння свердловин після встановлення на свердловині противикидного обладнання, а також на інші види робіт перелік яких передбачений відповідними інструктивними документами. Бере участь в комісіях з перевірки стану протифонтанної безпеки, перевірки знань у працівників підприємств, що обслуговуються, а також з інших питань, які входять до компетенції спеціалізованої протифонтанної служби. Бере участь в розробленні схем обв'язки устя противикидним обладнанням, організаційно-технічних заходів з попередження виникнення відкритих нафтових та газових фонтанів та нормативно-інструктивних документів з питань проти фонтанної безпеки. Бере участь у роботі штабу з ліквідації газонафтоводопроявлень, викидів та відкритих нафтогазових фонтанів. Забезпечує участь підпорядкованих сил та засобів (у межах їх тактико-технічних можливостей) у проведенні аварійно-рятувальних робіт у районі виникнення надзвичайної ситуації. Бере участь у роботі комісій з розслідування причин виникнення викидів і відкритих фонтанів та у розробленні планів їх ліквідації. Організовує та здійснює підготовку особового складу до дій за призначенням.

10. ІНЖЕНЕР-ЕНЕРГЕТИК (АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНІ РОБОТИ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує роботи за відповідним напрямом діяльності з використанням технічних засобів. Відповідає за справність і працездатність спеціального оснащення і засобів зв'язку, а також за дотримання вимог безпеки під час роботи на них. Керує роботою старших майстрів зв'язку загону, проводить з ними заняття з підвищення кваліфікації та професійної майстерності. Сприяє виконанню вимог наказів, вказівок, інструкцій, технічної документації з експлуатації, обслуговування і ремонту енергоустановок та засобів зв'язку. Контролює технічний стан енергоустановок та засобів зв'язку, якими оснащено загін. Здійснює завантаження спеціального устаткування та автотранспорту залежно від виду аварій, катастроф та інших надзвичайних ситуацій. Виконує у місцях дислокації роботу з організації енергопостачання електроустановок та забезпечує їх ефективну роботу. Контролює стан використання електроенергії, води та газу у загоні. Забезпечує надійну, чітку роботу засобів зв'язку, спецоснащення у приміщеннях та того, що є в резерві. Виконує графіки та плани технічного обслуговування засобів зв'язку, електрообладнання та спеціального оснащення. Вивчає, аналізує,

узагальнює та розповсюджує вітчизняний досвід експлуатації та технічного обслуговування засобів зв'язку, електрообладнання та спецоснащення під час виконання аварійно-рятувальних робіт. Сприяє спеціальній підготовці диспетчерів, підмінних радіотелефоністів та старших майстрів зв'язку. Виконує роботи, спрямовані на поліпшення безпеки праці. У разі відсутності помічника начальника загону із спеціального оснащення виконує його обов'язки.

П о в и н е н з н а т и: закони, укази, постанови, інші керівні документи з організації роботи, проходження і несення служби у підрозділах цивільного захисту; нормативні документи з питань організації та експлуатації засобів зв'язку, технічні дані обладнання, правила технічного обслуговування та ремонту; правила з охорони праці; конструкцію та правила застосування засобів зв'язку, інженерно-технічного устаткування, механізованого (немеханізованого) інструменту; правила експлуатації установок пінного, порошкового та інших способів гасіння пожеж; правила ведення радіообміну інформацією; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію, порядок та засоби надання першої медичної допомоги; загальні відомості про профілактичну роботу із запобігання надзвичайним ситуаціям.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи у сфері цивільного захисту – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

11. ІНЖЕНЕР-РАДІОЛОГ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Проводить дозиметричні, радіометричні вимірювання і радіохімічні дослідження згідно з регламентом радіаційного контролю; бере участь у виконанні графіка радіаційного контролю; виконує обробку вимірювань і аналіз отриманих даних; забезпечує збереження, належний облік та дотримання правил і умов експлуатації контрольних і зразкових джерел іонізуючого випромінювання; забезпечує збирання і збереження радіоактивних відходів, що утворюються, оформляє у встановленому порядку документи на їх списання і здачу на поховання; навчає дозиметристів в обсязі їх функціональних обов'язків; освоює та впроваджує в практику нову техніку, методики дозиметричного, радіометричного контролю і радіохімічного аналізу; складає інструкції, методичні та інші нормативні документи в рамках своїх посадових обов'язків; складає звітну документацію на своїй ділянці робіт. Бере участь у виконанні робіт з радіаційного контролю в рамках основної діяльності служби радіаційної безпеки і охорони навколишнього середовища. Бере участь у виконанні робіт за господарчими договорами. За своєю діяльністю відноситься до персоналу категорії А.

П о в и н е н з н а т и: закони, постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні документи у сфері радіаційної безпеки та поводження з радіоактивними речовинами; перспективи розвитку та особливості діяльності підприємства і служби радіаційної безпеки і охорони навколишнього середовища;

технологічні процеси і режими виробництва; технічні характеристики, конструктивні особливості технічних засобів, що використовуються для проведення радіаційних вимірювань, методику їх градування, еталонування, контролю їх чутливості; закони ядерної фізики і теорію взаємодії радіоактивних випромінювань із речовиною; основи загальної, аналітичної та радіологічної хімії; хімічні властивості радіоактивних елементів та методики проведення радіохімічних досліджень; методи приготування й використання реактивів та еталонів стандартних розчинів при виконанні радіохімічних і радіометричних досліджень; фізичні основи радіометрії та альфа-спектрометрії; методи радіаційного контролю, правила та умови виконання робіт; методи проведення розрахунків, статистичної обробки та інтерпретації результатів; передовий вітчизняний та світовий досвід з радіаційної безпеки та поводження з радіоактивними відходами; порядок обліку і складання звітності з радіаційного контролю та радіаційної безпеки; застосування програмного забезпечення персональних комп'ютерів в обсягах, необхідних для виконання своїх функціональних обов'язків.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Провідний інженер-радіолог. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера I категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер-радіолог I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера II категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер-радіолог II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер-радіолог. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

О с о б и с т і в и м о г и. Придатність за станом здоров'я та результатами допуску до проведення робіт з радіоактивними речовинами.

12. ІНЖЕНЕР-РАДІОФІЗИК

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Проводить роботи з розрахунку біологічного захисту, дозових навантажень на персонал. Виконує обробку результатів вимірювань і аналізів отриманих з дозиметрії, радіометрії і спектрометрії. Проводить комплексний аналіз даних радіаційного контролю, складає звітну та іншу необхідну документацію служби радіаційної безпеки та охорони навколишнього середовища, розробляє інструктивно-методичну документацію з радіаційного контролю технологічних процесів при поводженні з радіоактивними відходами і радіоекологічному моніторингу

навколишнього природного середовища. Розробляє технічні завдання і технічні рішення щодо технології поводження з радіоактивними відходами і радіаційному контролю. Бере участь в освоєнні і впровадженні в практику нової техніки і методики з дозиметрії, радіометрії та спектрометрії, а також, в роботах з радіаційного контролю в рамках основної діяльності служби радіаційної безпеки і охорони навколишнього середовища, виконанні робіт за господарчими договорами, ліквідації радіаційних аварій. Дотримується вимог законів і нормативних документів в області поводження з радіоактивними відходами і радіаційної безпеки. Додержується вимог інструкцій з радіаційної безпеки, правил з охорони праці, промислової санітарії та пожежної безпеки.

П о в и н е н з н а т и: закони, постанови, розпорядження, накази, методичні, нормативні та інші керівні документи у сфері поводження з джерелами іонізуючого випромінювання; перспективи розвитку галузі та підприємства; технології, що прийняті на виробництві, принципи роботи устаткування, що використовується; закони загальної та ядерної фізики, основи вимірювання ядерно-фізичних величин, методики проведення радіаційного контролю, технологічні процеси і методи розрахунку біологічного захисту, потужності поглинаючої, еквівалентної та ефективної дози від джерел довільної форми.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Провідний інженер-радіофізик. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера I категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер-радіофізик I категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера II категорії – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер-радіофізик II категорії. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи на посаді інженера-радіофізика – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інженер-радіофізик. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

13. ЛІКАР АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виявляє хворих серед особового складу підрозділу. Надає амбулаторну та невідкладну медичну допомогу у обсязі першої лікарської в пунктах постійної дислокації та при виконанні аварійно-рятувальних робіт. За потребою забезпечує госпіталізацію хворих та постраждалих до медичних закладів. У разі перевищення радіаційно-хімічного навантаження на особовий склад веде медичний облік даних осіб та забезпечує медичне спостереження за станом здоров'я, лікування. Проводить

медичне обстеження водіїв перед початком та після зміни. Доповідає керівнику зміни про виявлення хворих чи випадків травматизму. Забезпечує дотримання санітарно-гігієнічних норм у службових, побутових приміщеннях підрозділу, у місцях постійної та тимчасової дислокації. Навчає начальницький та особовий склад правилам надання невідкладної медичної допомоги потерпілим під час аварійно-рятувальних робіт. Проводить планові роботи з медичного забезпечення та обладнання оздоровчого пункту і медичного автомобіля підрозділу. В межах компетенції забезпечує виїзд медичного автомобіля, його мобільність або розгортання у місцях аварій та катастроф. Веде облік листків непрацездатності, аналізує причини захворювань, вносить пропозиції щодо запобігання їм. Веде встановлену обліково-звітну документацію.

П о в и н е н з н а т и. Конституцію України; Цивільний кодекс України; укази Президента України; постанови та розпорядження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, акти законодавства, що стосуються питань служби; інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту, вимоги статутів аварійно-рятувальних служб, положення, накази, інструкції та інші документи, що регламентують надання медичної допомоги, організацію та несення служби в аварійно-рятувальних підрозділах; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання першої медичної допомоги; загальні відомості про аварійно-рятувальну і профілактичну роботу, її завдання та особливості, розташування медичних закладів у районі виїзду, джерел питної води.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за фахом у медичних закладах – не менше 3 років.

14. ЛІКАР З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОДОЛАЗНИХ РОБІТ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію первинної медико-санітарної допомоги населенню. Здійснює медичне забезпечення водолазних робіт. Надає першу лікарську та невідкладну кваліфіковану медичну допомогу водолазам на етапі евакуації до лікувальних закладів в тому числі в умовах підвищеного тиску (в барокамері). Контролює параметри газового середовища і мікроклімату в барокамерах і водолазному колоколі, повітрі, газових сумішах. Здійснює нагляд за станом здоров'я водолазів до, під час та після проведення водолазних робіт а також контроль за режимом їх праці, відпочинку і харчування. Обґрунтовує встановлений діагноз, визначає необхідність проведення спеціальних методів обстеження, показання до госпіталізації хворого або потерпілого, забезпечує транспортування до стаціонару. Застосовує сучасні методи діагностики та лікування. Веде лікарську документацію. Дотримується принципів медичної деонтології. Керує роботою середнього медичного персоналу. Проводить санітарно-просвітницьку роботу серед водолазів, навчає їх методам само- та взаємодопомоги при травмах та

нещасних випадках. Сприяє поширенню медичних знань серед водолазів. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

П о в и н е н з н а т и: законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я; організацію служби швидкої та невідкладної медичної допомоги; основи права в медицині; права, обов'язки та відповідальність лікаря водолазного підрозділу; класифікацію хвороб; клініку, сучасні методи діагностики та лікування найбільш поширених захворювань органів та систем людини; методи інтенсивної терапії і реанімації, що застосовуються на догоспітальному етапі при критичних станах, зумовлених гострими захворюваннями та нещасними випадками; особливості проведення реанімації; умови відмови від проведення реанімаційних заходів; фізіолого-гігієнічні особливості водолазних спусків; технічні і експлуатаційні характеристики водолазного спорядження, барокамер, водолазного колоколу та їх систем життєзабезпечення; режими декомпресії та лікувальної рекомпресії; правила асептики та антисептики; правила оформлення медичної документації; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Лікар з забезпечення водолазних робіт вищої кваліфікаційної категорії. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Спеціалізація за фахом "Медицина невідкладних станів" (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси удосконалення, стажування, передатестаційні цикли тощо). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 7 років.

Лікар з забезпечення водолазних робіт I кваліфікаційної категорії. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Спеціалізація за фахом "Медицина невідкладних станів" (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси удосконалення, стажування, передатестаційні цикли тощо). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 5 років.

Лікар з забезпечення водолазних робіт II кваліфікаційної категорії. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Спеціалізація за фахом "Медицина невідкладних станів" (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси удосконалення, стажування, передатестаційні цикли тощо). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 3 років.

Лікар з забезпечення водолазних робіт. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Спеціалізація за фахом "Медицина невідкладних станів" (інтернатура, курси спеціалізації). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

15. ЛІКАР ПОВІТРЯНОГО СУДНА АвіАЦІЇ МНС ТА РЯТУВАЛЬНО-ПАРАШУТНО-ДЕСАНТНОЇ ГРУПИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Надає першу лікарську та невідкладну кваліфіковану медичну допомогу постраждалим на борту повітряних суден авіації МНС та в складі рятувально-парашутно-десантних груп МНС під час надзвичайних ситуацій. Обґрунтовує встановлений діагноз, визначає необхідність проведення спеціальних методів обстеження, показання щодо транспортування хворого або потерпілого до лікувального закладу, визначає першочерговість госпіталізації при масових ураженнях (катастрофах), забезпечує транспортування до лікувального закладу. Застосовує сучасні методи діагностики та лікування. Веде медичну документацію. Дотримується принципів медичної деонтології. Керує роботою середнього медичного персоналу. Сприяє поширенню медичних знань серед особового складу авіаційних та рятувально-парашутно-десантних підрозділів МНС. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

П о в и н е н з н а т и: чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я; організацію служби швидкої та невідкладної медичної допомоги і санітарної авіації; основи права в медицині; права, обов'язки та відповідальність лікаря повітряних суден авіації МНС та рятувально-парашутно-десантних груп; класифікацію хвороб; клініку, сучасні методи діагностики та лікування найбільш поширених захворювань органів та систем людини; методи інтенсивної терапії і реанімації, що застосовуються на етапі доставлення до лікувального закладу при критичних станах, зумовлених гострими захворюваннями та нещасними випадками; особливості проведення реанімації у дітей і новонароджених; умови відмови від проведення реанімаційних заходів; організацію надання медичної допомоги потерпілим при масових ураженнях (катастрофах); правила асептики та антисептики; правила оформлення медичної документації; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Лікар повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи вищої кваліфікаційної категорії. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Спеціалізація за фахом "Медицина невідкладних станів" (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси удосконалення, стажування, передатестаційні цикли тощо). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 7 років.

Лікар повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи I кваліфікаційної категорії. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Спеціалізація за фахом "Медицина невідкладних станів" (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси удосконалення, стажування, передатестаційні цикли тощо). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення

про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 5 років.

Лікар повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи II кваліфікаційної категорії. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Спеціалізація за фахом "Медицина невідкладних станів" (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси удосконалення, стажування, передатестаційні цикли тощо). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 3 років.

Лікар повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи. Повна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Спеціалізація за фахом "Медицина невідкладних станів" (інтернатура, курси спеціалізації). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

16. ПСИХОЛОГ (ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Вивчає вплив психологічних, економічних і організаційних факторів на професійну діяльність працівників органів та підрозділів цивільного захисту з метою створення сприятливих умов праці і підвищення її ефективності. Визначає психологічні фактори, що впливають на працівників. Проводить обстеження індивідуальних рис працівників, особливостей їх професійної діяльності, які пов'язані з професійним підбором, перевіркою психологічних умов праці, виявленням їх інтересів і схильностей, задоволення трудом, експерименти щодо визначення впливу умов праці на психіку працівників, аналізує професійні процеси і психологічний стан людини під час роботи. Визначає негативні чинники, що впливають на плинність персоналу, порушення службової дисципліни, малопродуктивної праці тощо та визначає шляхи їх усунення. Розроблює професіограми і детальні психологічні характеристики працівників за різними посадами, які визначаються впливом службового оточення на нервово-психологічне напруження працюючих, дає рекомендації відносно умов оптимального використання особистих професійних можливостей людини з урахуванням перспективи розвитку її професійних здібностей. Бере участь у здійсненні заходів професійної адаптації молодих фахівців. Вивчає психофізіологічні особливості професійної діяльності, готує рекомендації і пропозиції щодо впровадження результатів психологічних досліджень у службову практику, а також заходи щодо удосконалення професійної діяльності працівників підрозділів, (організації оптимальних трудових процесів, установа р аціо нальних режимів праці та відпочинку, поліпшенню морально-психологічного клімату, умов праці і підвищенню працездатності людини) та контролює їх виконання. Вивчає і аналізує причини плинності персоналу, підбір та його розстановку, виходячи з вимог організації праці та управління підрозділами, розроблює пропозиції, які забезпечують стабільність персоналу, допомагають адаптації працівників,

у тому числі молодих фахівців. Бере участь у формуванні колективів, проектуванні систем організації праці (організації робочого часу, робочих місць) з урахуванням ергономічних вимог, удосконаленні матеріального і морального стимулювання, розробленні методів управління персоналом, професійного підбору, складанні професіограм, сприяє правильній орієнтації працівників у проблемах психологічного характеру, пропагує психологічні знання. Консультує керівників підрозділів з соціально-психологічних проблем управління підрозділами, а також працівників підрозділів з питань управління персоналом, які потребують урахування психологічних факторів. Безпосередньо здійснює психологічну підготовку працівників до дій в екстремальних ситуаціях. Веде психокорекційну роботу, спрямовану на подолання професійної деформації, запобігання психічним розладам та психологічним травмам, профілактику суїцидів тощо. Надає психологічну допомогу особовому складу після їх перебування в екстремальних ситуаціях, пов'язаних з виконанням службових обов'язків, населенню, які потерпіли від наслідків надзвичайних ситуацій, отримали поранення, зазнали тяжкої хвороби, психотравм. Спільно з представниками місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування проводить роботу з населенням щодо психологічного захисту. В зоні надзвичайної ситуації узагальнює інформацію щодо психологічної обстановки та координує роботу психологів різної підпорядкованості. Використовує сучасні технології психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення. Аналізує за допомогою психологічних та соціологічних методів чинники, що сприяють виникненню соціально-психологічної напруги.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту та запобігання надзвичайним ситуаціям, а також діяльності психологічної служби, нормативні та інші керівні матеріали з практичної психології; психології діяльності в особливих умовах, психологію праці та управління, інженерну і соціальну психологію; методи вивчення психологічних особливостей професійної діяльності працівників; технічні засоби, які застосовуються в процесі вивчення умов праці; передовий вітчизняний і світовий досвід роботи психологів; основи професійної діяльності підрозділів, праці та управління; профорієнтаційну роботу; основи трудового законодавства. Форми та методи роботи із засобами масової інформації; правила ділового етикету; норми професійної етики, деонтології й прав людини, основні принципи психологічного супроводження та заходи психопрофілактичної роботи; психодіагностичні методи з високим рівнем валідності та надійності; правила надання індивідуальної консультативної допомоги; методи психокорекційної роботи; правила та норми з охорони праці та пожежної безпеки; основні принципи роботи на комп'ютері та відповідні програмні засоби.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший психолог. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи за професією психолога – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Психолог. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

17. ФАХІВЕЦЬ (ГОЛОВНИЙ, ПРОВІДНИЙ) ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує рішення питань, спрямованих на підвищення рівня розвитку сфери управління цивільним захистом. Готує відповідні проекти рішень щодо поточних завдань у закріпленому за ним напрямі діяльності. Збирає, узагальнює та аналізує інформацію з питань діяльності та розвитку галузі, готує керівництву відповідні пропозиції. Бере участь у розробленні проектів законодавчих і нормативних актів. Здійснює реалізацію та забезпечує виконання прийнятих законодавчих і нормативних актів, державних програм, що стосуються компетенції відповідного підрозділу. Аналізує практику правового регулювання відносин у сфері цивільного захисту та розробляє пропозиції щодо вдосконалення правового поля з цих питань. Аналізує та узагальнює відповідний досвід з метою використання при вирішенні питань підвищення ефективності роботи галузі. Аналізує стан та кількість оснащення у аварійно-рятувальних формуваннях, подає пропозиції щодо його перерозподілу між підрозділами та службами. Веде контроль за наявністю в формуваннях аварійно-рятувального оснащення та матеріалів оперативного призначення, що закуповуються централізовано, здійснювати відповідні розрахунки щодо їх розподілу між підрозділами. На підставі даних з регіональних штабів готує річний звіт щодо наявності аварійно-рятувального оснащення і матеріалів оперативного призначення в оперативно-рятувальних формуваннях, підрозділах та службах. Здійснює контроль за функціонуванням оперативно-рятувальних служб цивільного захисту, їх підрозділів. Готує проекти табелів оснащення служби та здійснює їх коригування. Бере участь у плануванні роботи підрозділу на тиждень, місяць, рік. Розробляє необхідні документи та розрахунки щодо організації та контролю виконання заходів, спрямованих на підтримку у постійній готовності до дій за призначенням оперативно-рятувальних формувань. Аналізує хід та доповідає начальнику підрозділу про стан справ щодо виконання покладених на оперативно-рятувальне формування завдань. Організовує проведення показових інструкторсько-методичних занять з працівниками оперативно-рятувальних підрозділів. Бере участь у підготовці командно-штабних навчань з особовим складом оперативно-рятувальних формувань МНС. Готує пропозиції щодо застосування оперативно-рятувальних формувань до дій за призначенням та виконує всі необхідні для цього розрахунки, відпрацьовує всі пов'язані з цим документи. На підставі рішень керівництва МНС доводить задачі до оперативно-рятувальних формувань та всі пов'язані з цим документи. За відсутності заступника начальника підрозділу виконує його обов'язки. Бере участь у планових та позапланових перевірях діяльності оперативно-рятувальних формувань, підрозділів та служб; нарадах, семінарах та заняттях з командним складом оперативно-рятувальних формувань; розробленні необхідної оперативної документації для здійснення чергування керівного складу аварійно-рятувальної служби; підготовленні робочих місць у пунктах управління МНС для оперативної групи служби; уточненні структури, дислокації, диспозиції виїздів на аварії підрозділів служби у зв'язку з можливим перерозподілом сил та засобів на випадок припинення діяльності деяких пунктів нагляду, що обслуговуються; зборі

інформації про стан підпорядкованих формувань стосовно готовності їх до дій за призначенням; відпрацюванні відповідних документів щодо нарощування зусиль підрозділів служби з ліквідації наслідків складних та тривалих надзвичайних ситуацій.

П о в и н е н з н а т и: Конституцію України; акти законодавства, що стосуються внутрішньої (спеціальної) служби в діяльності відповідного органу виконавчої влади; Укази Президента України; постанови та розпорядження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України; інші нормативно-правові акти, що регулюють розвиток сфери цивільного захисту; плани реагування на надзвичайні ситуації та плани взаємодії сил служби з підрозділами інших міністерств і відомств; щодобовий склад і стан сил оперативно-рятувальних підрозділів; правила користування відповідними керівними оперативними документами на випадок залучення оперативно-рятувальних формувань до ліквідації надзвичайних ситуацій різного рівня; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; нові науково-технічні розробки та зразки засобів рятування і захисту вітчизняних та зарубіжних виробників, порядок надання рекомендації з їх придбання та подальшого використання; порядок підготовки та внесення проектів законодавчих та нормативних актів; основи державного управління, економіки, фінансів, ринку праці, права та політології; правила ділового етикету, діловодства; правила з охорони праці та пожежної безпеки; основні принципи роботи на комп'ютері та відповідні програмні засоби.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи у сфері цивільного захисту – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

18. ФАХІВЕЦЬ З ДІЗНАННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює розслідування справ, що пов'язані з виникненням надзвичайної ситуації. Вживає необхідних організаційних заходів щодо виявлення причин виникнення надзвичайної ситуації та встановлення винних осіб. Бере участь у проведенні огляду місця події. У відповідності до кримінально-процесуального законодавства залучає до огляду місця події необхідних спеціалістів. Бере участь в координації роботи членів слідчо-оперативної групи з проведення дізнання по надзвичайній ситуації. Аналізує причини виникнення надзвичайної ситуації, забезпечує перевірку отриманих результатів. Під час проведення розслідування надзвичайної ситуації організовує взаємодію з органами місцевого самоврядування, прокуратурою, судовими та правоохоронними органами та іншими зацікавленими структурами. За результатами проведення дізнання складає відповідну звітну та процесуальну документацію. Під час проведення дізнання забезпечує дотримання законодавства та об'єктивності висновків щодо причин виникнення надзвичайної ситуації. Веде облік завершених справ, накопичує, систематизує, узагальнює відповідну інформацію. Бере участь у проведенні оперативних нарад.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту та запобігання надзвичайним ситуаціям; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування оперативно-рятувальної служби цивільного захисту; процесуальне законодавство, положення криміналістики, кримінального права та кримінального процесу, організацію роботи судових та правоохоронних органів, прокурорського нагляду, методи експертизи та дослідження за фактом виникнення надзвичайної ситуації; технічні характеристики потенційно небезпечних об'єктів та матеріалів; вимоги правил та інструкцій з попередження виникнення надзвичайних ситуацій; організацію проведення аварійно-рятувальних робіт; типові плани реагування на надзвичайні ситуації (локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій); методи дослідження пожеж; основи трудового законодавства; правила з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

19. ФАХІВЕЦЬ З ДІЗНАННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОЖЕЖІ ТА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює розгляд заяв, повідомлень та іншої інформації про пожежі і злочини, що пов'язані з ними, забезпечує відповідно до вимог кримінально-процесуального законодавства законність та обґрунтованість прийнятих рішень. Вживає заходів, спрямованих на встановлення причини пожежі, виявляє осіб, винних у їх виникненні. Використовує норми законодавства у галузях адміністративного, кримінального, кримінально-процесуального, цивільного, цивільно-процесуального права та застосовує технічні методи дослідження пожеж, складає відповідні процесуальні документи. Виявляє причини і умови, що сприяли виникненню пожеж та вчиненню злочинів, пов'язаних з ними, вживає заходів щодо їх усунення. Забезпечує конфіденційність та нерозголошення зібраних даних про злочини, пов'язані з пожежами, щодо проведення попередніх перевірок заяв, повідомлень та іншої відповідної інформації про пожежі та здійснення дізнання у справах про пожежі і порушення правил пожежної безпеки. Взаємодіє в межах своєї компетенції з органами прокуратури, працівниками галузевих служб органів внутрішніх справ, представниками державних органів, громадських та інших організацій і закладів, керівниками (власниками) об'єктів, громадянами при проведенні попередніх перевірок заяв, повідомлень та іншої інформації про пожежі, при провадженні дізнання у справах про пожежі і порушення правил пожежної безпеки. Вивчає та впроваджує в діяльність нові методи проведення попередніх перевірок заяв, повідомлень та іншої інформації про пожежі.

П о в и н е н з н а т и: законодавчу та нормативну базу України з питань провадження дізнання у справах про пожежі, порушення правил пожежної безпеки; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні документи, що

регламентують функціонування органів дізнання; процесуальне законодавство, положення криміналістики, кримінального права та кримінального процесу, організацію роботи судових та правоохоронних органів, прокурорського нагляду, методи експертизи та дослідження пожеж; характеристики пожежонебезпечних речовин, матеріалів та технологій виробництв, техніку та устаткування, що використовується під час проведення окремих слідчих дій; правила та норми з охорони праці та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста). Стаж роботи в органах державного пожежного нагляду – не менше 3 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

ФАХІВЦІ

1. ДИСПЕТЧЕР ПОЖЕЖНОГО ЗВ'ЯЗКУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює оперативне регулювання роботи взаємопов'язаних структурних підрозділів оперативно-рятувальної служби. Приймає, реєструє, обробляє та аналізує повідомлення про пожежі, аварії, стихійні лиха. Контролює своєчасний виїзд пожежного підрозділу та підрозділу аварійної служби на об'єкти. Передає розпорядження про використання оптимальної кількості протипожежної техніки та її виїзд до місць викликів. Збирає, обробляє, коригує та накопичує оперативну інформацію про пожежну обстановку, її зміни та ускладнення. Веде облік особового складу і протипожежної техніки, виїздить на пожежі, залишається у резерві під час ліквідації наслідків аварії, стихійного лиха. Проводить обмін інформацією з пунктами зв'язку інших підрозділів оперативно-рятувальної служби. Забезпечує дотримання правил експлуатації технічних засобів оперативного зв'язку та інформування, підтримання у справному стані безпосередніх зв'язків із пожежними частинами, службами взаємодії. Вживає заходів, у разі необхідності, щодо введення в дію резервного диспетчерського обладнання та каналів зв'язку.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та нормативно-правові акти з питань цивільного захисту, вимоги статутів, положень, наказів, інструкцій та інших документів, що регламентують організацію, проходження і несення служби в підрозділах цивільного захисту; тактику гасіння пожеж; оперативно-тактичну характеристику зони виїзду, важливі та пожежонебезпечні об'єкти; мережу протипожежного водопостачання; тактико-технічні характеристики засобів зв'язку, сигнальної та обчислювальної техніки; дислокацію протипожежної техніки та її оперативно-тактичні можливості; технологію роботи автоматизованої системи зв'язку та оперативного управління пожежною охороною; порядок виконання оперативних завдань; форми вхідних і вихідних диспетчерських документів, оперативно-службові документи підрозділу, порядок їх заповнення та використання; правила з охорони праці під час роботи із засобами зв'язку та обчислювальною технікою; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

2. ІНСПЕКТОР ДЕРЖАВНИЙ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює державний нагляд і контроль за організацією та проведенням заходів щодо захисту населення і відповідної адміністративної території від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, цивільної оборони, техногенної безпеки і діяльністю аварійно-рятувальних

формувань і служб та їх готовністю до дій з ліквідації надзвичайних ситуацій. Організовує та застосовує відповідно до законодавства адміністративно-правову практику до правопорушників за невиконання вимог нормативних документів щодо розроблення та реалізації заходів у сфері цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру. Проводить технічне обстеження об'єктів з питань техногенної безпеки та цивільного захисту, за результатами якого складає приписи. Здійснює перевірку органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, дотримання правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підконтрольних об'єктах. Проводить технічні перевірки та дослідження можливостей і умов виникнення аварійних ситуацій та аварій, складає документи за результатами перевірок, проводить дізнання у справах про надзвичайні ситуації. Аналізує аварії техногенного характеру. Проводить експертизу проектно-будівельної документації щодо врахування вимог техногенної безпеки. Проводить інструктажі, навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, готує матеріали у засоби масової інформації з питань профілактики надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Перевіряє наявність і утримання у готовності на об'єктах підвищеної небезпеки локальних систем виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та локальних систем оповіщення працюючого персоналу цих об'єктів і населення, яке проживає у зонах можливого ураження, а також засобів колективного та індивідуального захисту. Разом з органами, що здійснюють державний нагляд у відповідній сфері, перевіряє умови зберігання, знешкодження, утилізації і поховання небезпечних речовин та виробів, що містять такі речовини. Контролює організацію переведення структурних підрозділів органів виконавчої влади з питань цивільної оборони з мирного стану у стан особливого періоду, мобілізаційного розгортання, а також порядок збереження і цільове використання ними відповідних матеріальних ресурсів. Розробляє та подає пропозиції щодо підвищення ефективності захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру, удосконалення заходів, які забезпечують дотримання правил техногенної безпеки на відповідних територіях, підприємствах, установах та організаціях незалежно від форми власності. Веде наглядові справи й іншу документацію, що стосується профілактичної роботи з питань цивільного захисту та техногенної безпеки. Забезпечує в межах своєї компетенції, реалізацію державної політики стосовно державної таємниці та контроль за її збереженням.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі, нормативно-правові акти та нормативні документи у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки; структуру та повноваження (власні та делеговані) місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; планування діяльності та функціонування територіальних, функціональних підсистем Єдиної державної системи запобігання та реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру; планування діяльності та функціонування постійних комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій всіх рівнів; роботу системи оповіщення про загрозу та виникнення

надзвичайних ситуацій; роботу щодо створення місцевих та об'єктових матеріальних резервів для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків; вимоги до захисних споруд цивільного захисту; планування та виконання заходів систем спостереження та лабораторного контролю за радіаційним, хімічним і бактеріологічним станом на адміністративній території; вимоги, які висуваються при проведенні атестації рятувальників аварійно-рятувальних формувань і служб; методичне та інформаційне забезпечення навчання персоналу підприємств, установ та організацій і населення з питань захисту і дій у надзвичайних ситуаціях; вимоги будівельних норм і правил у частині інженерно-технічних заходів щодо цивільного захисту та техногенної безпеки; порядок організації роботи при з'ясуванні джерел виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, невиконання заходів щодо запобігання аваріям, катастрофам та стихійному лиху та в оцінці дій сил реагування під час проведення рятувальних та інших невідкладних робіт та інші питання, які стосуються нагляду і контролю у сфері цивільного захисту, промислової та техногенної безпеки, аварійно-рятувальної справи.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста), бакалавра. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

3. ІНСПЕКТОР ДЕРЖАВНИЙ З ПОЖЕЖНОГО НАГЛЯДУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує роботи на одному з напрямів діяльності відповідного органу державного пожежного нагляду. Здійснює контроль за дотриманням законодавчо-номативних вимог у сфері пожежної безпеки під час проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення та експлуатації будівель, споруд, інших об'єктів незалежно від форм власності і видів діяльності, а також за розробленням та виготовленням пожежонебезпечних приладів, обладнання та іншої продукції, речовин і матеріалів, наявністю сертифікатів відповідності з питань пожежної безпеки на продукцію та матеріали, дотриманням ліцензійних умов суб'єктами господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, усуненням причин і умов, що сприяють виникненню та поширенню пожежі. Бере участь у розробленні організаційно-технічних заходів щодо профілактики пожеж. Застосовує норми законодавства у галузях адміністративного, кримінально-процесуального, цивільного, цивільно-процесуального права. Припиняє чи забороняє роботу підприємств та окремих виробництв, експлуатацію будівель, споруд, випуск і реалізацію пожежонебезпечної продукції, неякісних систем і засобів протипожежного захисту, роботу виробничих дільниць та агрегатів, експлуатацію окремих приміщень, опалювальних приладів, дільниць електричної мережі; проведення пожежонебезпечних робіт, дію виданих дозволів на право проведення таких робіт. Бере участь у прийнятті в експлуатацію будівель, споруд та інших об'єктів, а також у відведенні території під будівництво, проведенні випробувань нових зразків пожежонебезпечних приладів, обладнання та іншої продукції. Проводить експертизу (перевірку) проектної та іншої документації, а також

стану пожежної безпеки об'єктів на відповідність нормативним актам з питань пожежної безпеки. Дає дозвіл на введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів виробничого та іншого призначення, впровадження нових технологій, передавання у виробництво зразків нових пожежонебезпечних приладів, обладнання та іншої продукції, на оренду будь-яких приміщень і початок роботи новоутворених підприємств. Проводить згідно з законодавством перевірки і дізнання за повідомленнями і заявами про злочини, пов'язані з пожежами і порушеннями правил пожежної безпеки. Здійснює контроль за підготовкою працівників, учнів і студентів з питань пожежної безпеки. Координує діяльність місцевих, добровільних та відомчих пожежних підрозділів, надає їм необхідну методичну допомогу. Складає звітність у терміни та за формами згідно з установленим порядком.

П о в и н е н з н а т и: законодавство в сфері пожежної безпеки; права надані адміністративними та кримінальним законодавствами; документи, що регламентують діяльність органів державного пожежного нагляду; законодавчу та нормативну базу у сфері ліцензування господарської діяльності протипожежного призначення; державні будівельні норми у частині, що стосується вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; правила з охорони праці; характеристики пожежонебезпечних речовин, матеріалів, технологій виробництв, пожежного спорядження та спеціального обладнання, якими оснащено пожежно-рятувальні підрозділи; технологію ліквідації пожеж згідно з їх характеристиками та класифікацією; вимоги до установок пінного, порошкового та інших способів гасіння пожеж; засобів протипожежного водопостачання; основні методи роботи на комп'ютері та відповідні програмні засоби.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста), бакалавра. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

4. ІНСПЕКТОР ДЕРЖАВНИЙ З ТЕХНОГЕННОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО НАГЛЯДУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує роботи на одному з напрямків діяльності відповідного підрозділу. Здійснює контроль за забезпеченням єдності вимог державних стандартів, норм і правил у галузі цивільного захисту, за дотриманням вимог законодавства у сфері цивільного захисту під час проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення та експлуатації будівель, споруд та інших об'єктів незалежно від форм власності і видів діяльності. Контролює розроблення та виготовлення екологічно небезпечної продукції, речовин і матеріалів; усунення джерел і умов, що сприяють виникненню та поширенню техногенної та екологічної небезпеки. Аналізує техногенну безпеку об'єктів та здійснює оцінку їх протиаварійного захисту, а також готовності підприємства (об'єкта) до проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Розроблює заходи профілактики виникнення надзвичайних

ситуацій техногенного та природного характеру. Вживає заходів щодо притягнення до відповідальності посадових осіб, інших працівників підприємств, установ, організацій, громадян, винних у порушенні правил техногенної та екологічної безпеки, встановлених законодавством, іншими нормативними актами (стандартами, нормами, правилами тощо), а також у разі невиконання розпоряджень (приписів), постанов органів державного нагляду за станом техногенної та екологічної безпеки, використання засобів техногенної та екологічної безпеки не за призначенням. Припиняє чи забороняє роботу підприємств та окремих виробництв, експлуатацію будівель, споруд, випуск і реалізацію екологічно небезпечної продукції, неякісних систем і засобів техногенного та - екологічного захисту, роботу виробничих дільниць та агрегатів, експлуатацію окремих об'єктів. Дає дозвіл на відновлення раніше завершених робіт. Бере участь у прийнятті в експлуатацію важливих в екологічному та техногенному відношенні об'єктів, а також у відведенні територій під будівництво таких об'єктів, проведенні випробувань нових зразків захисту екології та іншої продукції, від якої залежить безпека людини. Проводить експертизу (перевірку) проектної та іншої документації, а також стану екологічно небезпечних об'єктів на відповідність їх нормативним актам з екологічної та техногенної безпеки і у встановленому порядку дає дозвіл на введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів виробничого та іншого призначення, впровадження нових технологій, передавання у виробництво нових зразків екологічно безпечної продукції. Здійснює згідно з законодавством перевірки та дізнання за повідомленнями і заявами про злочини, пов'язані з порушеннями правил екологічної та техногенної безпеки, контроль за підготовкою відповідальних осіб з питань екологічної та техногенної безпеки.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти, що регламентують організацію техногенної та екологічної безпеки на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях, види небезпеки, основні джерела небезпеки, які притаманні потенційно небезпечним об'єктам, характеристики небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності; державні будівельні норми у частині, стосовній вимог безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення, інженерно-технічні рішення, спрямовані на запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного характеру; ефективність аварійно-рятувального спорядження та спеціального обладнання, якими оснащено оперативно-рятувальні підрозділи; технологію ліквідації техногенних та екологічних надзвичайних ситуацій, згідно з їх характеристиками та класифікацією; вимоги до випуску екологічно безпечної продукції; основні методи роботи на комп'ютері та відповідні програмні засоби; правила з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра (спеціаліста), бакалавра. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

5. ІНСТРУКТОР (СТАРШИЙ ІНСТРУКТОР) АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО (СПЕЦІАЛЬНОГО) ПІДРОЗДІЛУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Проводить інструктаж особового складу, практичні навчання та спеціальні тренування з реальних дій у зоні надзвичайної ситуації, правильного використання спеціальної техніки, аварійно-рятувального оснащення та індивідуальних засобів захисту. Під час надзвичайної ситуації керує виконанням індивідуальних та групових аварійно-рятувальних завдань з ліквідації надзвичайних ситуацій, організовує роботи з рятування людей та евакуації матеріальних цінностей. Здійснює візуальний контроль за навколишнім середовищем на території, що знаходиться у зоні відповідальності підрозділу. Доповідає керівництву у разі виявлення надзвичайних подій, сприяє дотриманню правил безпечного виконання робіт, за необхідності працює в апаратах захисту органів дихання. Бере участь у роботі групи розвідки, використовуючи розвідувальне спорядження і прилади. Реєструє та повідомляє посадових осіб, що очолюють розвідку, про небезпечні для здоров'я та життя людей явища та людей, які перебувають у небезпеці. Евакуює людей із зони небезпеки, надає потерпілим первинну медичну допомогу. Забезпечує доставляння необхідних матеріалів до зони ліквідації. Організовує створення умов для швидкої та безпечної евакуації людей із зони небезпеки, використовуючи радіозасоби та переговорні пристрої. Сприяє утриманню у робочому стані засобів зв'язку, аварійно-рятувальної техніки та спорядження, перевіряє його стан після закінчення роботи, у разі необхідності організовує його технічне обслуговування та ремонт.

П о в и н е н з н а т и: основи Конституції України; Цивільний кодекс України; закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту та запобігання надзвичайним ситуаціям; вимоги статутів, положень, наказів, інструкцій та інших документів, що регламентують організацію, проходження і несення служби в аварійно-рятувальних підрозділах; правила з охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, аварійно-рятувального спорядження та спеціального обладнання, якими оснащено аварійно-рятувальний загін; технології гасіння пожеж згідно з їх характеристиками та класифікацією; правила застосування засобів зв'язку, аварійно-технічного обладнання, його експлуатації; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання першої медичної допомоги; відомості про профілактичну роботу, її завдання, особливості перевірки протиаварійного стану об'єктів; технічні характеристики та правила роботи в апаратах захисту органів дихання; обов'язки та умови взаємозамінності майстрів – рятувальників, які входять до складу відділення, під час роботи на основних, спеціальних та допоміжних автомобілях та техніці.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший інструктор аварійно-рятувального (спеціального) підрозділу. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Стаж роботи на посаді інструктора аварійно-

рятувального (спеціального) підрозділу – не менше 1 року. Підвищення кваліфікації у сфері цивільного захисту.

Інструктор аварійно-рятувального (спеціального) підрозділу. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

6. ІНСТРУКТОР (СТАРШИЙ ІНСТРУКТОР) З РАДІАЦІЙНОЇ ТА ХІМІЧНОЇ РОЗВІДКИ

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Організовує роботу відділення фахівців радіаційної та хімічної розвідки. Проводить практичні навчання та спеціальні тренування особового складу відділення та всього аварійно-рятувального підрозділу щодо конкретних дій у зоні радіаційного та техногенного зараження місцевості, з правильного використання захисної техніки, аварійно-рятувального оснащення та індивідуальних засобів захисту. Керує виконанням особовим складом відділення індивідуальних та групових завдань розвідки в зоні радіаційного та техногенного зараження. Очолює роботу відділення радіохімічної розвідки при виконанні поставлених завдань. Володіє та професійно використовує в роботі спеціальну техніку, устаткування, прилади та апаратуру радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричного і газоаналітичного контролю та спостереження, навігаційну апаратуру, засоби індивідуального захисту, спецобробки, зв'язку та переговорні пристрої. Орієнтується на місцевості в будь-яких ситуаціях. Здійснює технічне обслуговування приладів, апаратури, засобів індивідуального захисту, спецобробки та устаткування. Доповідає інженеру радіохімічної розвідки про всі випадки несправності технічних засобів. Організовує і проводить санітарне оброблення особового складу, дегазацію одягу і взуття, обладнання і техніки. Здійснює першочергові аварійно-рятувальні роботи, локалізацію та ліквідацію джерел радіоактивного та хімічного зараження, гасіння пожеж на зараженій території. Надає долікарську допомогу потерпілим. Бере участь у проведенні занять з особовим складом з радіаційної та хімічної підготовки. Забезпечує комплектність і збереження спеціального обладнання, приладів, засобів індивідуального захисту.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту та запобігання надзвичайним ситуаціям; положення, накази, інструкції та інші документи, що регламентують організацію, проходження і несення служби в аварійно-рятувальних підрозділах; правила з охорони праці; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, спорядження та спеціального устаткування, яке використовується під час аварійно-рятувальних робіт; технології проведення радіаційної та хімічної розвідки, види техногенних аварій і катастроф за їх характеристиками та класифікаціями; завдання і можливості відділення радіохімічної розвідки; основні види, властивості, джерела і вражаючі фактори радіоактивних випромінювань та сильнодіючих отруйних речовин; технічні характеристики, будову, принципи дії і правила роботи з приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і газоаналітичного контролю,

засобами особистого захисту і спецобробки; правила роботи у зонах зараження радіоактивними та отруйними речовинами при проведенні аварійно-рятувальних робіт в умовах аварій, катастроф, стихійних лих, пожеж; правила безпеки при роботі з приладами та заходи радіаційної та хімічної безпеки при виконанні аварійно-рятувальних робіт. Правила застосування засобів зв'язку, аварійно-технічного обладнання, його експлуатації; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання долікарської допомоги.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший інструктор з радіаційної та хімічної розвідки. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Стаж роботи на посаді інструктора з радіаційної та хімічної розвідки – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інструктор радіаційної та хімічної розвідки. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

7. ІНСТРУКТОР ПАРАШУТНО-ДЕСАНТНОЇ ПІДГОТОВКИ (АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНІ РОБОТИ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує навчання льотного складу використанню аварійно-рятувального оснащення та спорядження, діям в аварійних ситуаціях та після вимушеної посадки або приземлення з парашутом, виживанню в екстремальних умовах. Проводить підготовку екіпажів пошуково-рятувальних літаків (вертольотів) та рятувальних парашутно-десантних груп до проведення пошуково-рятувальних робіт. Проводить заняття з вивчення матеріальної частини парашутів, парашутних приладів, рятувальних плавальних засобів, правил їх збережень та експлуатації. Організовує учбово-тренувальні стрибки з льотним складом та іншими категоріями парашутистів.

П о в и н е н з н а т и: вимоги керівних документів щодо авіаційного забезпечення пошукових та аварійно-рятувальних робіт; організацію роботи пошуково-рятувальної і парашутно-десантної служби підрозділу; основи вимушеного залишення літаків; теоретичні основи стрибка з парашутом; парашутно-рятувальну і десантну техніку, аварійно-рятувальні засоби, правила їх експлуатації; підготовку до польотів та стрибків з парашутом; вимоги безпеки при проведенні пошуково-рятувальних робіт.

К а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Наявність сертифікату Федерації парашутного спорту України та Міжнародної Авіаційної Федерації, не нижче категорії "С" "Кваліфікований парашутист". Мати не менш ніж 200 стрибків з парашутом вдень та вночі, в простих та складних метеорологічних умовах. Мати відмінну фізичну підготовку та стан здоров'я, відповідно до вимог для виконання парашутних стрибків. Стаж роботи за фахом – не менше 3 років.

8. ІНСТРУКТОР (СТАРШИЙ ІНСТРУКТОР) ГАЗОДИМОЗАХИСНОЇ СЛУЖБИ

З а в д а н н я та о б о в ' я з к и. Виконує роботи газодимозахисної служби під керівництвом начальника служби радіаційної та хімічної розвідки. Проводить інструктаж, підготовку і тренування працівників газодимозахисної служби. Несе персональну відповідальність за наявність, зберігання та експлуатацію інженерно-технічного устаткування на базі газодимозахисної служби. Контролює підтримання його у справному стані та чистоті. Проводить заходи, спрямовані на технічне оснащення бази газодимозахисної служби. Контролює стан, правильність догляду за протигазами та їх експлуатацією. Виконує роботи щодо надходження нового оснащення, навчає особовий склад роботі з ним. Проводить перевірку та організовує необхідний ремонт ізолюючих протигазів, які є на оснащенні. Забезпечує створення резервного комплекту протигазів та апаратів стисненого повітря, кисневих балонів, приладів для перевірки протигазів, контролює їх технічний стан та забезпечує заміну у разі необхідності.

П о в и н е н з н а т и: законодавчі та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; вимоги статутів, положень, наказів, інструкцій та інших документів, що регламентують організацію, проходження і несення служби в оперативно-рятувальних підрозділах; правила з охорони праці стосовно несення служби та гасіння пожеж; тактико-технічні характеристики пожежних автомобілів, пожежно-технічного оснащення та спеціального обладнання; технологію гасіння пожеж; правила застосування засобів зв'язку інженерно-технічного устаткування, експлуатації установок пінного, порошкового та інших способів гасіння; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок дій за сигналом пожежної тривоги; порядок та засоби надання долікарської допомоги; відомості про профілактичну роботу.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший інструктор газодимозахисної служби. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи на посаді інструктора газодимозахисної служби – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Інструктор газодимозахисної служби. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

9. ПАРАШУТИСТ-РЯТУВАЛЬНИК

З а в д а н н я та о б о в ' я з к и. Бере участь у проведенні десантно-рятувальних робіт, виконує стрибки з парашутом незалежно від метеорологічних умов та часу доби, десантує за допомогою лебідки вертольота на земну та водну поверхню. Запобігає і обмежує поширення шкідливих речовин під час виникнення надзвичайної ситуації (пожежі) та її ліквідації (гасінні). Бере участь у пошуково-рятувальних роботах, евакуації постраждалих із небезпечної зони. Надає постраждалим першу медичну

допомогу. Досконало володіє та дотримується правил експлуатації парашутно-десантної техніки. За необхідністю усуває дрібні несправності у парашутно-десантній техніці. Бере участь у проведенні запобіжних, агітаційно-масових та постійних тренувальних заходах.

П о в и н е н з н а т и: правила проведення парашутно-десантних та рятувальних робіт; дії парашутиста-рятувальника під час проведення пошуково-рятувальних робіт; будову, укладання, зберігання, підготовку до польотів та стрибків парашутно-десантної техніки; правила експлуатації аварійно-рятувальним оснащенням та спорядженням; основи вимушеного покидання літальних апаратів; правила надання першої медичної допомоги; способи сигналізації та заходи безпеки під час евакуації пасажирів та членів екіпажів на повітряних суднах.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Спеціальна парашутна підготовка, фізична підготовка та стан здоров'я – відповідно до вимог для виконання парашутних стрибків. Без вимог до стажу роботи.

10. ПАРАШУТИСТ-УКЛАДАЛЬНИК ПАРАШУТІВ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ (ЧАСТИНИ, ЗАГОНУ ТОЦО)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує укладання рятувальних, вантажних, спортивних, тренувальних парашутів, проводить регламентні ремонтні роботи. Готує рятувальне і парашутно-десантне оснащення й відповідні технічні засоби до проведення пошуково-рятувальних та аварійно-рятувальних робіт. Веде облік рятувального та парашутно-десантного оснащення й відповідних технічних засобів, за необхідністю забезпечує його заміну. Досконало володіє і дотримується правил експлуатації парашутно-десантної техніки та відповідає за її належний стан.

П о в и н е н з н а т и: правила проведення парашутно-десантних та рятувальних робіт; будову, укладання, зберігання, підготовку до польотів та стрибків з парашутом; експлуатацію аварійно-рятувального і парашутно-десантного оснащення, спеціального спорядження та техніки; основи вимушеного покидання літальних апаратів; основи стрибків з парашутом.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Початкова парашутна підготовка, фізична підготовка та стан здоров'я – відповідно до вимог для виконання парашутних стрибків. Без вимог до стажу роботи.

11. ПОМІЧНИК НАЧАЛЬНИКА ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ З МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Веде облікову документацію основних засобів і оснащення, приймає на збереження всі матеріальні цінності, забезпечує їх збереження та видачу. Видає спеціальний одяг і спорядження особовому складу підрозділу та іншим

особам, приписаним до підрозділу на речове забезпечення. Забезпечує наявність матеріалів для ремонту оснащення, спеціального одягу і спорядження; забезпечує необхідним інвентарем кімнату побутового обслуговування. Контролює використання матеріально-технічної бази підрозділу за призначенням, підтримання у чистоті і порядку території підрозділу, службових приміщень, меблів й інвентарю, організовує їх ремонт. Стежить за дотриманням у підрозділі правил пожежної безпеки. У межах наданих повноважень організує договірну роботу з матеріально-технічного забезпечення підрозділу, підготовку матеріально-технічної бази, будівель та комунальних мереж підрозділу до експлуатації в зимовий період. Подає начальнику підрозділу план-завдання на виконання господарських робіт особовим складом чергового караулу в установленій формі та у визначені терміни. Перевіряє наявність, стан, категорію і комплектність речового і господарського майна, техніки, устаткування, оснащення та умови їх зберігання. Утримує в постійній готовності підмінні комплекти спеціального одягу і спорядження. Виконує інші службові доручення начальника підрозділу.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти України з питань цивільного захисту; статuti, положення, накази, інструкції та інші документи, що регламентують організацію, проходження і несення служби в пожежно-рятувальних підрозділах; вимоги керівних документів щодо порядку придбання, обліку та видачі матеріальних цінностей; перелік звітної документації щодо служб забезпечення і терміни складання звітних форм; види та форми контролю господарської діяльності в підрозділах МНС; порядок придбання, обліку та списання матеріальних цінностей; порядок отримання, збереження, норми витрати паливно-мастильних матеріалів на протипожежну, аварійно-рятувальну, спеціальну техніку, спеціальні агрегати та інструмент підрозділу; порядок підготовки матеріально-технічної бази підрозділу до експлуатації в осінньо-зимовий період. Порядок складання кошторису на виконання будівельних робіт.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста або спеціальна навчально-курсова підготовка. Стаж роботи за фахом у сфері цивільного захисту – не менше 1 року.

12. ПОМІЧНИК НАЧАЛЬНИКА ЧЕРГОВОЇ ЗМІНИ (КАРАУЛУ) ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Виконує роботи під керівництвом начальника чергової зміни щодо проведення пошуково-рятувальних та аварійно-відновлювальних (пожежно-рятувальних) робіт при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру з використанням табельної техніки підрозділу. Забезпечує підтримання відповідного рівня готовності особового складу відділення до дій за призначенням. Контролює дотримання особовим складом відділення правил з охорони праці. У разі відсутності начальника чергової зміни (караулу) виконує його обов’язки з організації несення караульної служби в підрозділі та дій за призначенням під час гасіння

пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Забезпечує участь відділення у межах тактико-технічних можливостей під час проведення аварійно-рятувальних (пожежно-рятувальних) робіт при виникненні надзвичайної ситуації. Вживає заходів щодо взаємодії з іншими аварійними службами та службами життєзабезпечення. Забезпечує надання першої медичної допомоги потерпілим на пожежах. Контролює якість несення служби працівниками галузевих служб органів внутрішніх справ, представниками державних органів, громадських та інших організацій і закладів, керівниками (власниками) об'єктів, громадянами особами внутрішнього наряду чергової зміни (караулу); підтримання порядку у службових приміщеннях; носіння встановленого форменого одягу. Організовує і здійснює підготовку особового складу відділення до дій за призначенням. У межах своєї компетенції забезпечує складання індивідуальних планів, план-конспектів, інших навчально-методичних документів. Стежить за належним утриманням та зберіганням закріпленої за підрозділом техніки та устаткування.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти України з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; статuti, розпорядження та накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування оперативно-рятувальних підрозділів; закріплені за підрозділом район, розташування потенційно небезпечних об'єктів, ступінь їх небезпеки, конструктивні особливості будівель і споруд, протипожежне водопостачання, проїзди і зв'язок у районі, що обслуговується; тактичні можливості відділення, інших аварійно-рятувальних підрозділів і способи їх використання за призначенням, основи керівництва та управління силами і засобами аварійно-рятувальних підрозділів, способи та засоби боротьби з пожежами; табельну належність спеціальної техніки, устаткування, спорядження і засобів зв'язку підрозділу, права та функціональні обов'язки рятувальників при проведенні аварійно-рятувальних (пожежно-рятувальних) робіт, вимоги до рятувальників; техніку, технічні засоби та устаткування, які знаходяться на оснащенні відділення; правила та способи користування засобами індивідуального захисту; способи надання першої медичної допомоги постраждалим; правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища, розпорядок дня особового складу чергових змін; порядок дій за сигналом пожежної тривоги.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

13. ТЕХНІК З АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує аварійно-рятувальні роботи за призначенням. Приймає повідомлення від громадян про надзвичайні ситуації. Здійснює візуальний контроль за ситуацією на підконтрольній території. Виконує покладені на

нього обов'язки у складі групи розвідки, використовує в цих обставинах розвідувальне спорядження і прилади. Створює умови для швидкої і безпечної евакуації людей з осередків і зони небезпеки. Надає першу медичну допомогу потерпілим. Проводить технічне обслуговування спорядження.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту та запобігання надзвичайним ситуаціям; вимоги статутів, положень, наказів, інструкцій та інших документів, що регламентують організацію, проходження і несення служби в оперативно-рятувальних підрозділах; правила з охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, спорядження та спеціального обладнання, якими оснащений підрозділ; правила застосування засобів зв'язку, інженерно-технічного устаткування; експлуатації установок пінного, порошкового та інших способів гасіння; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання долікарської допомоги; відомості про профілактичну роботу, її завдання, особливості перевірки протипожежного стану житлових будинків та інших об'єктів; технічні характеристики та правила роботи в апаратах захисту органів дихання.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Технік з аварійно-рятувальних робіт I категорії. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Стаж роботи за професією техника з аварійно-рятувальних робіт II категорії – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Технік з аварійно-рятувальних робіт II категорії. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Стаж роботи за професією техника з аварійно-рятувальних робіт – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Технік з аварійно-рятувальних робіт. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Технік з аварійно-рятувальних робіт на наземних об'єктах.

Виконує індивідуальні та групові завдання, поставлені перед відділенням, з використанням основних, спеціальних та допоміжних автомобілів під час проведення робіт з ліквідації аварій та катастроф, рятування людей та евакуації матеріальних цінностей. У разі необхідності працює в апаратах захисту органів дихання. У разі виявлення людей, які перебувають у небезпеці, реєстрації ознак вогню чи диму у приміщеннях та в пустотах конструкцій будівлі повідомляє про це посадову особу, що очолює розвідку. Виводить людей із зони небезпеки, надає первинну допомогу потерпілим. Забезпечує подавання вогнегасних речовин безпосередньо в осередки пожежі. Під час розбирання конструкцій будівлі застосовує спеціальний інструмент. Перевіряє територію, де ліквідовано аварію чи катастрофу, і в разі виявлення нових її осередків повідомляє про це до загону і розпочинає її ліквідацію. Перевіряє наявність та утримує у

справному стані пожежно-технічне та рятувальне оснащення. Орієнтується в зонах дії та маршрутах виїздів загону, розташування особливо важливих, небезпечних об'єктів, джерел протипожежного водопостачання.

Технік з аварійно-рятувальних робіт на водних об'єктах.

Виконує індивідуальні та групові завдання, поставлені перед відділенням під час проведення робіт з ліквідації аварій та катастроф на водних об'єктах, рятування людей та евакуації матеріальних цінностей. Надає першу медичну допомогу постраждалим від нещасних випадків на воді. Проводить моніторинг навколишнього середовища у небезпечних місцях під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Визначає рівень безпеки під час виконання газонебезпечних, вибухонебезпечних робіт на плавучих засобах. Проводить профілактичний огляд, налагоджування, дрібний ремонт засобів захисту та іншого оснащення. Здійснює технічне обслуговування та ремонт аварійно-рятувальних засобів, техніки та оснащення. Вивчає плани ліквідації аварій на об'єктах, що обслуговуються.

Технік з аварійно-рятувальних робіт на гірничих виробках та інших підземних об'єктах.

Виконує індивідуальні та групові завдання, поставлені перед відділенням, під час проведення робіт з ліквідації аварій та катастроф у шахтах і на поверхневих об'єктах та територіях (в тому числі із застосуванням засобів індивідуального захисту органів дихання і спеціального оснащення). Проводить розвідування аварійних виробок та зон; рятування людей; гасіння пожеж активним способом, будівництва ізоляційних, водотривких та фільтрувальних споруд, постійних та тимчасових перемичок; дегазування гірничих виробок та відновлення вентиляційних пристроїв, відбирання проб рудникового повітря для контролю загазованості та запиленості, заміряння параметрів атмосфери в шахті; розбирання завалів при проведенні аварійно-рятувальних робіт; відновлення виробок, проведення та кріплення пошукових та рятувальних печер; доставка аварійних матеріалів та устаткування до гірничих виробок. Надає першу медичну допомогу постраждалим. Проводить профілактичний огляд, налагоджування, дрібний ремонт засобів захисту та іншого оснащення. Здійснює технічне обслуговування та ремонт аварійно-рятувальних засобів і техніки. Вивчає плани ліквідації аварій на об'єктах, що обслуговуються.

Технік з аварійно-рятувальних робіт на нафтогазових об'єктах.

Виконує індивідуальні та групові завдання, поставлені перед відділенням, під час аварій, виникнення газонафтоводо виявлень, викидів та відкритих фонтанів. Рятує людей та надає першу медичну допомогу постраждалим від нещасних випадків та отруєння шкідливими речовинами (в тому числі із застосуванням засобів індивідуального захисту органів дихання і спеціального оснащення). Виконує аварійно-рятувальні та інші невідкладні спеціальні роботи з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій при бурінні, експлуатації, випробуванні та ремонті свердловин. Виконує аварійно-відновлювальні роботи на експлуатаційних свердловинах. Проводить роботи з контролю загазованості та моніторинг навколишнього середовища в газонебезпечних місцях під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Проводить профілактичний огляд, налагоджування,

дрібний ремонт засобів захисту та іншого оснащення. Здійснює технічне обслуговування та ремонт аварійно-рятувальних засобів і техніки. Вивчає плани ліквідації аварій на об'єктах, що обслуговуються.

Технік з аварійно-рятувальних робіт (газодимозахисні роботи).

Забезпечує належний стан технічного оснащення бази газодимозахисної служби та його безпечно використання. При надходженні нових видів оснащення та техніки забезпечує проведення інструктажу серед особового складу підрозділу. Контролює стан та правильність експлуатації протигазів. Проводить перевірку та необхідний ремонт ізолюючих протигазів, які є на оснащенні підрозділу. Забезпечує створення на базі резервного комплексу протигазів та апаратів стисненого повітря, кисневих балонів, приладів для перевірки протигазів. При складних пожежах та аваріях на місці проводить контроль технічного стану протигазів, заміну кисневих балонів, апаратів стисненого повітря.

14. ТЕХНІК (СТАРШИЙ ТЕХНІК) ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує безперебійну роботу, правильну експлуатацію та ремонт засобів зв'язку. Встановлює відповідність технічних характеристик засобів зв'язку нормативним параметрам. Проводить тестові перевірки та профілактичні огляди засобів зв'язку з метою виявлення несправностей та їх ліквідації, регулювання і налагодження вимірювальних приладів. Веде технічну документацію з обліку обсягів виконаних робіт, виявлених дефектів у роботі апаратури засобів зв'язку. Забезпечує постійний контроль за технічним станом резервного електроживлення, за необхідності вживає заходів щодо резервування обладнання та ліквідації пошкоджень.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; статuti, положення, накази, інструкції та інші документи, що регламентують організацію, проходження і несення служби в аварійно-рятувальних підрозділах; нормативні документи з питань організації, експлуатації та ремонту засобів зв'язку; структурні принципів схеми та конструкцію, правила технічного обслуговування та ремонту, тактико-технічні дані засобів зв'язку; правила з охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, спеціального спорядження та спеціального обладнання, якими оснащено аварійно-рятувальний підрозділ; будову та правила застосування засобів зв'язку, аварійно-технічного обладнання, механізованого та немеханізованого інструменту; правила ведення радіообміну інформацією; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання першої медичної допомоги; загальні відомості про профілактичну роботу, її завдання.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший технік електрозв'язку. Базова або неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого

спеціаліста. Стаж роботи за професією технік електрозв'язку – не менше 1 року. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

Технік електрозв'язку. Неповна вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста або спеціальна навчально-курсозна підготовка. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

15. ФАХІВЕЦЬ З ПРОТИПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує роботи на певній ділянці одного із напрямів діяльності відповідного підрозділу пожежної охорони. Бере участь у розробленні комплексу заходів щодо забезпечення дотримання вимог державних стандартів, норм, правил, технічних регламентів, інших нормативних документів з питань пожежної безпеки під час проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення та експлуатації будівель, споруд та інших об'єктів незалежно від форм власності і видів діяльності, при розробленні та виготовленні пожежонебезпечних приладів, обладнання та іншої продукції, речовин і матеріалів; усунення причин та умов, що сприяють виникненню та поширенню пожежі, створенню у разі пожежі загрози життю і здоров'ю людей, знищенню чи пошкодженню майна, а також перешкоджають ліквідації пожеж і рятуванню людей. Взаємодіє з іншими державними органами, добровільними протипожежними об'єднаннями та формуваннями. Бере участь у прийнятті в експлуатацію будівель, споруд та інших об'єктів, а також у відведенні територій під будівництво, проведенні випробувань нових зразків пожежонебезпечних приладів, обладнання та іншої продукції, проводить експертизу (перевірку) проектної та іншої документації, а також перевірку протипожежного стану об'єктів на відповідність нормативним актам з пожежної безпеки. Бере участь у роботі щодо введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів виробничого та іншого призначення; впровадження нових технологій; передавання у виробництво зразків нових пожежонебезпечних приладів, обладнання та іншої продукції. Сприяє підвищенню кваліфікації та перепідготовці кадрів, контролює якість підготовки працівників, учнів і студентів з питань пожежної безпеки. Розроблює заходи щодо профілактики пожеж. Бере участь у розробленні комплексу заходів щодо запобігання виникненню пожеж та проведення необхідних профілактичних робіт; планових та позапланових перевірок діяльності та протипожежного стану об'єктів, які перебувають під наглядом; нарадах, семінарах та заняттях з керівниками об'єктів з питань протипожежної безпеки. Аналізує стан та якість пожежно-технічного оснащення на об'єктах, подає приписи керівництву щодо його поліпшення. На підставі даних готує звіти щодо наявності пожежно-рятувального оснащення і матеріалів оперативного призначення. Здійснює контроль за виконанням протипожежних заходів та вживає всіх заходів щодо усунення недоліків. Уточнює структури, дислокацію, диспозицію виїздів на пожежі та аварії пожежно-рятувального підрозділу у зв'язку з можливим перерозподілом сил та

засобів. Готує відповідні документи щодо нарощування зусиль підрозділу (служб) з ліквідації наслідків складних та тривалих пожеж.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань пожежної безпеки та запобігання надзвичайним ситуаціям; статутів, положень, наказів, інструкцій та інших документів, що регламентують організацію, проходження і несення служби в пожежно-рятувальних підрозділах; правила з охорони праці; характеристики пожежонебезпечних матеріалів, пожежного спорядження та спеціального обладнання, якими оснащено пожежно-рятувальні підрозділи; державні будівельні норми щодо безпеки та захисту об'єктів, конструктивні особливості будівель і споруд різного призначення; технологію ліквідації пожеж згідно з їх характеристиками та класифікаціями; вимоги до випуску установок пінного, порошкового та інших способів гасіння пожеж; засобів протипожежного водопостачання; структуру і дислокацію об'єкта, за яким здійснює протипожежний нагляд, та стан протипожежної безпеки на ньому; потенціал пожежно-рятувального підрозділу; плани реагування на пожежі та плани взаємодії сил пожежно-рятувального підрозділу (служби) з підрозділами інших міністерств і відомств; щодобовий склад і стан сил аварійно-рятувальних формувань (негайне реагування); відповідні керівні оперативні документи на випадок залучення оперативно-рятувального підрозділу до ліквідації надзвичайних ситуацій різного рівня; науково-технічні розробки та засоби гасіння пожеж, рятування і захисту людей; зразки вітчизняних та іноземних виробників протипожежних засобів та порядок надання рекомендацій з їх придбання та подальшого використання.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

16. ФАХІВЕЦЬ З РАДІАЦІЙНОГО ТА ХІМІЧНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує роботи із забезпечення радіаційного, хімічного захисту населення і територій. Бере участь у розробленні організаційно-технічних заходів щодо готовності оперативно-рятувального підрозділу до дій за призначенням в умовах радіаційного, хімічного зараження, планових та позапланових перевірок діяльності особового складу оперативно-рятувальних підрозділів та служб. Аналізує стан готовності особового складу і веде контроль за забезпеченням оперативно-рятувального підрозділу засобами індивідуального і колективного захисту, приладами радіаційної, хімічної розвідки і спеціальної обробки. Визначає потребу складає заявки на матеріально-технічні ресурси підрозділу з необхідними обґрунтуваннями, розрахунками та термінами та подає замовлення на його постачання. Готує періодичну звітність за встановленими формами та термінами щодо наявності засобів радіаційного, хімічного захисту у підрозділі. Здійснює у межах наданих повноважень контроль за належним використанням і підтримкою у стані постійної готовності засобів радіаційного, хімічного захисту. Підтримує високу професійну підготовку особового складу підрозділу,

забезпечує наявність науково-обґрунтованої і достовірної інформації щодо радіаційної і хімічної обстановки у разі аварії радіаційно і хімічно небезпечних об'єктів. Аналізує та прогнозує тенденції розвитку надзвичайної ситуації та розроблює пропозиції за цими прогнозами. Бере участь у роботі підрозділу з розроблення оперативної документації. Здійснює збір інформації про стан підпорядкованих структурних підрозділів стосовно їх готовності до дій за призначенням в умовах радіаційного, хімічного зараження. Готує відповідні документи щодо нарощування зусиль підрозділу з ліквідації наслідків складних та тривалих надзвичайних ситуацій в умовах радіаційного, хімічного зараження. Забезпечує ведення іншої службової документації згідно з установленим порядком.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти України щодо організації та координації аварійно-рятувальних робіт; види небезпеки, основні джерела радіаційної, хімічної небезпеки, які притаманні потенційно небезпечним об'єктам, характеристики небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності; структуру і дислокацію сил підрозділу оперативно-рятувальної служби; плани реагування на надзвичайні ситуації в умовах радіаційного, хімічного зараження; методи взаємодії сил підрозділу оперативно-рятувальної служби з підрозділами радіаційного, хімічного захисту інших міністерств і відомств; практику використання відповідних керівних оперативних документів на випадок залучення оперативно-рятувального підрозділу до ліквідації надзвичайних ситуацій в умовах радіаційного, хімічного зараження; вітчизняні та зарубіжні науково-технічні розробки та зразки засобів радіаційного, хімічного захисту; правила охорони праці та пожежної безпеки; основні методи роботи на комп'ютері та відповідні програмні засоби.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

17. ФАХІВЕЦЬ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує роботи на певній ділянці одного із напрямів діяльності відповідного підрозділу оперативно-рятувальної служби. Бере участь у розробленні комплексу заходів щодо забезпечення відповідного рівня готовності особового складу оперативно-рятувального підрозділу до дій за призначенням, оперативному керуванні та забезпеченні готовності професійних підрозділів, планових та позапланових перевірок діяльності особового складу оперативно-рятувальних підрозділів та служб. Аналізує стан та кількість оснащення в оперативно-рятувальних підрозділах, подає керівництву пропозиції щодо його перерозподілу між службами. Веде контроль за наявністю у підрозділах аварійно-рятувального оснащення та матеріалів оперативного призначення, що закуповуються централізовано. Здійснює відповідні розрахунки та подає замовлення на його постачання. Готує у відповідності із встановленим порядком річний звіт щодо наявності аварійно-рятувального оснащення і матеріалів оперативного

призначення у підрозділі служби. Здійснює у межах наданих повноважень контроль за функціонуванням структур оперативно-рятувального підрозділу. Готує проекти оснащення підрозділу та здійснює їх коригування. Бере участь у роботі підрозділу відповідно до режиму функціонування, що введений у державі з розроблення необхідної оперативної документації для чергування керівного складу аварійно-рятувального підрозділу, підготовки робочих місць у пунктах управління для оперативної групи підрозділу та уточнення структури, дислокації, диспозиції виїздів підрозділу на місце аварії у зв'язку з можливим перерозподілом сил та засобів на випадок припинення діяльності деяких пунктів нагляду, що обслуговуються. Здійснює збір інформації про стан підпорядкованих структур підрозділу стосовно готовності їх до дій за призначенням. Готує відповідні документи щодо нарощування зусиль підрозділу з ліквідації наслідків складних та тривалих надзвичайних ситуацій. Забезпечує ведення документації згідно з установленим порядком.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти України щодо організації та координації аварійно-рятувальних робіт; структуру і дислокацію сил підрозділу; види небезпеки, основні джерела небезпеки, які притаманні потенційно небезпечним об'єктам, характеристики небезпечних речовин, що використовуються на об'єкті господарської діяльності; плани реагування на надзвичайні ситуації; методи взаємодії сил підрозділу з підрозділами інших міністерств і відомств; щодобовий склад структур оперативно-рятувального підрозділу негайного реагування; практику використання відповідних керівних оперативних документів на випадок залучення оперативно-рятувального підрозділу до ліквідації надзвичайних ситуацій різного характеру; вітчизняні та іноземні науково-технічні розробки та зразки засобів рятування і захисту; правила з охорони праці та пожежної безпеки; основні методи роботи на комп'ютері та відповідні програмні засоби.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за фахом – не менше 2 років. Післядипломна освіта за відповідною спеціалізацією.

18. ФЕЛЬДШЕР АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює розшук постраждалих у зоні надзвичайної ситуації та транспортування їх з небезпечної зони. Надає особовому складу оперативно-рятувального підрозділу та потерпілому від надзвичайної ситуації населенню долікарську допомогу та забезпечує медичну евакуацію із зони надзвичайної ситуації. Організує взаємодію із місцевими органами охорони здоров'я з питань надання особовому складу оперативно-рятувального підрозділу амбулаторної та стаціонарної медичної допомоги в пунктах постійної дислокації та при виконанні завдань за призначенням. Здійснює навчання особового складу оперативно-рятувального підрозділу відповідно до навчальної програми підготовки з питань надання першої медичної допомоги потерпілим у надзвичайних ситуаціях. В умовах задимленого, загазованого та забрудненого повітря

організовує здійснення заходів щодо захисту організму, органів дихання та використання спеціального спорядження потерпілими. Відповідає за медичне забезпечення (медичними апаратами і устаткуванням, медично-санітарним майном) та утримання його в справному стані. Проводить комплектування і списання медичних засобів та медичного майна, лікувально-профілактичні, санітарно-гігієнічні та протиепідемічні заходи в місцях проведення аварійно-рятувальних робіт та пункті постійної дислокації з особовим складом оперативно-рятувального підрозділу. Бере участь в амбулаторному прийомі працівників підрозділу, в організації та проходженні співробітниками підрозділу щорічного профілактичного огляду. Веде документацію медичного пункту оперативно-рятувального підрозділу. За відсутності лікаря чергової зміни чергує та виконує його функціональні обов'язки.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти щодо оперативно-рятувальної служби; положення, накази, інструкції та інші документи, що регламентують організацію, проходження і несення медичної служби в оперативно-рятувальних підрозділах; вимоги нормативно-правових актів щодо взаємодії з іншими службами при ліквідації надзвичайних ситуацій; правила охорони праці під час проходження і несення служби; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання першої медичної та долікарської допомоги; епідемічну та санітарно-гігієнічну обстановку району аварії, катастрофи чи стихійного лиха; симптоматику і діагностику найбільш частих захворювань і термінальних станів; володіння прийомами реанімації, вміння надавати долікарську допомогу при травматичних пошкодженнях, кровотечі, колапсі, отруєнні, опіках, утепленні, анафілактичному шоку, відмороженні, алергічних станах; тактику персоналу при виявленні хворого, підозрілого на особливо небезпечні та небезпечні інфекційні захворювання; основи десмургії, асептики, антисептики та травматології; призначення, принципи будови, тактико-технічні характеристики та правила експлуатації санітарної та медичної техніки, приладів радіаційного, хімічного, біологічного та дозиметричного контролю та засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Неповна вища освіта за напрямом підготовки "Медицина", спеціальністю "Лікувальна справа" за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Фельдшер повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи.

Здійснює професійну діяльність під керівництвом лікаря або самостійно у складі повітряних суден авіації МНС та рятувально-парашутно-десантних груп. Надає першу медичну та долікарську допомогу. Здійснює всі види ін'єкцій. Проводить малі хірургічні операції: трахеотомію, венопункцію, видалення чужорідних тіл тощо. Застосовує прийоми реанімації, надає допомогу при травматичному пошкодженні, кровотечі, колапсі, отруєнні, утопленні, механічній асфіксії, анафілактичному шоці, опіках, відмороженні, алергічних станах. Працює з наркозо-дихальною та електронною апаратурою, що

застосовується бригадами швидкої медичної допомоги. Веде медичну документацію. Дотримується принципів медичної деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Фельдшер повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи вищої кваліфікаційної категорії. Спеціалізація за фахом "Швидка та невідкладна медична допомога". Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо). Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 10 років.

Фельдшер повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи I кваліфікаційної категорії. Спеціалізація за фахом "Швидка та невідкладна медична допомога". Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо). Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 7 років.

Фельдшер повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи II кваліфікаційної категорії. Спеціалізація за фахом "Швидка та невідкладна медична допомога". Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо). Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 5 років.

Фельдшер повітряного судна авіації МНС та рятувально-парашутно-десантної групи. Спеціалізація за фахом "Швидка та невідкладна медична допомога". Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо). Без вимог до стажу роботи.

Фельдшер з забезпечення водолазних робіт.

Здійснює професійну діяльність під керівництвом лікаря або самостійно із забезпечення водолазних робіт. Надає першу медичну та долікарську допомогу, в тому числі в умовах підвищеного тиску (в барокамері). Здійснює нагляд за станом здоров'я водолазів, а також контроль за режимом їх праці, відпочинку і харчування. Здійснює всі види ін'єкцій. Проводить малі хірургічні операції: трахеотомію, венопункцію, видалення чужорідних тіл тощо. Застосовує прийоми реанімації, надає допомогу при травматичному пошкодженні, кровотечі, колапсі, утопленні, механічній асфіксії, анафілактичному шоці, відмороженні. Працює з наркозно-дихальною та електронною апаратурою, що застосовується бригадами швидкої медичної допомоги. Веде медичну документацію. Дотримується принципів медичної деонтології. Постійно удосконалює свій професійний рівень.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Фельдшер з забезпечення водолазних робіт вищої кваліфікаційної категорії. Спеціалізація за фахом "Лікувальна справа (невідкладні стани)". Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо). Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 10 років. Мати кваліфікацію водолаза.

Фельдшер з забезпечення водолазних робіт I кваліфікаційної категорії. Спеціалізація за фахом "Лікувальна справа (невідкладні стани)". Підвищення кваліфікації

(курси удосконалення тощо). Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 7 років. Мати кваліфікацію водолаза.

Фельдшер з забезпечення водолазних робіт II кваліфікаційної категорії. Спеціалізація за фахом "Лікувальна справа (невідкладні стани)". Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо). Наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – не менше 5 років. Мати кваліфікацію водолаза.

Фельдшер з забезпечення водолазних робіт. Спеціалізація за фахом "Лікувальна справа (невідкладні стани)". Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо). Без вимог до стажу роботи. Мати кваліфікацію водолаза.

19. ЧЕРГОВИЙ ОПЕРАТИВНИЙ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує оперативне прийняття сигналів оповіщення і розпоряджень та доведення інформації до керівного складу служби. Організовує оповіщення та збір керівного складу структурних підрозділів служби згідно з інструкціями. Веде оперативний облік залучення структурних підрозділів служби до виконання аварійно-рятувальних робіт згідно з інструкцією. Надає інформацію про залучення служби до виконання оперативно-рятувальних робіт. Здійснює записи у журналі реєстрації оперативно-рятувальних робіт. Передає до структурних підрозділів служби прийняті керівництвом рішення, розпорядження і вказівки. Дотримується правил з охорони праці.

П о в и н е н з н а т и: розпорядження, накази, інструкції, нормативні та інші керівні документи, що регламентують роботу оперативно-рятувальної служби, порядок реєстрації та обліку отриманої інформації; місцезнаходження потенційно небезпечних об'єктів, що обслуговуються.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Неповна вища освіта відповідного напряму підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

20. ЧЕРГОВИЙ (СТАРШИЙ ЧЕРГОВИЙ) ОПЕРАТИВНИЙ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ (ЧАСТИНИ, ЗАГОНУ ТОЩО)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує роботу особового складу чергової зміни. Контролює його готовність до ведення дій з ліквідації аварій, катастроф та їх наслідків, утримання у справному стані аварійно-рятувальних машин спеціального призначення, устаткування, спорядження, засобів зв'язку, сигналізації, приладів та апаратури радіаційної та хімічної розвідки і дозиметричного контролю. У разі виявлення пошкоджень вживає невідкладних заходів для їх усунення. Забезпечує взаємодію з іншими аварійними службами та службами життєзабезпечення, працівниками галузевих

служб органів внутрішніх справ, представниками державних органів, громадських та інших організацій і закладів, керівниками (власниками) об'єктів під час проведення рятувальних робіт. Керує особовим складом чергової зміни під час організації та проведення аварійно-рятувальних робіт. Контролює виконання добового розпорядку чергової зміни, дотримання правил носіння встановленої форми одягу. Вносить керівництву пропозиції щодо заохочення та накладання на особовий склад стягнень. Забезпечує виконання планів робіт чергової зміни, аналізує та підсумовує результати роботи, вживає заходів для усунення недоліків. Контролює проведення технічного обслуговування спеціального обладнання та іншої техніки підрозділу. Забезпечує безпеку особового складу та збереження спеціального обладнання та техніки. Контролює виконання особовим складом чергової зміни правил з охорони праці та особистої гігієни.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з організації аварійно-рятувальних робіт, вимоги законодавства України з питань цивільного захисту, статuti, положення, накази, інструкції та інші документи, що регламентують організацію, проходження і несення служби в аварійно-рятувальних підрозділах; правила з охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, спорядження та спеціального обладнання, якими оснащено загін; технологію ліквідації аварій та катастроф згідно з їх характеристиками та класифікацією; правила застосування засобів зв'язку, експлуатації аварійно-рятувального обладнання; порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання долікарської допомоги; відомості про профілактичну роботу, її завдання, особливості перевірки протиаварійного стану об'єктів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Старший черговий оперативний аварійно-рятувального підрозділу. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Стаж роботи за професією чергового оперативного аварійно-рятувального підрозділу – не менше 3 років. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

Черговий оперативний аварійно-рятувального підрозділу. Базова вища освіта відповідного напрямку підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Без вимог до стажу роботи. Післядипломна освіта у сфері цивільного захисту.

ТЕХНІЧНІ СЛУЖБОВЦІ

1. РАДІОТЕЛЕФОНІСТ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ (ЧАСТИНИ, ЗАГОНУ ТА ІН.)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Приймає, реєструє та передає інформацію, що надходить до пункту зв'язку. У разі отримання повідомлення про надзвичайну ситуацію (пожежу) подає відповідні сигнали, оформляє документи на виїзд спеціальних (пожежних) автомобілів та повідомляє оперативному черговому (начальнику караулу) додаткові відомості про надзвичайну ситуацію (пожежу). Підтримує постійний зв'язок з оперативним черговим (караулом), оперативною групою, що знаходиться на місці виконання завдання. Інформує у встановленому порядку про виникнення надзвичайної ситуації (пожежі) та хід її ліквідації відповідних посадових осіб, виконує розпорядження керівника ліквідації надзвичайної ситуації (гасіння пожежі). У разі отримання повідомлення про закриття проїздів, несправності протипожежного водопостачання, зв'язку та інші зміни оперативної обстановки вживає заходів у встановленому порядку. Перевіряє роботу засобів зв'язку пункту зв'язку частини, вживає заходів щодо усунення виявлених несправностей. Веде службові документи пункту зв'язку підрозділу, забезпечує зв'язок з аварійно-рятувальними підрозділами населеного пункту, за необхідністю передає інформацію щодо їх виїзду до району надзвичайної ситуації (пожежі, аварії, стихійного лиха). Здійснює експлуатацію засобів зв'язку та сигналізації відповідно до вимог інструкцій та інших документів. Утримує у чистоті та порядку приміщення пункту зв'язку частини, майно та засоби зв'язку.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту; нормативні та керівні документи, що регламентують організацію зв'язку у сфері цивільного захисту та автоматизованих систем оперативного управління аварійно-рятувальними та пожежними підрозділами; порядок використання засобів зв'язку; порядок несення караульної служби у підрозділі; тактику ліквідації надзвичайних ситуацій (гасіння пожеж); правила з охорони праці під час несення служби, роботи та обслуговування засобів зв'язку; оперативно-тактичну характеристику району виїзду, потенційно небезпечні об'єкти, мережу протипожежного водопостачання; тактико-технічні характеристики засобів зв'язку, обчислювальної техніки, якою оснащено пункт зв'язку; тактико-технічні характеристики спеціальної та протипожежної техніки; службово-інформаційні документи пункту зв'язку частини, порядок їх заповнення та використання; порядок і зміст дій після надходження встановлених сигналів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та спеціальна навчально-курсозна підготовка. Без вимог до стажу роботи.

РОБІТНИКИ

1. ВОДІЙ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ (СПЕЦІАЛЬНІ АВТОМОБІЛІ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує зберігання, належний технічний стан, постійну готовність та безперебійну роботу закріпленої техніки в надзвичайних умовах. Дотримується правил дорожнього руху, правил особливостей перевезень вантажів, пасажирів та багажу на спеціальному автомобілі за різних дорожніх умов. Керує спеціальним устаткуванням, а також засобами зв'язку, які встановлені на спеціальному автомобілі. Перевіряє технічний стан та виконує технічне обслуговування закріпленої техніки. Виконує правила зберігання та порядок використання паливно-мастильних матеріалів. Доповідає командирів відділення про технічні несправності закріпленої техніки та здійснює заходи щодо їх усунення. Заправляє спеціальний автомобіль паливом та іншими експлуатаційними матеріалами. Надає долікарську допомогу потерпілим під час дорожньо-транспортної події

П о в и н е н з н а т и: правила дорожнього руху; правила охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальних автомобілів, пожежного спорядження та спеціального устаткування, якими оснащено оперативно-рятувальний підрозділ; облікову документацію на автомобілях; правила застосування засобів зв'язку, пожежно-технічного оснащення; експлуатацію установок пінного, порошкового та інших способів гасіння; засоби та умови протипожежного водопостачання; порядок дій за сигналом пожежної тривоги; порядок та засоби надання долікарської допомоги; район виїзду підрозділу; джерела водопостачання.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Безперервний водійський стаж – не менше 3 років. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Спеціальна учбово-курсозна підготовка. Наявність водійського посвідчення категорій В, С.

2. ДОЗИМЕТРИСТ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує належний стан закріпленого спеціального устаткування, приладів радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричного і газоаналітичного контролю та спостереження, засобів індивідуального захисту, спецобробки, зв'язку та переговорних пристроїв. Визначає зони радіаційного (хімічного) зараження у т.ч. із застосуванням навігаційної апаратури (компас, гірокомпас тощо) та наносить їх на мапу місцевості. Проводить технічне обслуговування приладів, апаратури засобів індивідуального захисту та спеціального устаткування. Проводить санітарну обробку особового складу, дегазацію, дезинфекцію та дезинсекцію одягу, устаткування та техніки. Виконує першочергові аварійно-рятувальні роботи, локалізацію і ліквідацію

джерел радіаційного і хімічного впливу та гасіння пожеж на зараженій території. Надає долікарську допомогу потерпілим.

П о в и н е н з н а т и: законодавство України у сфері цивільного захисту; положення, накази, інструкції та інші документи, що регламентують організацію, проходження і несення служби в оперативно-рятувальних підрозділах; правила охорони праці під час проходження і несення служби; тактико-технічні характеристики спеціальної техніки, спорядження та спеціального обладнання, якими оснащено підрозділ; технології ліквідації надзвичайних ситуацій за їх характеристиками та класифікаціями; завдання і можливості ланки (відділення), основні види, властивості, джерела і вражаючі фактори радіоактивних випромінювань та сильнодіючих отруйних речовин; технічні характеристики, будову, принципи дії і правила роботи з наявними приладами радіаційної і хімічної розвідки, дозиметричного і газоаналітичного контролю, засобів індивідуального захисту і спецобробки; особисті правила роботи у зонах зараження радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами при проведенні аварійно-рятувальних робіт в умовах аварій, катастроф, стихійних лих, пожеж; правила безпеки при роботі з наявними приладами та заходи радіаційної і хімічної безпеки при виконанні аварійно-рятувальних робіт; правила застосування засобів зв'язку, аварійно-рятувального обладнання та його експлуатації; сигнали та порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію; порядок та засоби надання долікарської допомоги.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Без вимог до стажу роботи. Підвищення кваліфікації.

3. КІНОЛОГ (РЯТУВАЛЬНІ РОБОТИ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує пошуково-рятувальні роботи в зонах надзвичайної ситуації за допомогою спеціально підготовлених собак. У межах своєї компетенції здійснює координацію роботи рятувальників. Підтримує постійний зв'язок з керівником аварійно-рятувальних робіт. Здійснює догляд за службовими собаками та забезпечує їх усім необхідним. Проводить систематичні тренування службових собак з метою набуття ними пошуково-рятувальних навичок. Проводить селекцію та професійний відбір собак для навчання пошуково-рятувальним діям. Надає долікарську допомогу постраждалим, а у разі необхідності – ветеринарну допомогу собаці. Використовує засоби сигналізації (ракети, дими, фальшфейери тощо). Складає та оформлює звітні документи (картки виявлення постраждалих, звіти та ін.).

П о в и н е н з н а т и: основи безпечної життєдіяльності рятувальника та службової собаки в умовах надзвичайної ситуації; заходи надання долікарської допомоги та першої ветеринарної допомоги; техніку безпечних дій собаки під час роботи засобів механізації; основи зооінженерії та ветеринарії; методику і техніку підготовки собак пошуково-рятувальної служби; завдання, систему, структуру, сили, засоби пошуково-рятувальних робіт; взаємодію між державними та недержавними організаціями; методику

та тактику застосування собак пошуково-рятувальної служби під час рятувальних робіт у різних умовах; правила підготовки майданчика для приймання вертольотів, міжнародні сигнали, які застосовуються авіаційними засобами рятування та доставки; правила транспортування собак пошуково-рятувальної служби засобами транспорту (автомобільним, водним, повітряним тощо).

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Без вимог до стажу роботи. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Дозвіл роботи з собаками.

4. КОНТРОЛЕР НА КОНТРОЛЬНО-ПРОПУСКНОМУ ПУНКТІ (СЛУЖБА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Оформляє і видає відповідно до встановленого порядку тимчасові перепустки, перевіряє пропускні документи, які надають право проходу (виходу) або в'їзду (виїзду) на територію закладу. Забезпечує виконання встановлених правил закриття (відкриття) об'єкта. Охороняє приміщення, майно, матеріальні цінності, що перебувають у межах контрольно-пропускного пункту. Пропускає і випускає працівників об'єкта, відвідувачів, автомобільний та інші види транспорту з території об'єкта в порядку і за зразками документів, затверджених власником об'єкта або уповноваженим ним органом згідно із встановленим пропускним режимом. Звіряє дані супровідних документів, виявляє належність поданих особистих документів особі пред'явника. Здійснює періодичний контроль справності сигналізаційних пристроїв, засобів зв'язку, контрольно-спостережних приладів та освітлення. Реєструє у журналах або інших формах документів і веде облік отриманих, виданих, повернутих і незаповнених бланків і перепусток, складає щоденні звіти та готує необхідні довідки, пов'язані з оформленням пропускних документів. Контролює виконання розпорядку дня і керує поданням встановлених сигналів. Здійснює оперативний зв'язок між структурними підрозділами. Виконує правила охорони праці.

П о в и н е н з н а т и: постанови, розпорядження, накази, положення, інструкції, нормативні та інші керівні документи, що регламентують пропускний режим та охорону приміщень та території закладу, установи, підприємства; структуру установи та режим роботи її служб; правила внутрішнього трудового розпорядку; порядок одержання, обліку і зберігання перепусток; форми службових документів щодо організації пропускного режиму та охорони приміщень; правила експлуатації засобів зв'язку; основи організації роботи чергової частини.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Без вимог до стажу роботи. Підвищення кваліфікації.

5. КОМАНДИР ВІДДІЛЕННЯ ГІРНИЧОРЯТУВАЛЬНОГО (АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО) ПІДРОЗДІЛУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує і здійснює підготовку особового складу відділення до дій за призначенням. Забезпечує участь відділення в аварійно-рятувальних та інших невідкладних роботах (розвідка аварійних виробок і зон, гасіння пожеж, розбирання завалів, пошук, захист і рятування людей тощо) під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на гірничих виробках та інших підземних об'єктах, що обслуговуються. Надає долікарську допомогу потерпілим у разі нещасних випадків. Забезпечує і виконує роботи, що потребують використання ізолюючих дихальних апаратів і спеціального спорядження під час ліквідації наслідків аварії з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці (під впливом сильнодіючих отруйних речовин, задимленості, загазованості, підвищення температур) у гірничих виробках та на інших підземних об'єктах. Забезпечує та виконує на підземних об'єктах виробничо-профілактичні роботи: обстеження діючих виробок з метою їх вивчення, перевірка стану запасних виходів і справність засобів протипожежного захисту; ремонт і зарядження вогнегасників; відбір проб; заміряння кількості повітря під час випробування вентиляційних режимів, тощо; аналіз складу і рівня запиленості рудникового повітря під час міжаварійного і аварійного періоду. Проводить перевірку справності, налагоджування приладів, обладнання, апаратури і оснащення та підтримує їх у готовності до застосування. Бере участь у тактичних навчаннях, планових тренуваннях із застосуванням газотеплозахисних засобів на підземних об'єктах, що обслуговуються, у теплодимокамері із застосуванням ізолюючих дихальних апаратів, на тренажерах для відпрацювання прийомів рятування людей, способів і варіантних методів ліквідації аварій на підземних об'єктах. Бере участь в збиранні, транспортуванні та знешкодженні шкідливих та отруйних речовин. Забезпечує дотримання заходів з охорони праці та пожежної безпеки в підрозділі.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту та запобігання надзвичайним ситуаціям; вимоги наказів, статутів та інших документів, що регламентують питання організації роботи гірничорятувальної служби, взаємодії з іншими службами під час ліквідації аварій та наслідків надзвичайних ситуацій. Призначення, принципи будови, тактико-технічні характеристики та правила експлуатації основної аварійно-рятувальної техніки, устаткування та аварійно-рятувального інструменту. Правила експлуатації, перевірки та користування киснево-дихальною, теплозахисною та оживляючою апаратурою, принцип дії та порядок використання необхідної контрольно-вимірювальної апаратури, оперативного зв'язку та іншого гірничорятувального оснащення. Способи ліквідації аварій та заходи безпеки при цьому; прийоми надання першої медичної допомоги потерпілим (в тому числі в загазованій атмосфері) та їх евакуації; плани ліквідації аварій обслуговуваних об'єктів, місце знаходження засобів протипожежного захисту та порядок їх застосування; схеми вентиляції, характеристику і специфіку виробок обслуговуваних шахт, оптимальні

маршрути пересування в шахті; правила з охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за фахом – не менше 2 років. Підвищення кваліфікації.

6. КОМАНДИР ВІДДІЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Організовує та керує роботою працівників відділення стосовно виконання індивідуальних та групових завдань з використанням основних та спеціальних пожежних автомобілів під час проведення робіт із гасіння пожеж, рятування людей та евакуації матеріальних цінностей. Здійснює виконання обов'язків чергового по караулу, організовує службу внутрішнього наряду чергового караулу. Забезпечує приймання повідомлень від громадян щодо пожеж, аварій, стихійних лих. Контролює стан протипожежної безпеки, дотримання правил охорони праці під час несення караульної служби та виконання дій за призначенням. Організовує та проводить інструктажі серед осіб чергового караулу, які призначені на пости і в дозори. Стежить за зовнішнім виглядом особового складу відділення та підтриманням порядку в службових приміщеннях частини. Керує діями особового складу відділення у разі подавання сигналу пожежної тривоги та виїзду на пожежу (заняття). Керує гасінням пожежі до прибуття старшого начальника. Забезпечує виконання наказів керівника гасіння пожежі, організовує роботу особового складу відділення, несе відповідальність за його дії, контролює дотримання вимог безпеки праці під час виконання робіт. Виконує покладені на нього обов'язки як керівник ланки, так і у складі групи розвідки пожежі. Організовує та проводить роботи з евакуації людей з осередків і зони пожежі. Забезпечує надання долікарської допомоги потерпілим під час пожежі. Визначає вирішальний напрямок дій під час виконання обов'язків керівника гасіння пожежі, приймає рішення, віддає накази, розпорядження підлеглим. Організовує використання в роботі радіозасобів та переговорних пристроїв, підтримує зв'язок зі своїм безпосереднім начальником, доповідає йому про зміни обстановки на відповідній ділянці роботи. У разі виявлення нових осередків пожежі, ознак вогню чи диму, повідомляє про це безпосередньому начальнику, організовує їх ліквідацію силами особового складу відділення. Забезпечує надання допомоги начальнику караулу в організації та проведенні стажування змінного складу навчального закладу. Перевіряє наявність і справність пожежно-технічного оснащення пожежного автомобіля, проводить його контрольний огляд та силами відділення організовує технічне обслуговування. Здійснює під час заступання на чергування перевірку стану справності пожежно-технічного оснащення (драбин, рятувальних мотузок тощо), призначеного для роботи на висотах та рятування людей. Бере участь у пожежно-тактичних заняттях та навчаннях, керує роботою відділення під час їх проведення. Організовує та проводить заняття зі стрійової підготовки з особовим складом відділення.

Проводить індивідуальну виховну роботу з особовим складом щодо дотримання внутрішнього розпорядку та дисципліни.

П о в и н е н з н а т и: закони, постанови, укази, накази, статuti, що регламентують організацію та проходження служби у підрозділах цивільного захисту; порядок організації та несення гарнізонної та караульної служби, стажування змінного складу навчального закладу; організацію професійної підготовки особового складу та методикy проведення занять; правила з безпеки праці; обов'язки посадових осіб караулу та осіб внутрішнього наряду караулу; порядок допуску сторонніх осіб до приміщень пожежно-рятувальної частини, дії відділення та всього особового складу за сигналом пожежної тривоги, особливості організації служби у пожежних частинах, що охороняють об'єкти на договірних засадах; обов'язки постових та дозорних і порядок перевірки караульної служби; район виїзду пожежно-рятувальної частини; тактико-технічні характеристики пожежних машин, устаткування та спеціального обладнання, якими оснащено підрозділи, порядок і терміни їх обслуговування та випробування; тактичні можливості пожежного відділення на основних і спеціальних пожежних машинах, порядок їх взаємодії під час гасіння пожеж; організацію та тактику гасіння пожеж, особливості гасіння пожеж та ведення дій на об'єктах різних форм власності; будову, правила утримання та експлуатації джерел протипожежного водопостачання, особливості їх експлуатації у зимовий період, порядок проведення перевірки водопровідних мереж на водовіддачу; правила ведення радіообміну; будову, технічні характеристики апаратів захисту органів дихання та правила роботи в них; правила роботи з приладами хімічної розвідки та дозиметричного контролю.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за фахом – не менше 2 років. Підвищення кваліфікації.

7. КОМАНДИР ВІДДІЛЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює з використанням сучасної табельної техніки у складі підрозділу виконання заходів щодо проведення пошуково-рятувальних та аварійно-відновлювальних (пожежно-рятувальних) робіт при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру із застосуванням основних положень концепції захисту населення і територій. Забезпечує участь відділення (у межах його тактико-технічних можливостей) у проведенні аварійно-рятувальних (пожежно-рятувальних) робіт у районі виникнення надзвичайної ситуації. Організовує і здійснює підготовку особового складу відділення до дій за призначенням. Забезпечує правильне утримання та зберігання штатної техніки та устаткування.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту та запобігання надзвичайним ситуаціям; статuti, розпорядження та

накази, методичні, нормативні та інші керівні матеріали, які регламентують функціонування оперативно-рятувальних підрозділів; способи та засоби локалізації та ліквідації пожеж; права та функціональні обов'язки рятувальників під час проведення аварійно-рятувальних (пожежно-рятувальних) робіт, вимоги до рятувальників; техніку, інженерно-технічне устаткування, які знаходяться на оснащенні відділення; правила та способи користування засобами індивідуального захисту; способи надання долікарської допомоги постраждалим; правила охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та охорони навколишнього середовища.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за фахом – не менше 1 року. Підвищення кваліфікації.

8. КОМАНДИР ВІДДІЛЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ПРОТИФОНТАННОЇ СЛУЖБИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує участь відділення у межах його тактико-технічних можливостей у проведенні аварійно-рятувальних робіт, робіт з ліквідації газонафтоводопроявлень, відкритих нафтових і газових фонтанів, під час рятування людей, що знаходяться в зоні аварійно-рятувальних робіт, під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Надає долікарську допомогу потерпілим у разі нещасних випадків. Проводить моніторинг навколишнього середовища в газонебезпечних місцях. Визначає рівень небезпеки та здійснює виконання газо- і вибухонебезпечних та вогневих робіт, робіт в закритих просторах, інших невідкладних робіт, що потребують використання ізолюючих дихальних апаратів і спеціального спорядження. Бере участь у відновлювальних роботах на свердловинах. Здійснює монтаж (демонтаж), налагоджування, ремонт та випробування противикидного устаткування. Проводить перевірку справності, налагоджування аварійно-рятувальної техніки, спорядження, приладів, устаткування, інструментів, засобів індивідуального та колективного захисту, засобів зв'язку, сигналізації, іншого оснащення та підтримує їх у готовності до застосування. Бере участь у тренуваннях у теплдимокамері із застосуванням ізолюючих дихальних апаратів, в навчаннях на учбових полігонах з відпрацюванням прийомів рятування людей, взаємодії з іншими респіраторниками пособів і методів ліквідації відкритих фонтанів та інших аварій. Бере участь у проведенні вантажно-розвантажувальних робіт, стропуванні, переміщенні вантажів ручним способом та з використанням вантажопідіймальних машин і механізмів; у роботах з застосуванням ручного, пневматичного, гідравлічного та електрифікованого інструментів; на висоті, у земляних роботах, монтажі (демонтажі) польового трубопроводу. Забезпечує участь відділення у гасінні лісових пожеж та пожеж на торфовищах, у розбиранні конструкцій, завалів, природних перешкод, укріпленні або руйнуванні нестійких будівельних, технологічних конструкцій тощо, у санітарній та

спеціальній обробці техніки, будівель, споруд, технологічного обладнання тощо. Бере участь в збиранні, транспортуванні та знешкодженні шкідливих та отруйних речовин.

П о в и н е н з н а т и: положення, статuti та інші нормативно-правові документи, що регламентують безпечне проведення робіт з ліквідації газонафтоводопроявлень, відкритих газових і нафтових фонтанів, аварійно-рятувальних і невідкладних робіт та ліквідацію інших надзвичайних ситуацій. Вимоги пожежної безпеки та виробничої санітарії. Призначення, будову, принцип роботи та порядок застосування устаткування, механізмів, техніки, інструменту, пристроїв, аварійно-рятувального спорядження, засобів індивідуального і колективного захисту, та вимоги безпеки під час їх використання. Шкідливі та небезпечні фактори, які діють на людей, при ліквідації надзвичайних ситуацій та виконанні невідкладних робіт. Властивості основних пожежовибухонебезпечних, шкідливих та отруйних речовин, склад і властивості газів, конденсату, нафти, їх дію на організм людини, гранично-допустимі концентрації газів та парів небезпечних речовин. Призначення, будову, принципи роботи, порядок застосування приладів радіаційного, хімічного та дозиметричного контролю. Основні конструктивні елементи бурової установки та технологічних установок нафтогазопромислового комплексу. Способи надання долікарської допомоги потерпілим.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за фахом – не менше 2 років. Підвищення кваліфікації.

9. КОМАНДИР ВІДДІЛЕННЯ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Здійснює та координує готовність підлеглих відділення щодо виконання поставлених перед ними завдань. Керує діями підлеглих у разі сигналу пожежної тривоги та виїзду на пожежу, під час виконання робіт із гасіння пожеж, рятування людей та евакуації матеріальних цінностей до прибуття на місце пожежі старшого начальника. Організовує виконання наказів вищого керівника щодо пожежогасіння, стежить за дотриманням особовим складом правил безпеки під час виконання робіт. Контролює підлеглих у разі виконання ними робіт в апаратах захисту органів дихання. Організовує та проводить роботи з евакуації людей з осередків і зони пожежі, повідомивши про це безпосереднього начальника. Забезпечує надання долікарської допомоги потерпілим. Оцінює під час виконання обов'язків керівника гасіння пожежі обстановку за зовнішніми ознаками та за даними розвідки. Визначає вирішальний напрямок дій, приймає рішення та віддає накази, розпорядження підлеглим відділення щодо гасіння пожежі. Організовує використання спеціальних агрегатів та пожежних автомобілів разом із засобами зв'язку та переговорними пристроями. Підтримує зв'язок зі своїм начальником, доповідає йому про зміни обстановки на закріпленій дільниці пожежогасіння, самостійно приймає управлінські рішення в разі виникнення непередбачуваних та критичних ситуацій. Виконує обов'язки чергового по караулу,

перевіряє несення служби постовими, дозорними та особами внутрішнього наряду караулу, проводить інструктажі осіб чергового караулу, які призначені на пости і в дозори. Приймає повідомлення від громадян про пожежу, аварію, стихійне лихо. Контролює стан протипожежного режиму, дотримання вимог безпеки під час несення караульної служби та виконанні оперативних дій. Забезпечує дотримання особовим складом відділення правил носіння форменого одягу та підтриманням порядку у службових і побутових приміщеннях частини. Перевіряє наявність і справність пожежно-технічного оснащення на закріпленій дільниці роботи, проводить його контрольний огляд та технічне обслуговування. Особисто під час заступання на чергування перевіряє справність пожежного устаткування. Бере участь у пожежно-тактичних заняттях та навчаннях, керує роботою відділення під час їх проведення. Організовує та проводить заняття з пожежно-стройової підготовки з підлеглими відділення. Несе відповідальність за стан роботи з новопризначеними на посади працівниками.

П о в и н е н з н а т и: закони, постанови, укази, накази, статuti, що регламентують організацію та проходження служби у підрозділах цивільного захисту; порядок організації та несення караульної служби; район виїзду частини, розташування важливих і пожежонебезпечних об'єктів, їх пожежну небезпеку, конструктивні особливості будівель і споруд, протипожежне водопостачання, проїзди та зв'язок у районі, що обслуговується; методи управління силами та засобами пожежного підрозділу; табельну належність протипожежної техніки, пожежного устаткування, спорядження та засобів зв'язку частини; порядок складання, заповнення, ведення і контролю документів за формами оперативно-службової діяльності; властивості вогнегасних речовин; організацію та розрахунок подавання вогнегасних засобів, речовин; основи розрахунку сил і засобів для гасіння пожеж; особливості пожеж та їх гасіння у будинках різного призначення, на основних об'єктах господарської діяльності; організацію служби караулу пожежно-рятувальної частини; вражаючі чинники зброї масового знищення, методи ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф; порядок дій за сигналом пожежної тривоги; засоби та порядок надання долікарської допомоги; порядок технічного обслуговування, ремонту і випробовування протипожежної техніки, пожежного устаткування і засобів зв'язку.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за фахом – не менше 1 року. Підвищення кваліфікації.

10. КОМАНДИР ПУНКТУ (ГАЗОРЯТУВАЛЬНОГО, ГІРНИЧОРЯТУВАЛЬНОГО, ПІДЗЕМНОГО, АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО, ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОГО)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує підтримання постійної готовності пункту, виконання планових заходів і розпорядку дня. Організовує та перевіряє несення служби особовим складом пункту, обслуговування аварійно-рятувальної техніки. Забезпечує дотримання заходів з охорони праці та пожежної безпеки в підрозділі.

Розробляє та веде оперативно-службову і облікову документацію пункту, готує звітні матеріали. Організовує розробку, коригування та відпрацювання оперативних документів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Аналізує стан служби та підготовки в підрозділі, планує заходи щодо їх покращення. Складає навчально-методичні документи для проведення занять та проводить їх. Організовує забезпечення особового складу спеціальним одягом та спорядженням. Здійснює контроль за експлуатацією, технічним станом і випробуванням аварійно-рятувальної техніки, устаткування, засобів зв'язку підрозділу. Працює в апаратах захисту органів дихання і зору та проводить їх перевірку. Керує діями особового складу під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Взаємодіє з іншими службами під час ліквідації наслідків аварій та стихійного лиха. Забезпечує контроль за дотриманням особовим складом правил безпеки під час аварійно-рятувальних (пожежно-рятувальних) робіт, навчань, занять та інших робіт. Надає долікарську допомогу потерпілим. Проводить виховну роботу серед особового складу пункту. Організовує дії особового складу підрозділу за сигналами про надзвичайну ситуацію.

П о в и н е н з н а т и: закони та інші нормативно-правові акти з питань цивільного захисту та запобігання надзвичайним ситуаціям; вимоги наказів, статутів та інших документів, що регламентують питання організації роботи щодо попередження та гасіння пожеж, експлуатації аварійно-рятувальної, протипожежної техніки; норми та правила з пожежної, техногенної та екологічної безпеки; порядок організації пожежогасіння на об'єктах і в населених пунктах; дислокацію сил та засобів оперативно-рятувальної служби, методи ведення дій під час ліквідації пожеж, наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха, проведенні аварійно-рятувальних робіт; вимоги безпеки, методичку перевірки працездатності систем протипожежної автоматики, внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання, порядок дій за сигналами про надзвичайну ситуацію та місця зосередження техніки і особового складу.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за фахом – не менше 2 років. Підвищення кваліфікації.

11. МАШИНІСТ АВТОПІДІЙМАЧА (АВТОДРАБИНИ) ПОЖЕЖНОГО (ПЕРЕСУВНОГО)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує належний технічний стан закріпленої техніки, постійну її готовність до застосування за призначенням. Здійснює контроль за технічним станом підймальних агрегатів, проводить їх технічне обслуговування і ремонт відповідно до термінів експлуатації та обсягу робіт. Перевіряє технічний стан систем і агрегатів підймальної машини під час заступання на чергування. Керує автопідіймачем чи автодрабиною пожежною пересувною під час рятування людей з верхніх поверхів будівель та споруд, подачі вогнегасних речовин на висоту, підняття та

переміщення вантажів. Використовує тактико-технічні можливості пожежного автопідіймача (автодрабини) в залежності від погодних умов. Дотримується вимог безпеки праці при виконанні рухів та маневруванні підйимального обладнання під час проведення аварійно-рятувальних робіт (навчань), технічного обслуговування і ремонту. Виконує інструкцію та правила експлуатації пожежного автопідіймача (автодрабини).

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти та нормативні галузеві документи, що регламентують організацію несення караульної служби в пожежно-рятувальних підрозділах; матеріальну частину, технічні можливості та правила експлуатації закріпленої за ним пожежного автопідіймача (автодрабини); принцип роботи підйимальної машини, комутаційну схему підймання-опускання, гідравлічно-механічну систему, конструкцію канатів та правила догляду за ними; порядок дій під час виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт; організацію й тактику дій з використанням пожежного автопідіймача (автодрабини); правила охорони праці; порядок роботи з підйимальним агрегатом під час виникнення несправностей та дії щодо негайного їх усунення; правила роботи з пожежним та спеціальним устаткуванням, яким оснащено пожежний автопідіймач (автодрабина); порядок та строки технічного обслуговування і випробування спеціальних агрегатів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня “кваліфікований робітник” за відповідною робітничою професією. Безперервний водійський стаж – не менше 3 років. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Наявність водійського посвідчення відповідних категорій.

12. МАШИНІСТ НАСОСНИХ УСТАНОВОК ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОГО ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Відповідає за належний технічний стан насосної установки її готовність до застосування за призначенням. Керує насосною установкою пожежно-рятувального транспортного засобу під час забору води з відкритих вододжерел, пожежних гідрантів, водоймищ та подачі вогнегасних речовин до осередку пожежі. Здійснює перевірку технічного стану систем і агрегатів насосної установки під час заступання на чергування, проводить технічне обслуговування машини, якою керує. Дотримується вимог безпеки праці під час розгортання, забору води, проведення технічного обслуговування та ремонту насосної установки. Веде облікову та звітну документацію щодо експлуатації насосної установки.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти та нормативні документи, що регламентують організацію несення караульної служби в пожежно-рятувальних підрозділах; призначення, технічні можливості, принцип роботи, будову насосної установки; правила забору, та подачі вогнегасних речовин, регулювання режиму роботи і зупинки насосної установки з дотриманням вимог безпеки праці; порядок застосування

пожежного устаткування та спеціального обладнання, яким оснащено пожежно-рятувальний транспортний засіб; строки та порядок проведення технічного обслуговування насосної установки та автономного силового агрегату; порядок ведення облікової та звітної документації; норми витрат паливно-мастильних матеріалів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня “кваліфікований робітник” за відповідною робітничою професією. Безперервний водійський стаж – не менше 3 років. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Наявність водійського посвідчення відповідних категорій.

13. МАШИНІСТ НАСОСНОЇ СТАНЦІЇ ПОЖЕЖНОЇ ПЕРЕСУВНОЇ

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Забезпечує належний технічний стан насосної станції, постійну її готовність до застосування за призначенням. Керує насосною станцією пожежною пересувною під час забору води з відкритих вододжерел та подачі її на великі відстані для забезпечення роботи пожежних автоцистерн та лафетних стволів. Здійснює перевірку технічного стану автономного силового агрегату та відцентрового насосу під час заступання на чергування, проводить технічне обслуговування, веде обліково-звітну документацію щодо експлуатації насосної станції. Дотримується правил безпеки праці під час експлуатації автономного силового агрегату, розгортання, забору води, проведення технічного обслуговування та ремонту. Виконує правила зберігання та дотримується порядку використання паливно-мастильних матеріалів.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти та нормативні галузеві документи, що регламентують організацію несення караульної служби в пожежно-рятувальних підрозділах; матеріальну частину, технічні можливості та правила експлуатації насосної станції; призначення, принцип роботи, будову відцентрового насосу, автономного силового агрегату, його систем та додаткового устаткування насосної станції; тактико-технічні можливості, правила запуску, регулювання режиму роботи і зупинки автономного силового агрегату та відцентрового насосу; строки та порядок проведення технічного обслуговування автономного силового агрегату і насосної станції; порядок ведення облікової документації; норми витрат вогнегасних та паливно-мастильних матеріалів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня “кваліфікований робітник” за відповідною робітничою професією. Безперервний водійський стаж – не менше 3 років. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Наявність водійського посвідчення відповідних категорій.

14. НАБИРАЧ ПРОБ У ШАХТІ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Відбирає проби рудникового повітря в гірничих виробках на загазованість та запиленість, доставляє їх у лабораторію для проведення експрес-аналізу. Доповідає керівництву шахти та командирові взводу про всі виявлені порушення правил і норм охорони праці. Утримує закріплене майно і контрольно-вимірювальну апаратуру у справному стані та чистоті.

П о в и н е н з н а т и: схеми вентиляції, характеристику і специфіку виробок обслуговуваних шахт, оптимальні маршрути пересування в шахті; способи і методи відбирання проб рудникового повітря на вміст шкідливих газів та пилу; використовуване лабораторне обладнання, принцип дії та порядок використання необхідної контрольно-вимірювальної апаратури; правила охорони праці, промислової санітарії та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна або базова загальна середня освіта. Професійна підготовка безпосередньо на виробництві. Без вимог до стажу роботи.

15. НАЧАЛЬНИК ГРУПИ ГІРСЬКОЇ ПОШУКОВО-РЯТУВАЛЬНОЇ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Забезпечує підтримання постійної готовності групи, пункту, виконання планових заходів і розпорядку дня. Організовує та перевіряє готовність особового складу групи, пункту до дій за призначенням, обслуговування рятувальної техніки та використання спеціального спорядження. Забезпечує дотримання заходів з охорони праці та пожежної безпеки в підрозділі. Розробляє та веде оперативно-службову і облікову документацію групи, пункту, готує звітні матеріали. Організовує розробку, коригування та відпрацювання оперативних документів щодо ліквідації надзвичайних ситуацій. Аналізує стан служби та підготовки в підрозділі, планує заходи щодо їх покращення. Складає навчально-методичні документи для проведення занять та проводить їх. Організовує забезпечення особового складу спеціальним одягом та спорядженням. Керує діями особового складу під час ліквідації надзвичайних ситуацій в зоні відповідальності, при необхідності, взаємодіє з іншими підрозділами та службами. Забезпечує організацію та виконання профілактичних робіт з запобігання виникнення та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій на об'єктах туристичних відвідувань, у місцях масового відпочинку людей, активної туристичної діяльності в гірських, лісових та спелеологічних районах в зоні відповідальності. Забезпечує контроль за дотриманням особовим складом правил безпеки під час пошукових (аварійно-рятувальних) робіт на різних формах рельєфу, при різних кліматичних та метеумовах. Надає долікарську допомогу постраждалим. Проводить виховну роботу серед особового складу пункту.

П о в и н е н з н а т и: нормативно-правові акти та документи що регламентують діяльність аварійно-рятувальних служб; основні положення законодавства України з питань безпеки в туризмі; вимоги наказів, статутів та інших документів щодо організації пошукових (аварійно-рятувальних) робіт при виникненні надзвичайної ситуації,

організації профілактичної роботи; досконало знати зону відповідальності пункту, особливості рельєфу та небезпек; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня “кваліфікований робітник” за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за фахом – не менше 2 років. Підвищення кваліфікації.

16. ПОЖЕЖНИЙ (РЕСПРАТОРНИК)

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Рятуює людей, проводить розвідку під час гасіння пожеж, здійснює евакуацію матеріальних цінностей у непридатному для дихання середовищі, підготовку і застосування протипожежної техніки, пожежного устаткування, аварійно-рятувального та пожежного інструменту, засобів зв’язку та спорядження для виконання робіт під час гасіння пожеж, ліквідації наслідків аварій та стихійних лих у непридатному для дихання середовищі, виконує вправи і нормативи практичного навчання особового складу газодимозахисної служби. Виконує оперативні завдання у непридатному для дихання середовищі, вдосконалює свою підготовку щодо гасіння пожеж та проведення пожежно-рятувальних робіт; володіє знаннями щодо захисних дихальних апаратів та ізолювальних регенеративних респіраторів, правил їх обслуговування і перевірки, вимог безпеки при роботі в них, порядку роботи ланки і відділень газодимозахисної служби при проведенні розвідки, рятуванні людей, гасінні пожеж і ліквідації наслідків аварій; проводить профілактичний огляд, налагоджування, дрібний ремонт засобів захисту та іншого спорядження; надає долікарську допомогу постраждалим на пожежі, виконує обов’язки постового на посту безпеки; бере участь в роботі по розвитку матеріально-технічної бази газодимозахисної служби, вносить пропозиції щодо її вдосконалення.

П о в и н е н з н а т и: вимоги і основні положення статутів, настанов, наказів, нормативів щодо практичного навчання особового складу газодимозахисної служби; роль та місце газодимозахисної служби у системі підготовки особового складу пожежних підрозділів; призначення, будову, технічні характеристики, принципи роботи, прийоми роботи і обслуговування захисних дихальних апаратів та ізолювальних регенеративних респіраторів.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня “кваліфікований робітник” за відповідною робітничою професією. Без вимог до стажу роботи. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Наявність сертифікату щодо придатності за станом здоров'я до роботи з використанням засобів захисту органів дихання.

17. ПОЖЕЖНИЙ-РЯТУВАЛЬНИК

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Здійснює гасіння пожеж та розшук постраждалих у зоні надзвичайної ситуації, їх транспортування, евакуацію з небезпечної зони та надання їм долікарської допомоги, підготовку та застосування протипожежної техніки, пожежного устаткування, аварійно-рятувального інструменту та спорядження для виконання робіт під час гасіння пожеж, участі в ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Бере участь у розбиранні конструкцій, завалів, природних перешкод, укріпленні або руйнуванні нестійких будівельних конструкцій тощо, у санітарній обробці техніки, будівель, споруд, технологічного обладнання тощо. Проводить технічне обслуговування та дрібний ремонт пожежно-технічного оснащення, аварійно-рятувального інструменту та спорядження. Застосовує засоби захисту органів дихання та спеціальне спорядження в умовах задимленого, загазованого та забрудненого повітря, засоби оперативного зв'язку.

П о в и н е н з н а т и: призначення, принципи будови, тактико-технічні характеристики та правила експлуатації основної протипожежної та аварійно-рятувальної техніки, пожежного устаткування, аварійно-рятувального інструменту та спорядження, приладів радіаційного, хімічного, біологічного та дозиметричного контролю та засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження, засобів оперативного зв'язку; основні конструктивні елементи будівель та споруд, технологічного обладнання; властивості основних пожежовибухонебезпечних речовин, небезпечних хімічних речовин, джерел радіації тощо; вимоги нормативно-правових актів щодо організації та діяльності пожежно-рятувальних служб, взаємодії з іншими службами під час ліквідації пожеж; типові способи роботи під час гасіння пожеж, розшуку постраждалих у зоні пожежі, їх транспортування та евакуації з небезпечної зони, надання їм долікарської допомоги; типові способи роботи з протипожежною технікою; способи санітарної та спеціальної обробки техніки, будівель, споруд тощо; правила використання засобів оперативного зв'язку, безпеки та охорони праці під час проведення всіх видів робіт.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Пожежний-рятувальник вищої категорії. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за професією пожежного-рятувальника 1 класу – не менше 1 року. Підвищення кваліфікації.

Пожежний-рятувальник 1 класу. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за професією пожежного-рятувальника 2 класу – не менше 1 року. Підвищення кваліфікації.

Пожежний-рятувальник 2 класу. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за професією пожежного-рятувальника 3 класу – не менше 1 року. Підвищення кваліфікації.

Пожежний-рятувальник 3 класу. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Стаж роботи за професією пожежного-рятувальника – не менше 1 року. Підвищення кваліфікації.

Пожежний-рятувальник. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Без вимог до стажу роботи. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Наявність сертифікату щодо придатності за станом здоров'я до роботи з використанням засобів захисту органів дихання.

18. РЕСПРАТОРНИК АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує аварійно-рятувальні та аварійно-відновлювальні роботи у тому числі підвищеної небезпеки; рятування людей, що знаходяться в зоні аварійно-рятувальних робіт; ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Надає долікарську допомогу постраждалим у разі нещасних випадків. Проводить моніторинг навколишнього середовища в газонебезпечних місцях при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Бере участь в збиранні, транспортуванні та знешкодженні шкідливих та отруйних речовин у санітарній та спеціальній обробці техніки, будівель, споруд, технологічного обладнання тощо. Визначає рівень безпеки під час виконання та виконує газонебезпечні, вибухонебезпечні і газоелектрозварювальні та інші невідкладні роботи в приміщеннях, підвалах, колодязях, ємностях інших закритих просторах, що потребують використання ізолюючих дихальних апаратів і спеціального спорядження. Бере участь у розбиранні конструкцій, завалів, природних перешкод, укріпленні або руйнуванні нестійких будівельних, технологічних конструкцій тощо. Підтримує в справному стані і постійній готовності до застосування рятувальну техніку, прилади, обладнання, засоби індивідуального захисту, аварійного зв'язку і сигналізації. Бере участь у планових тренуваннях із застосуванням засобів індивідуального захисту на учбових полігонах з відпрацюванням прийомів рятування людей, способів і методів ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Бере участь у тактичних навчаннях з опрацювання практичної взаємодії з іншими респіраторниками в аварійних обставинах, в технічних, профілактичних та інших роботах на обслуговуваних об'єктах. Проводить профілактичний огляд, налагоджування, дрібний ремонт засобів захисту та іншого спорядження.

П о в и н е н з н а т и: інструкції, положення, статuti та інші документи, які регламентують діяльність підрозділу; правила проведення аварійно-рятувальних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру та заходи безпеки при цьому; правила експлуатації, перевірки та користування ізолюючими дихальними апаратами, киснево-дихальною, теплозахисною та оживляючою апаратурою, приладами контролю, засобами зв'язку; технічну характеристику, будову, принцип

роботи, порядок монтажу і експлуатації устаткування та пристроїв для ліквідації аварій; склад і властивості газів, конденсату, нафти, їх дію на організм людини, граничнодопустимі концентрації; технічну характеристику, будову, принципи роботи, порядок застосування газоаналітичної, газозахисної та газорятувальної апаратури; плани ліквідації аварій обслуговуваних об'єктів, місце знаходження засобів протипожежного захисту та порядок їх застосування; способи надання долікарської допомоги постраждалим у разі нещасних випадків і отруєння шкідливими речовинами; правила з охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна або базова загальна середня освіта та професійне навчання з отриманням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Без вимог до стажу роботи. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Наявність сертифікату щодо придатності за станом здоров'я до роботи з використанням засобів захисту органів дихання та спеціального спорядження.

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

Респіраторник гірничорятувального підрозділу.

Виконує гірничорятувальні роботи в шахтах і на поверхневих об'єктах (в тому числі з застосуванням засобів захисту органів дихання і спеціального спорядження); розвідування аварійних виробок та зон; гасіння пожеж активним способом, будівництва ізоляційних, водотривких та фільтрувальних споруд, постійних та тимчасових перемичок; розгазування гірничих виробок та відновлення вентиляційних пристроїв, відбирання проб рудникового повітря для контролю загазованості та запиленості, заміряння параметрів шахтової атмосфери; розбирання завалів; відновлення виробок, проведення та кріплення пошукових та рятувальних печей; доставка необхідних матеріалів та обладнання по гірничих виробках. Бере участь в технічних, профілактичних та інших роботах на обслуговуваних шахтах щодо перевіряння стану запасних виходів та справності засобів протипожежного захисту, ремонту вентиляційного устаткування та будівництва ізоляційних споруд, перекріплення та розширення гірничих виробок, прокладання пожежних трубопроводів, обстеження діючих виробок з метою їх вивчення.

Респіраторник спеціалізованої протифонтанної служби.

Виконує роботи з ліквідації газонафтоводопроявлень, відкритих нафтових і газових фонтанів, аварійно-відновлювальні роботи на свердловинах, які заходяться в бурінні, випробуванні, освоєнні, експлуатації та ремонті. Бере участь у монтажі (демонтажі), налагоджуванні, ремонті та випробуванні противикидного обладнання, польового трубопроводу. Бере участь у планових тренуваннях із застосуванням засобів індивідуального захисту на учбових полігонах з відпрацюванням прийомів рятування людей, способів і методів ліквідації газонафтоводопроявлень, викидів та відкритих фонтанів.

19. РЯТУВАЛЬНИК

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Рятуює людей під час проведення аварійно-рятувальних робіт. Надає долікарську допомогу постраждалим у разі нещасних випадків та отруєння шкідливими речовинами. Виконує роботи з ліквідації аварій, наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Проводить розвідку, пошук постраждалих і первинну оцінку оперативної обстановки на місці надзвичайної ситуації, моніторинг навколишнього середовища у газонебезпечних місцях під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Визначає рівень безпеки під час виконання газонебезпечних, вибухонебезпечних і газоелектрозварювальних робіт у приміщеннях, підвалах, колодязях тощо. Бере участь у планових тренуваннях із застосуванням індивідуальних засобів захисту органів дихання і тіла, спеціального оснащення та спорядження у газодимних камерах, навчально-тренувальних комплексах, на навчальних полігонах з відпрацюванням способів рятування людей, практичної взаємодії з іншими рятувальниками в аварійних ситуаціях. Здійснює профілактичний огляд, налагоджування, дрібний ремонт засобів захисту та іншого спорядження, технічне обслуговування і ремонт аварійно-рятувальних засобів, техніки та оснащення. Вивчає плани ліквідації аварій на об'єктах, що обслуговуються.

П о в и н е н з н а т и: статутні та нормативні документи, що регламентують функціонування воєнізованих аварійно-рятувальних служб; права та функціональні обов'язки рятувальників під час проведення аварійно-рятувальних робіт; вимоги до рятувальників; інструкції, положення та інші керівні документи, які регламентують правила проведення аварійно-рятувальних робіт та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; техніку, технічні засоби, оснащення та устаткування, які є в розпорядженні взводу, відділення і використовуються під час аварійно-рятувальних робіт; виробничі потужності та режими роботи устаткування; типові плани ліквідації можливих аварій; правила охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Рятувальник вищої категорії. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з отриманням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за робітничою професією "рятувальник". Стаж роботи за професією рятувальника 1 класу – не менше 2 років. Іспит при проходженні атестації.

Рятувальник 1-го класу. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з отриманням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за робітничою професією "рятувальник". Стаж роботи за професією рятувальника 2 класу – не менше 2 років. Іспит при проходженні атестації.

Рятувальник 2-го класу. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з отриманням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за робітничою професією "рятувальник". Стаж роботи за професією рятувальника 3 класу – не менше 2 років. Іспит при проходженні атестації.

Рятувальник 3-го класу. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з отриманням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за робітничою професією "рятувальник". Стаж роботи за професією рятувальника – не менше 2 років. Іспит при проходженні атестації.

Рятувальник. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з отриманням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за робітничою професією "рятувальник". Без вимог до стажу роботи.

О с о б и с т і в и м о г и. Наявність сертифікату щодо придатності за станом здоров'я до роботи з використанням засобів захисту органів дихання.

20. РЯТУВАЛЬНИК-ВЕРХОЛАЗ

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Виконує пошук, захист і рятування людей, матеріальних і культурних цінностей під час негайного періоду ліквідування надзвичайної ситуації у висотних спорудах, складні аварійно - відновлювальні роботи щодо відновлення окремих конструкцій, споруд, усунення пошкоджень у мережах та системах комунальних і виробничих комунікацій на висоті, рятувальні роботи із застосуванням верхолазних технологій в опорному та безопорному просторі. Здійснює евакуацію потерпілих, та надає їм, у разі необхідності, першу долікарську допомогу під час роботи на висотних спорудах. Здійснює обстеження технічного стану висотних будівель і споруд після надзвичайної ситуації.

П о в и н е н з н а т и: загальні принципи організації верхолазних робіт; правила безпечного використання спеціального верхолазного оснащення та страхувальних засобів; норми безпечного використання верхолазного спорядження; правила в'язання вузлів для з'єднання тросів і канатів, приєднання канатів до опори; правила роботи з механізованим інструментом для організації опор та кріплень та проведення монтажних та демонтажних робіт; правила використання сигналів і порядок їх застосування під час взаємодії з машиністами вантажопідіймальних механізмів та пожежних автодрабин; заходи надання першої долікарської допомоги; правила з безпеки праці під час роботи на висоті.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Рятувальник-верхолаз 1 класу. Професійно-технічна освіта за відповідною професією. Вік – не менше 23 років. Позитивні висновки з усіх параметрів професійного добору відповідно до нормативних документів. Стаж роботи за професією рятувальник-верхолаз 2 класу – не менше 2 років. Мати не нижче 1 спортивного розряду з альпінізму. **Д о д а т к о в і з а в д а н н я т а о б о в ' я з к и:** виконує аварійно-відновлювальні роботи на унікальних пам'ятках історії, культури та архітектури. Контролює виконання технології ведення робіт на висоті, координує роботи менш кваліфікованих рятувальників - верхолазів під час проведення аварійно-рятувальних робіт на висоті. **Д о д а т к о в о п о в и н е н з н а т и:** тактику проведення масових евакуаційних робіт.

Рятувальник-верхолаз 2 класу. Професійно-технічна освіта за відповідною професією. Вік – не менше 21 року. Позитивні висновки з усіх параметрів професійного добору відповідно до нормативних документів. Стаж роботи за професією рятувальник-

верхолаз 3 класу – не менше 2 років. Мати не нижче 2 спортивного розряду з альпінізму. Додаткові завдання та обов'язки: виконує роботи з пошуку, захисту і рятування людей під час аварійно-рятувальних робіт на висотних спорудах та в умовах гірського складного рельєфу, а також за допомогою гелікоптерів. Виконує особливо складні аварійно-відновлювальні роботи в опорному та безопорному просторі із застосуванням верхолазних технологій та механізованого інструменту під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та аварій, та ремонту підприємств енергетичної, хімічної, металургійної, вугільної промисловості, мостів, тунелів тощо. Додатково повинен знати: тактику, принципи та прийоми проведення рятувальних робіт в гірській місцевості та в печерах на складних маршрутах.

Рятувальник-верхолаз 3 класу. Професійно-технічна освіта за відповідною професією. Вік – не менше 18 років. Позитивні висновки з усіх параметрів професійного добору відповідно до нормативних документів. Стаж роботи за професією рятувальник-верхолаз – не менше 1 року. Досвід 2 горосходжень на альпіністські маршрути 3 категорії складності. Додаткові завдання та обов'язки: пошук, захист і рятування людей в умовах гірського рельєфу із застосуванням верхолазних технологій в опорному та безопорному просторі. Виконує складні монтажні, демонтажні та аварійно-відновлювальні роботи під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на підприємствах енергетичної, хімічної, металургійної, вугільної промисловості, мостів, тунелів тощо, із застосуванням верхолазних технологій в опорному та безопорному просторі. Готує до роботи спеціальне спорядження верхолаза. Додатково повинен знати: основні конструктивні особливості об'єктів, де здійснюються рятувальні роботи; тактику проведення рятувальних робіт в гірській місцевості та в печерах, в тому числі в зимових умовах.

Рятувальник-верхолаз. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з отриманням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Професійно-технічна освіта за відповідною професією. Вік – не менше 18 років. Позитивні висновки з усіх параметрів професійного добору відповідно до нормативних документів. Без вимог до стажу роботи.

21. РЯТУВАЛЬНИК З ПОШУКУ І РЯТУВАННЯ ТУРИСТІВ

Завдання та обов'язки. Рятує людей під час проведення аварійно (пошуково) – рятувальних робіт. Надає долікарську допомогу постраждалим у разі необхідності та їх транспортування. Визначає рівень безпеки під час проведення аварійно (пошуково) – рятувальних робіт на різному рельєфі та за різних погодних умов. Бере участь у планових тренуваннях із застосуванням спеціального спорядження з відпрацюванням способів рятування людей, практичної взаємодії з іншими рятувальниками. Здійснює профілактичний огляд особистого та групового спеціального спорядження.

Повинен знати: законодавчі та нормативні документи, що діють у сфері аварійно-рятувальної служби; основи організації аварійно-рятувальних служб та вимоги, що висуваються до рятувальників з пошуку і рятування туристів; вимоги нормативних

документів щодо проведення аварійно (пошуково) – рятувальних робіт; основні вимоги законодавства України про охорону праці; основи медичної, підготовки та надання долікарської допомоги; організації профілактичної роботи; досконало знати зону (територію, акваторію) своєї відповідальності, основи топографічної підготовки, особливості місцевості, рельєфу, та небезпек; спеціальне спорядження і правила його використання та зберігання.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и.

Рятувальник з пошуку і рятування туристів вищої категорії. Повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо в гірському пошуково-рятувальному загоні. Складання екзамену при проходженні атестації. Стаж роботи за професією рятувальника з пошуку і рятування туристів 1 класу – не менше 2 років.

Рятувальник з пошуку і рятування туристів 1 класу. Повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо в гірському пошуково-рятувальному загоні. Складання екзамену при проходженні атестації. Стаж роботи за професією рятувальника з пошуку і рятування туристів 2 класу – не менше 2 років.

Рятувальник з пошуку і рятування туристів 2 класу. Повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо в гірському пошуково-рятувальному загоні. Складання екзамену при проходженні атестації. Стаж роботи за професією рятувальника з пошуку і рятування туристів 3 класу – не менше 2 років.

Рятувальник з пошуку і рятування туристів 3 класу. Повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо в гірському пошуково-рятувальному загоні. Складання екзамену при проходженні атестації. Стаж роботи за професією рятувальника з пошуку і рятування туристів – не менше 2 років.

Рятувальник з пошуку і рятування туристів. Повна загальна середня освіта, професійно-технічна освіта або підготовка безпосередньо в гірському пошуково-рятувальному загоні. Складання екзамену при проходженні атестації. Без вимог до стажу роботи.

22. РЯТУВАЛЬНИК-КІНОЛОГ

З а в д а н н я т а о б о в ’ я з к и. Рятує людей під час проведення аварійно-рятувальних робіт за допомогою спеціально навчених собак. Надає долікарську допомогу постраждалим у разі загрози їх життю. Проводить розвідку, пошук постраждалих і первинне оцінювання ситуації у зоні надзвичайної ситуації. Здійснює моніторинг навколишнього середовища у місцях, небезпечних для життя. Під час виконання рятувальних робіт самостійно визначає рівень безпеки для людей і собак та вживає заходів щодо виведення їх із небезпечної зони. Регулярно проводить заняття із собаками та навчає їх методам пошуку потерпілих та надання їм кваліфікованої допомоги. Забезпечує готовність собак до проведення пошуково-рятувальних робіт, підтримує їх високу дієздатність. Бере участь у планових тренуваннях з собаками із застосуванням індивідуальних засобів захисту органів дихання і тіла, спеціального оснащення та спорядження у навчально-тренувальних комплексах, на навчальних полігонах з

відпрацюванням способів рятування людей, практичної взаємодії з іншими рятувальниками в аварійних ситуаціях. Проводить профілактичний огляд собак, налагоджування, дрібний ремонт засобів захисту та іншого спорядження, технічне обслуговування і ремонт аварійно-рятувальних засобів, техніки та оснащення. Вивчає плани проведення пошуково-рятувальних робіт під час ліквідації можливих аварій на об'єктах, що обслуговуються.

П о в и н е н з н а т и: статутні та нормативні документи, що регламентують функціонування оперативно-рятувальних служб; права та функціональні обов'язки рятувальників під час аварійно-рятувальних робіт; вимоги до рятувальників; інструкції, положення та інші керівні документи, які регламентують правила проведення аварійно-рятувальних робіт та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій із застосуванням спеціальних собак; кінологію; техніку, технічні засоби, оснащення та інше обладнання, які є у розпорядженні підрозділу і використовуються під час аварійно-рятувальних робіт; типові плани проведення пошуково-рятувальних робіт під час можливих аварій; способи надання першої медичної допомоги; правила з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з отриманням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робочою професією, або підготовка безпосередньо в оперативно-рятувальній службі. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації.

О с о б и с т і в и м о г и. Дозвіл на роботу з собаками.

23. САПЕР (РОЗМІНУВАННЯ)

З а в д а н н я т а о б о в ' я з к и. Планує та організовує очистку місцевості від вибухонебезпечних предметів в межах визначеної території. Організовує спеціальну підготовку та навчання особового складу прийомам пошуку та знищення вибухонебезпечних предметів, дотриманню заходів безпеки та правил використання технічних засобів. Здійснює контроль за якістю виконання поставлених завдань та дотриманням правил безпеки. Веде облік виконаних підрозділом робіт.

П о в и н е н з н а т и: постанови, розпорядження, накази та інші нормативні документи і керівні матеріали, які стосуються проведенню піротехнічних робіт; організаційну та штатну структуру піротехнічних підрозділів, їх можливості; правила і методи організації проведення піротехнічних робіт; технічні характеристики приладів та устаткування для проведення піротехнічних робіт; заходи безпеки при виконанні підривних робіт.

К в а л і ф і к а ц і й н і в и м о г и. Повна загальна середня освіта та професійне навчання з одержанням освітньо-кваліфікаційного рівня "кваліфікований робітник" за відповідною робітничою професією. Без вимог до стажу роботи. Підвищення кваліфікації.